

II. Aplikatzeko Arauak

I. kapitulua. Xedea eta Izaera

1. artikulua.– Xedea.

Arau hauen xedea Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen aplikazioa ezartzea da.

2. artikulua.– Izaera.

- 1.– Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek administrazio publikoak eta partikularrak lotetsiko dituzte.
- 2.– Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Legearen (maiatzaren 31ko 4/1990 Legea) 4. apartatuaren 8. artikuluan xedatutakoaren arabera, desberdintasun bat ezartzen da antolamenduko eta espazioaren erabilerako gidalerro lotesleen eta gomendio mailako gidalerroen artean.
 - a) Antolamenduko eta espazioaren erabilerako gidalerro lotesleak II. kapituluan jasotzen dira eta inposatze-, baztertze- edo alternantzia-irizpideak dira irizpide onargarri batzuen artean.
 - b) Gomendio mailako gidalerroak III. kapituluan jasotzen direnak dira. Administrazio eskuduna gidalerro horietatik aldentzen denean, berariaz justifikatu beharko du hartutako erabakia eta bere bateragarritasuna xede dituen helburuekin.
- 3.– Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolakuntzari buruzko maiatzaren 31ko 4/1990 Legearen 8.artikuluaren 2. eta 3. apartatuetan xedatutakoaren arabera, gidalerroak eraginkortasun zuzen edo zeharkakoak izango dira.
 - a) Gidalerroen eraginkortasuna zuzena izango da orokorrean aplikatu beharreko arau zehatzetan adierazten denetan.
 - b) Gidalerroen eraginkortasuna zeharkakoa izango da gidalerroak lurralde-plangintzaren arloko eskuduntzako administrazio publiko desberdinei zuzenduak daudenean berariaz, eta hirigintza-plangintzaren bitartez garatu behar direnean.
 - c) II. kapituluko gidalerroak eraginkortasun zuzenekoak dira hirigintza-plangintzarako, ataletako termino berberetan, salbu lurralde-plangintza partzialari edo sektorialari erreferentzia egiteagatik zeharkako eraginkortasuna badute edo eraginkortasunik ez badute, arau hauetako I. Eranskinean zehazten den bezala.

II. kapitulua. Espazioaren Antolamendurako eta Erabilerarako gidalerroak

3. artikulua.— Ingurune fisikoaren antolamendu arloko gidalerroak.

1.— Antolamendu-kategoriak eta baldintzatzaile gainjarriak:

- a) Antolamendu kategorien arabera, lurraldea eremu homogeneotan zonifikatzen da, eremuen lurralde-bokazioaren arabera, eta bakoitzaren erabilerak berariaz arautzen dira, haren ezaugarrien arabera. Funtzio bikoitza dute: lurzoru urbanizaezinean hiri-plangintzak erabiltzen dituen izendapenak homogeneizatzea batetik, eta haiek lurralde-plangintzan eta hirigintza-plangintzan antolatzeke irizpide orokorrak ezartzea bestetik, lurzoru urbanizaezinean erabilera eta jarduerak arautzeko modua gidatuz.
- b) Sei antolamendu-kategoria ezarri dira EAEko lurzoru urbanizaezina sailkatzeko:
 - Babes Berezia.
 - Ingurumenaren Hobekuntza.
 - Basoa.
 - Nekazaritzako, Abeltzaintzako eta Landazabalekoa.
 - Mendi Larreak.
 - Gainazaleko Uren Babesa.

Antolamendu-kategoriak II. eranskineko 2.A idatz-zatian garatzen dira

- c) Baldintzatzaile gainjarriek ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-araubidea mugatzen edo baldintzatzen dute, eta honako hauek dira:

1) Arrisku naturalari eta klima-aldaketari buruzkoak:

- Akuiferoen urrakortasuna.
- Arrisku geologikoak.
- Urak har ditzakeen eremuak.
- Klima-aldaketari lotutako arriskuak.

2) Azpiegitura berdeari buruzkoak:

- Beren ingurune-balioengatik babestutako guneak eta Urdaibaiko Biosferaren Erreserba.
- Korridore ekologikoak eta interes naturala duten beste espazio multifuntzional batzuk.

Espazio hauen definizio zehatza II. eranskineko 2.b.2 apartatuan garatzen da.

Baldintzatzaile gainjarriak I. eranskineko 2.B idatz-zatian garatzen dira.

2.— Ingurune fisikoko erabilerak:

- a) Ingurune fisikoko erabilerak bost bloketan sailkatzen dira:

- Ingurumen Babesa: horren barruan sartzen dira kontserbazioa, ingurumenaren hobekuntza eta jarduera zientifiko-kulturalak.
- Aisialdia eta zabalaldia: horren barruan sartzen dira jolas-jarduera estentsiboa, jolas-jarduera intentsiboa eta ehiza- eta arrantza-jarduerak.
- Lehen sektoreko baliabideen ustiapena: horren barruan sartzen dira nekazaritza, berotegiak, abeltzaintza, baso-jarduera, nekazaritzako industriak eta erauzketa-jarduerak.
- Azpiegiturak: horren barruan sartzen dira garraioetarako bideak, aireko lineak, izaera lineala ez duten zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin solidoak biltze-irratze espazioak.

- Eraikuntza Erabilerak: horren barruan daude lehendik dauden guneetan oinarritzen diren nahiz oinarritzen ez diren hirigintza-hazkundeak, erabilgarritasun publikoko eta interes sozialeko eraikinak, nekazaritzako ustategiari lotutako bizitegi isolatua, bizitegi isolatua eta instalazio arriskutsuak.

b) Ingurune fisikoko erabilerak II. eranskineko 2.C idatz-zatian garatzen dira.

3.– Ingurune fisikoaren antolamenduko matrizea:

- a) Ingurune fisikoaren erabileren araubidea ezartzen da antolamendu kategoria eta gainjarritako baldintza bakoitzerako, I. eranskineko 2.D idatzi-zatian (ingurune fisikoaren antolamendu-kategoriak) adierazitakoaren arabera, artikuluko honen amaieran bildutako «EAEko ingurune fisikoaren antolamendu-matrizean» jaso dena.
- b) Matrizeak irudikatzen duen araubidean antolamendu-kategoriak eta baldintzatzaile gainjarriak erabilera batzuekin eta besteekin gurutzatzen dira eta horiek arautzeko kode bat ezartzen da:
 - «1»: erabilera egokia.
 - «2»: erabilera onargarria.
 - «3»: erabilera debekatua.
- c) Erabilera onargarrien barruan:
 - «2¹»: Nekazaritza eta basozaintzako LPSean garatzen dena.
 - «2*»: Nekazaritza eta basozaintzako LPSa Trantsiziozko Landa Paisaia eta debekatua Balio Estrategiko Handian.
 - «2²»: Ibai eta Erreken LPSaren eta Plan Hidrologikoen bitartez garatua.
 - «2³»: Babes-figura aplikagarriak dauzkate (NBAP, Urdaibaiko EKZP, KBE)...edo Hezeguneen LPS edo Kostaldeko LPS.

4.– Ingurune fisikoaren antolamendua garapeneko lurralde-plangintzan eta hirigintza-plangintzan:

- a) Lurralde- eta hirigintza-plangintzak erabileren kategorizazioa eta erregulazioa zehaztuko du ingurune fisikoan, bakoitza bere eskumenen eta eskalen arabera:
 - 1) Nekazaritza eta basozaintzako LPSak, Ibaiek eta erreken LPSak, Kostaldeko LPSak eta Hezeguneen LPSak gidalerro honek adierazten duena garatuko dute, bakoitzak bere arloan duen helmenaren arabera.
 - 2) Lurralde-plangintza partzialak antolamendu kategorien zonifikazioa eta baldintzatzaile gainjarriak mugatuko ditu, eta dokumentu honetan ezarrita dagoen erabileren erregulazioa bere eremu funtzionalaren arabera egokituko du. Baldin eta lurralde-plangintzaren eremuaren barruan ingurumen-balioengatik edo Urdaibaiko Biosfera Erreserban egoteagatik babestutako guneren bat badago, horien sektore-legerian jasotako zonakatzeari eta erabilera-arauketa txertatuko ditu.
 - 3) Hirigintza-plangintzak, lurzoru urbanizaezina arautzean, kategorien eta gainjarritako baldintzen mugaketa doitu du, eta baita lurralde-plangintzan ezarritako erabileren erregulazioa, eta kategoria, baldintzatzaile eta erabilera erregimen horiek birdoitzeko aukera izango du, udalerriri bakoitzaren baldintzetara eta lan-eskalara egokitzeko. Edonola ere, aipatutako kategorien eta erabileren erregimenaren azken doitzeari hirigintza-plangintzari berari dagokion eginkizuna da.

- 4) Dokumentu honetan azaltzen diren antolamendu-kategoriez gain, hirigintza-plangintzak bere udalerrian egon daitezkeen sistema orokorrak eta landaguneak kalifikatuko ditu, ekainaren 30eko 2/2006 Legearen, Lurzoruari eta hirigintzari buruzkoaren esparruan araututa dagoenaren arabera.
- b) Lurralde- eta hirigintza-plangintzak ingurune fisikoaren elementu eta prozesuei buruzko irizpideak hartuko ditu kontuan, baita II. eranskinaren 1. puntuan (gai honi buruzkoa da puntu hori) bildutako jarduerak kontrolatzeko irizpideak ere.

Aplikatzeko Arauak

EAEko INGURUNE FISIKOAREN ETA ANTOAMENDU-MATRIZEA				ERABILERAK																	
Ingurunearen babesa	Aisia eta astialdia		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena							Azpiegiturak				Eraikuntza erabilerak							
	Jolas-jarduera Estentsiboa	Jolas-jarduera Intentsiboa	Ehiza- eta arrantza-jarduerak	Nekazaritza	Berotegiak	Abeltzaintza	Basoa	Nekazaritza-industriak	Erauzketa-jarduerak	Garraiobideak	Aireko linea elektrikoak	Lurpeko lineak	A motako zerbitzuen instalazio tekniko ez-linealak	B motako zerbitzuen instalazio tekniko ez-linealak	Zakartegiak eta hondakin solidoak biltegitratzeko espazioak	Aurretik zeuden guneak oinarri ez dituzten hirigintza-hazkundeak	Onura publiko eta interes sozialeko eraikinak	Nekazaritzako ustiategiari lotutako bizitegi isolatua	Bizitegi isolatua	Instalazio arriskutsuak	
Garapen-plangintza 2 ¹ Nekazaritza eta basogintza LPS 2* Nekazaritza eta basogintza LPS Trantsizioko landa paisaia, debekatua Balio Estrategiko Handikoan 2 ² Ibaletan eta erreken LPS, plan hidrologikoan 2 ³ NBAP, EKGU Urdaibai, KBE, Hezeguneen LPS, Kostaldeko LPS																					
ANTOLAMENDU-KATEGORIAK																					
Babes Berezia			1	2 ³	3	2 ³	3	3	2 ³	3	3	2 ³	2 ³	3	2 ³	3	3	2 ³	3	3	3
Ingurune Hobekuntza			1	2	2 ³	2 ³	3	3	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	3	2 ³	2 ³	3	3	2 ³	3	3	3
Basoa			2	2	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	1	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	3	2 ¹	3	3	3
Nekazaritza eta Abeltzaintza, eta Landazabala			2	2	2 ¹	2 ¹	1	2 ¹	1	2*	2	2	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2 ¹	3	2 ¹	3	3	2 ¹
Mendi Larreak			1	2	2 ¹	2 ¹	3	3	1	3	3	2	2 ¹	2 ¹	3	3	2 ¹	3	3	3	3
Gainazaleko Uren Babesa			1	2	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	3	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	3	3	2 ²	3	3	3
BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK																					
Arrisku naturalari eta klima-aldaketari buruzkoak																					
Akuiferoen urrakortasuna				2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	3	2 ²	2 ²	3	2 ²	2 ²
Arrisku geologikoak				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2
Urak har ditzakeen eremuak				2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	2 ²	3	3	2 ²
Klima-aldaketari lotutako arriskuak				2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}	3	2 ^{2,3}	2 ^{2,3}
Azpiegitura Berdea																					
Beren ingurune-baloengatik babestutako guneak eta Urdaibai Biosfera Erreserba			1	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	3	2 ³	2 ³
Korridore Ekologikoak eta interes naturala duten beste gune batzuk			1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2

4. artikulua.– Azpiegitura Berdearen eta Ekosistemen Zerbitzuen arloko gidalerroak.

1.– Azpiegitura Berde bat ezartzea, honako elementu hauez osatua:

- a) Beren ingurune-balioengatik babestutako espazioak.
- b) Dokumentu honek aipatutako korridore ekologikoen sarea.
- c) Ibilguak eta gainazaleko uren babeseko zona gisa kategorizatutako haien zonak, RAMSAR hezeguneak eta Hezeguneen Lurralde Plan Sektorialak inbentariatutako ur-masa guztiak.
- d) Dokumentu honek aipatutako interes naturala duten beste espazio multifuntzional batzuk.

2.– Azpiegitura Berdea inklusiboa, malgua eta estrategikoa izango da. Lurraldearen lotura bermatuko du, biodibertsitatearen galera motelduko du eta giza kokaguneek eta azpiegitura grisek (errepideak, trenbideak eta beste azpiegitura lineal batzuk) sortutako lurralde-zatikapenaren ondorioak arinduko ditu, naturak eskaintzen dizkigun zerbitzuak indartzeko.

3.– Horretarako, irizpide hauek hartu beharko dira aintzat:

- a) Natura-gune babestuetako zenbait figura leku berean gainezarriko balira, horien arauak zein plangintza-mekanismoak dokumentu bakar batean koordinatu beharko dira, espazioaren planifikazioa osatuko duen dokumentu bakarrean bateratzeko, kategoria bakoitzaren arabera aplikatu daitezkeen araubideek osotasun koherente bat osatzeko helburuarekin.
- b) Ingurune-balioengatik babestutako espazioen bokazioa zainduko da, haien bilakaera aztertuta, adierazleak ezarri eta edozein planen, programaren edo proiekturen inpaktuak neurtuz, baldin eta lurraldeetan eragina badute.
- c) Azpiegitura «gris» batek EAEko azpiegitura berdearen jarraitutasun ekologikoa arriskuan jartzen badu, hori gertatzen den lekuak identifikatzea. Azpiegitura berdea eta azpiegitura «grisa» leku berean agertzen direnean, lehenengoa lehenetsiko da, leheneratze ekologikorako beharrezkoak diren zereginak egiteko.
- d) Konektibitate ekologikoaren eginkizun nagusia betetzearen mende jartzea EAEko azpiegitura berdean egiten diren erabilera edo jarduera guztiak, eta hori arautzeko baldintzatzaile gainjarriak erabiltzea.

4.– Azpiegituren garapenean naturan oinarritutako soluzioak lehenetsi daitezela bultzatzea —eta edozein kasutan ere jarraitutasun ekologikoaren bateragarriak direnak inpaktu handiko soluzio teknikoaren aurrean—, hala nola ekoduktuak, tunelak eta bioingeniaritzako obrak.

5.– Ekosistemen zerbitzuen balorazioan, zerbitzu horien helmenari eta egoerari buruzko informazioa bilduko da, bai eta zerbitzu horien balioari buruzkoa ere. Ekosistemen iraunarazpena neurtuko da, ematen dituzten zerbitzuak mantentzearekin edo handitzearekin alderatuta.

6.– Lurralde Plan Partzialen kasuan:

- a) EAEko eta Eremu Funtzionaleko azpiegitura berdea mugatzea eta hirigintza-plangintzarentzat tokiko mailarainoko jarraitutasuna izateko baldintzak ezartzea. Hiri-garapeneko perimetroen inguruko eraztun berdeak haien eskalako azpiegituraren zatitza hartuko dira.
- b) Jarraitutasun ekologiko eraginkor bat lortzeko irizpide, neurri eta ekintzak ezartzea: landaredia eta ekosistemak leheneratzea, nekazaritza-matrizea iragazkortu eta konektore ekologikoak eratzen dituzten elementuak berrezartzea, baita nekazaritza-erabilera tradizionalak mantentzea ere.

- c) Azpiegitura berdeak azpiegitura «grisekin» dituen interakzio-puntuak identifikatzea eta interakzio horiek kudeatzeko neurriak ezartzea.
- d) Ekosistemen zerbitzuen ebaluazioa kontuan hartuko duten adierazleak txertatzea.
- e) Lurralde-eskalako proposamenak osatzeko, dagozkien betearazpen-neurriak eta udal-mailaz gaindiko erakunde esku-hartzailearen finantzaketa-neurriak jasoko dira LPPn. Horretarako, erakundeak koordinatuta arituko dira, proposamenok programatu eta finantzatzeko.

7.– Hirigintza-plangintzaren kasuan:

- a) Eremu Funtzionalako azpiegitura berdearekin eta EAEkoarekin konektatuta dagoen tokiko azpiegitura berdea jasotzea.
- b) Tokiko azpiegitura berde horren barruan kontuan hartzea espazio libreen eta berdeguneen sistema orokor gisa kalifikatutako lurzorua, eta, aukeran, espazio libreen eta berdeguneen tokiko sistema gisa kalifikatutakoa, zeinen gainean aplikatuko diren honako printzipio hauek:
 - 1) Berdeguneen espazioen jarraitutasuna.
 - 2) Ekosistemen balio ekologikoa eta zerbitzuen indartzea babestea; horretarako, elementu ekologikoz hornitzea, halakoek bizi kalitatea hobetu ahal baitute eta natura pertsonengana hurbildu ahal baitute. Klima-aldaketari arreta berezia eskainiz, eraikitako hiriko espazio libreak iragazkor bihurtzea sustatuko da.
- c) Ingurune-balioengatik babestutako gune bakoitza mugatzea gune horretan eragina duten korridore ekologikoetatik eta beste espazio multifuntzional batzuetatik, eta horretarako araubide egokia ezartzea.

5. artikulua.– Eremu Funtzionalen arloko gidalerroak.

1.– Lurraldea antolatzeko honako Eremu Funtzional hauek ezarriko dira:

- a) Enkarterriko Eremu Funtzionala.
- b) Goierriko Eremu Funtzionala.
- c) Bilbao Metropolitarrako Eremu Funtzionala.
- d) Donostialdea-Bidasoa Behereko Eremu Funtzionala.
- e) Durangaldeko Eremu Funtzionala.
- f) Debabarreneko Eremu Funtzionala.
- g) Busturialdea-Artibaiko Eremu Funtzionala.
- h) Arratiako Eremu Funtzionala.
- i) Arabako Errioxako Eremu Funtzionala.
- j) Aiarako Eremu Funtzionala.
- k) Debagoieneko Eremu Funtzionala.
- l) Mungialdeko Eremu Funtzionala.
- m) Tolosaldeko Eremu Funtzionala.
- n) Araba Erdialdeko Eremu Funtzionala.
- o) Urola Kostako Eremu Funtzionala.

2.– Eremu Funtzional bakoitza osatzen duten udalerriak III. eranskinean (Eremu Funtzional bakoitza osatzen duten udalerriak) jasotzen dira.

3.– Lurralde Plan Partzialek Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak garatzen dituzte Eremu Funtzional bakoitzean, eta Euskal Herriko Lurralde Antolakuntzari buruzko Legearen (4/1990, maiatzaren 31koa) 12. artikuluan ezarritako zehaztapenak eta dokumentazioa jaso behar dituzte.

6. artikulua.– Lurralde-eskalako hiri-sistemaren arloko gidalerroak.

EA Eren lurralde-eskalako hiri-sisteman honako funtsezko hiru elementu hauek bereizten dira:

- a) Hiriburuen guneko anitzeko sistema.
 - 1) Araba Erdialdeko eremu funtzionala.
Buruak: Vitoria-Gasteiz. Azpiburuak: Agurain.
 - 2) Bilbao Metropolitarrako Eremu Funtzionala.
Buruak: Bilbaoko hiri-eremu integratua.
 - 3) Donostialdea-Bidasoa Behereko Eremu Funtzionala.
Buruak: Donostiako hiri-eremu integratua. Azpiburuak: Irun.
- b) Eremu Funtzionalak buru eta azpiburuak sarean.
 - 1) Debarreneko Eremu Funtzionala.
Buruak: Eibar-Ermua.
 - 2) Debagoieneko Eremu Funtzionala.
Buruak: Arrasate. Azpiburuak: Bergara.
 - 3) Urola Kostako Eremu Funtzionala.
Buruak: Zarautz eta Azpeitia.
 - 4) Goierriko Eremu Funtzionala.
Buruak: Beasain-Ordizia-Lazkao. Azpiburuak: Zumarraga-Urretxu.
 - 5) Tolosaldeko Eremu Funtzionala.
Buruak: Tolosa. Azpiburuak: Villabona.
 - 6) Enkarterriko Eremu Funtzionala.
Buruak: Balmaseda eta Zalla.
 - 7) Aiarako Eremu Funtzionala.
Buruak: Laudio. Azpiburuak: Amurrio eta Urduña.
 - 8) Arratiako Eremu Funtzionala.
Buruak: Igorre.
 - 9) Durangaldeko Eremu Funtzionala.
Buruak: Durango.
 - 10) Busturialdea-Artibaiko Eremu Funtzionala.
Buruak: Gernika-Lumo. Azpiburuak: Markina-Xemein eta Bermeo.
 - 11) Mungialdeko Eremu Funtzionala.
Buruak: Mungia.
 - 12) Arabako Errioxako Eremu Funtzionala.
Buruak: Laguardia. Azpiburuak: Bastida eta Oyón-Oion.

c) Eraldaketa-ardatzak.

- 1) Debabarreneko Eremu Funtzionala. Debabarreneko Eraldaketa Ardatza.
- 2) Debagoieneko Eremu Funtzionala. Debagoieneko Eraldaketa Ardatza.
- 3) Urola Kostako Eremu Funtzionala. Urolako Eraldaketa Ardatza.
- 4) Goierriko Eremu Funtzionala. Urolako eta Oriako eraldaketa-ardatzen arteko konexioa.
- 5) Tolosaldeko Eremu Funtzionala. Oriako Eraldaketa Ardatza.
- 6) Enkarterriko Eremu Funtzionala. Kadaguako Eraldaketa Ardatza.
- 7) Aiarako Eremu Funtzionala. Nerbioi Garaiko Eraldaketa Ardatza.
- 8) Arratiako Eremu Funtzionala. Arratiako Eraldaketa Ardatza.
- 9) Durangaldeko Eremu Funtzionala. Ibaizabalgo Eraldaketa Ardatza.
- 10) Busturialdea-Artibaiko Eremu Funtzionala.
- 11) Mungialdeko Eremu Funtzionala. Mungia-Derioko Eraldaketa Ardatza.
- 12) Araba Erdialdeko eremu funtzionala. Arabako Lautadako Eraldaketa-ardatza.
- 13) Arabako Errioxako Eremu Funtzionala.

7. artikulua.– Hiriburuen gune anitzeko sistemaren arloko gidalerroak.

- 1.– Hiriburu bakoitzaren ekipamendu-hornidura bideratzea sistema polizentrikoek berezko duten orekako, integratzaileko eta osagarritasuneko testuinguru batean, zentralitatea bere inguruneke lurraldeen nortasuna atxikitzearekin bateragarri eginez.
- 2.– Hiriburuetako eremu metropolitarrak eta gainerako lurraldearen arteko konexioa artikulatzea intermodalitatea bermatuko duten garraio kolektiboko sistemen bitartez.
- 3.– Hiri-garapen eta -berrikuntzako prozesuak bideratzea espazio libreen eta beste horniduren arloan dauden defizitak gainditzeko.
- 4.– Hiriburu bakoitzean dauden ekipamendu eta espazio libre handietarako irisgarritasuna hobetzea, haien zerbitzuaren eraginpeko funtzio-esparrutik.
- 5.– Lehen errepide-sarearen zati ziren baina gaur egun bide-ardatz berriak martxan jarri direlako beren gaitasuna murriztuta ikusi duten tartekak hiri-bide bihurtzeko bultzatzea.
- 6.– Hiriburuetako hiri-ehunak trinkotu edo dentsifikatzeko prozesua lehenestea, baita abandonatuta edo gutxi erabili dauden industria-esparruak berronartzea, lurzoru berrien kolonizazioarekiko alternatiba gisa.
- 7.– Hiru hiriburuetako bakoitzerako Lurralde Plan Partzialetan hiriburu bakoitzerako gidalerro zehatzak kontuan hartuko dituzte Memoriaren 6.1.1 idatz-zatiko IV. puntuan (Hiriburu bakoitzerako gidalerro zehatzak).

8. artikulua.– Eremu Funtzionaletako buru eta azpiburuaren sarearen arloko gidalerroak.

- 1.– Buru edo azpiburu bakoitzaren ekipamendu-hornidura bideratzea Eremu Funtzional osoan duten zeregina indartzeko, biztanleria hiriburuetara lekualdatzea saihestuz eta haien irisgarritasuna hobetuz.
- 2.– Kasu bakoitzeko, buruak eta azpiburuak hiriburuarekin edo beste azpiburu mugakideekin duten konexioa artikulatzea, garraio kolektiboko sistemen bidez, bere inguruneke nukleo txikien irisgarritasun hobea sustatuz.

- 3.– Hiri-garapen eta -berrikuntzako prozesuak bideratzea espazio libreen eta beste horniduren arloan dauden defizitak gainditzeko.
- 4.– Lehen errepide-sarearen zati ziren baina gaur egun bide-ardatz berriak martxan jarri direlako beren funtzionaltasuna galdua ikusi duten tarteak hiri-bide bihur daitezela bultzatzea.
- 5.– Hiri-sareen trinkotzea lehenestea, baita abandonatuta edo gutxiegi erabilita dauden industria-esparruak berroneratzea, lurzoru berrien kolonizazioarekiko alternatiba gisa.

9. artikulua.– Eraldaketa-ardatzen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde Plan Partzialek honako zehaztapen hauek garatuko dituzte eraldaketa-ardatzetara dagokienez:
 - a) Antolamendu-irizpideak eta Eraldaketa Ardatzak konfiguratzeko beharrezkoak diren ekintzak barnean hartzea Eremu Funtzional etako buru eta azpiburu hiri-sistemaren definizioaren osagarri gisa.
 - b) Eraldaketa Ardatzetan txertatzen diren ibai-ibilguak eta urbazterreko espazioak korridore ekologiko bihurtzea.
 - c) Eraldaketa Ardatzetan honako hauek biltzea: garraio kolektiboko sistemarako euskarri diren elementu linealak, hiri-berroneratzeko eremuak eta hirigintza-erabilerarik gabe izan behar diren espazio libreak.
 - d) Continuum urbanizatuak saihestea, urbanizaziorik gabeko lurzoruen poltsak txertatuz, lurraldeko elementu naturalen eta hiri-elementuen arteko oreka ezarri.
 - e) Saihesbide edo bide alternatibo berriak eraiki direlako funtzionalitatea galdu duten errepide tarteak berridiseinatzea, tarte horiek ekobulebar bihurtuz Eraldaketa Ardatzetako hiri-esparruen bide-euskarri gisa baliatu ahal izateko.
 - f) Sakabanatutako sareen berrikuntza, trinkotzea eta artikulatzea, nukleo tradizionalen hiri-irudia hobetu eta nortasun-ezaugarriak indartuta, hazkunde berrien aurrean.
 - g) Soilik garraio kolektiboko sistemarako izango diren plataformak txertatzea eta geltokiei hiri-zentralitateko nodoen izaera ematea, etxebizitzetarako, lantokietarako eta ekipamenduetarako askotariko erabilerekin, baita aparkalekuetarako erabilerarekin ere, oinezkoen eta bizikleten ardatz nagusiekin trukea eta konexioa errazteko lagungarri izan daitezkeenak.
 - h) Hirigintzako eta arkitekturako diseinu bioklimatikoaren printzipioak sustatzea, Eraldaketa Ardatzen ingurumen-iraunkortasuneko elementutzat hartuta.
- 2.– Eraldaketa-ardatz bakoitza barnean hartzen duten Lurralde Plan Partzialean ardatz horietako bakoitzerako gidalerro zehatzak kontuan hartuko dira Memoriaren 6.1.3 idatz-zatiko IV. puntuan («Eraldaketa Ardatzak, Eremu Funtzional bakoitzean»).
- 3.– Lurralde-eskalako proposamenak Lurralde Plan Partzialean osatuko dira, esku hartzen duen udalez gaindiko administrazioak proposamen horiek egikaritzeko eta finantzatzeko neurri egokien bidez. Alde horretan, administrazioak koordinatu egingo dira proposatutako agendak programatzeko eta finantzatzeko.

10. artikulua.– Hiri-berroneratzearen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde Plan Partzialek berroneratu beharreko espazioak definituko dituzte, erabat degradatu daitezen saihesteko, edo erabat edo zati batean beste erabilera baterako berreskuratzeko. Halaber, ondorio horietarako garatu beharreko programak eta horiek gauzatu ahal izateko babes-neurriak definituko dituzte. Nolanahi ere, eremu horiek udalek mugatuko dituzte, euren planen bitartez.
- 2.– Lurralde- eta hirigintza-plangintzak honako zehaztapen hauek garatuko ditu hiri-berroneratzearen arloan:
 - a) Hiri-berroneratzeari, urbanizatutako espazioen birdentsifikazioari eta espazio zaharkitu, degradatu edo gutxiegi erabiliak birziklatzeari lehentasuna ematea lurzoru okupazio berrien ordezt, etxebizitzaren, jarduera ekonomikoaren eta horniduren eskariari erantzuteko edo lehendik dauden desorekak konpontzeko.
 - b) Gizarte kohesioa, garapen ekonomikoa eta enplegua sustatzea, eta hezkuntzarako eta prestakuntzarako neurriak sustatzea. Era berean, etxebizitzaren kalitate baldintzak eta orokorrean eraikinen eta hiri-ingurunearen kalitate baldintzak hobetzea bultzatu beharko du, eta horretarako birgaitzea, bizigarritasuna, irisgarritasuna, ingurumen iraunkortasuna eta energia-eraginkortasuna erabiliko ditu.
 - c) Espazio libre berriak sortzea ahalbidetuko duten berroneratze-jardunak bultzatzea, eraikindentsitate handiegia onduz pilatuta dauden eremuetan, edo beharrezkoak diren hornidurak ez dituztenetan.
 - d) Erabilera iragankorrak hirigunea berroneratzeko estrategia gisa sustatzea, herritarren eta administrazioaren arteko lankidetzaren bidez trantsizioan dauden espazioen berrabilpenari eta talde-erabilpenari garrantzia emanda.
 - e) Bide-sistema berrantolatzearen garaian, garraio publikora bideratutako bideei lehentasuna ematea, ibilgailu elektrikoaren bidezko garraioa eta salgaien banaketa garbia, bereziki, ahalbidetuta, eta ibilgailu elektrikoak kargatzeko azpiegituretarako eta aparkalekuak eta bizikletak alokatzearen postuetarako espazioak gordeta.
 - f) Finkatutako hiri iragazkortzearen jardunak sustatzea, horretarako, etxadietan eta bideetan berdeguneak sortuz.
 - g) Hiri-ingurunearen ingurumen-kalitatearekin lotutako inpaktu negatiboak murriztea: kutsadura atmosferikoa, akustikoa, urena eta lurzoruarena.
 - h) Energia-kontsumoa murrizteko eta eraginkortasuna areagotzeko ekintza espezifikoak ezartzea, baita kutsatzen ez duten energia-iturri eta -sistemen erabilera areagotzeko ere.
 - i) Plangintzan irizpide bioklimatikoak sartzeko aukera aztertzea, honako hauek ahalbidetuko dituen erabilera- eta eraikuntza-erregimenaren erregulazio bat ezarri: energia berriztagarriak ezartzea eta garatzea eta hiri-hondakinen kudeaketa hobetzea.
 - j) Hiri-azpiegitura berdea sustatzea naturan oinarritutako soluzioen erabilaren bitartez, hiri-eremuko natura-prozesuak hobetzeko, hala nola drainatzearen hobekuntza eta uren kalitatea, hiri-uholdeen arintzea, airearen kalitatearen hobekuntza eta isolamendu akustikoa. Ildo horretan, arboladiak areagotzea proposatzen da azpiegituren inguruan, isolamendu akustikoa hobetzeko eta konfort klimatikoaren faktore erregulatzailer gisa eragiteko.

- k) Lurzoru kutsatuen kudeaketa eta lurzoruaren kalitatearen hobekuntza biltzea lurralde- eta hirigintza-plangintzako aldez aurreko faseetan, plangintza hori oinarritzko faktore gisa hartuta hiri-berroneratzea bultzatzeko.
 - l) Telekomunikazioen azpiegitura komunaren erako gidalerroak garatzea auzoan, udalerrian, eskualdean eta Autonomia Erkidegoan. Gidalerro horiek administrazioek (Eusko Jaurlaritza, Aldundiak, Udalak) aplikatuko dituzte hiri-berroneratzeko eragiketetan: kaleak, bideak, ur edangarriko sareak, saneamendua, gaueko argiak, semaforo-sarea, trenbidea, tranbia, metroa, garraio publikoa, hiri adimentsuko proiektuak, eta abar.
- 3.– Hiri-berroneratzearen arloko lurralde-eskalako proposamenak Lurralde Plan Partzialean osatuko dira, esku hartzen duen udalez gaindiko administrazioak proposamen horiek egikaritzeko eta finantzatzeko neurri egokien bidez. Alde horretan, administrazioak koordinatu egingo dira proposatutako agendak programatzeko eta finantzatzeko.

11. artikulua.– Hiri-hazkundearen perimetroaren arloko gidalerroak.

1.– Lurralde plangintza partzialerako gidalerroak.

- a) Lurralde Plan Partzialetan hiri-hazkundeko perimetro batproposatzea, udal-planek egokitu ahalko dutena eta udalerrri guztien bizitegitarako eta jarduera ekonomikorako eskariak kontuan hartuko dituen.
- b) Hiri-hazkundearen perimetroa proposatzea eta horretarako, indarrean dauden Lurralde Plan Partzialetan definitutako bizitegi-garapen berriko jarduera ekonomikoetarako lehentasunezko eremuak egokitzea.
- c) Hiri Hazkundeko Perimetroa proposatzea egungo hiri-orbanaren morfologia, inguruko lursailen ezaugarri fisikoak eta ekologikoak, eta hazkunde-itxaropenak aintzat hartuta. Horren harira:
 - 1) Hiri Hazkundeko Perimetroa definitzeak ahalbidetuko du hiri lehendik dauden kokagune bakartuekin integratzeko. Lehendik dauden edo aurreikusita dauden garraio kolektiboko sistemekin bat datozen hazkunde-prozesuak bideratzeko aukera ere emango du.
 - 2) Eraldaketa Ardatzetan barne hartutako udalerrietan, Hiri Hazkundeko Perimetroaren mugapena aipaturiko ardatz horiek eratzeraz eta finkatzeraz bideratuko da, guneen arteko lurralde-hutsuneak babestuz eta zeharkako konexio ekologikoak indartuz.
 - 3) Hiri Hazkundeko Perimetroaren kanpoko hiri inguruko ingurunean ez dago bilduta eremuaren hirigintza-okupazioa beharrezkoa denik LPParen barruan. Lurzoru urbanizagarriko esparruak izanez gero, hirigintza-plangintzaren berrikuspenean erabakiko da esparruari landa-kalifikazioa ematea edo bere adskripzioa atxikiko duela justifikatzea hirigintza-hedapeneko zona berriei dagokienez.
- d) Hiri Hazkundeko Perimetroan ezingo dira sartu Lurralde Antolamenduaren Gidalerro hauetan Ingurune Fisikoaren Gidalerroan xedatutakoaren arabera hirigintza-aldaketa debekatuta duten lursailak.
- e) Hiri Hazkundeko Perimetroa hiri-ehunaren inguruan ezartzea.

2.– Hirigintza-plangintzarako gidalerroak.

- a) Hiri Hazkundeko Perimetroaren barruan, hirigintza-ekimen berrien xedea izatea garapen berriak alde aurretik dagoen hiri-bilbean txertatzea, hiri-bilbe hori osatuta, lurzoruaren erabilerari dagokionez intentsitate txikikoak diren eremuak dentsifikatuta, eta okupazioak ez duten edo erabileraz berriak izan ditzaketen espazioak berrituta.

- b) Garraio sistemetara heltzeko puntuen inguruan kokatutako dentsifikazioko, berrikuntzako edo hazkundeko jardueri lehentasuna ematea, betiere metroaren, aldiriko trenen eta hiriarteko tranbien geltokietatik oinez joateko moduko gunek izanik eskaera-maila handia duten zuzkidura eta ekipamenduak kokatzeko lehentasunezko eremu.
- c) Hiri hazkundearen perimetroaren arabera aztertzea balio handiko nekazaritza eta abeltzaintzarako lurzoru urbanizaezin gisa sailka daitezkeen hiriko etxebizitza-dinamiken edo jardura ekonomikoen poderioz zaharkituta geratu diren lurzoru urbanizagarriak.

12. artikulua.– Jarduera ekonomikoetarako eta merkataritza-ekipamenduetarako lurzoruaren arloko gidalerroak.

- 1.– Industriadako eremu tradizionaletarako, berritze, birgaitze, eraberritze eta balioztatze estrategiak sustatzea, honako gidalerro hauen arabera:
 - a) Gutxiegi erabilitako jardura ekonomikoetarako lurzoruaren aprobetxamenduari lehentasuna ematea lurzoru berrien okupazioaren aurrean:
 - 1) Gutxiegi erabilitako ekonomia-jardueretarako lurzoru kontuan hartzea, landa-eremuko lurralde berri gutxiago kolonizatu behar izateko.
 - 2) Erreminta administratibo eta fiskalak diseinatzea jabe industrialen eta udalen arteko lankidetzan izan dadin orain arte industria-arloko lurzoru izan direnen mantentze-lanak eta kontserbazioa egiteko.
 - b) Hiri erabileren arabera segmenta dadin sailketa, baita bizitegi-erabilerarekin bateragarriak diren jardura ekonomikoak kanpoaldeko poligonoetara kanpora daitezkeen ere.
 - c) Jardura ekonomikoetarako lurzoruak sustatzea, lurzoru horietan zenbait solairutako eraikuntzen egikaritzapena ahalbidetuta, betiere inguruak dituen balio eta ezaugarri natural, ingurune-arloko, topografiko eta paisajistikoekin bat etorritik, baita garatu beharreko jardueren izaerarekin ere.
- 2.– Goi-mailako teknologiei lotuta dauden edo berritzeko ahalmena duten lurzoru etarako, honako gidalerro hauek kontuan hartzea:
 - a) Teknologia-parkeetarako espazio berriak hirien barnealdean edo mugaren inguruan kokatutako eremuekin lotzea, proposamen berriak hiri-berroneratzeko eragiketen ondorio direla.
 - b) Berrikuntzaren espazio berriak sustatzea hirigune historikoetan, kostaldeko gunetan, aspaldiko industrializazio-eremuetan, arkitektura bereziko hiriguneetan eta abarretan.
 - c) Kanpoko konektibitate-nodo handiekin (hala nola aireportuak eta abildura handiko geltokiak) lotutako eremuak espazio kritikotzat hartzea, jardura berritzaileak hartzeko potentziala duten aldetik.
 - d) EAEko unibertsitateko campusekin lotutako parke zientifikoak sor daitezkeen sustatzea, hezkuntza-arloa eta enpresa-arloa uztartzeko, eta espazio multifuntzional moduan eratuta egon daitezela, irudiaren, arkitekturaren kalitatearen, gune publiko eta berdeguneen ikuspegitik begiratuta zainduta, eta aldi berean, irisgarritasun-baldintza egokiak, garraio kolektiboko sistemak eta telekomunikazioetako azpiegitura sendoa ere izanik.
 - e) Euskal Autonomia Erkidegoan internet globalaren adabegi-zentroa ezartzearen aldeko apustua sendotzea, industria eta telekomunikazio zerbitzu globalak garatzen lagunduko duen eredu batekin.

- 3.– Jarduera ekonomikoetarako lurzoru berriekin lotutako beste elementu batzuei buruz, honako gidalerro hauek kontuan hartzea:
- a) Kokaleku berezi edo bereizietan kokatzea, lurraldearen bikaintasuneko hainbat osagai uztartzen direla.
 - b) Inguruko paisaia hiritar eta naturalean txertatzeko aukera bilatzea, eta balioa handitzeaz gain, hobetzeko lagungarri ere izango dira.
 - c) Konektibitate handia izatea, errepide bidezko eta garraio kolektiboko konexio onak izanik, hirigune garrantzitsuenekin eta kanpoko konexio-azpiegiturekin azkar eta modu eraginkorrean lotuko dituztela.
 - d) Mugikortasun iraunkorreko sistemak sartzeara eta azpiegitura digital egokia izatea, ingurune-bikaintasunera bideratutakoa, eta espazio publikoen kalitatea bereziki azpimarratuta.
- 4.– Merkataritza-ekipamenduei buruz honako gidalerro hauek kontuan hartu behar dira:
- a) Gure herrietako hiri-bizimodua sustatzea, hiriko merkataritza lehenetsita aldiriko merkataritzaren aurrean.
 - b) Merkataritza-ekipamendu handien gehieneko azalera mugatzea interes orokorreko ezinbesteko arrazoiengatik arabera, hala nola lurraldearen antolamendua eta hirigintza.
- 5.– Jarduera Ekonomikoetarako Lurzorua Sortzeko eta Saltoki Handiak Antolatzeko Lurralde Plan Sektorialean honako gidalerro hauek txertatuko dira:
- a) Jarduera ekonomikoetarako lurzoruaren sorrera publikorako eragiketak ezartzea.
 - b) Udal-kategorizazioa mantentzea lehentasunezko interesa duten eta hazkunde apalekoak eta garapen txikikoak diren udalerrietan, udal-planetan horri dagokionez burutu beharreko lurralde-politikaren elementu definitzaile gisa.
 - c) Gaur egun «industriarako» edo «jarduera ekonomikoetarako» kalifikatutako lurzoruak «bizitegirako» edo antzeko erabileretarako birkalifikatzeko prozesuak onartzea soilik alde aurretik eta dokumentu egokien bidez justifikatzen denean teknikoki, ekonomikoki eta hirigintza-arloaren ikuspegitik ezinezkoa dela beste hirigintza-eragiketa bat planteatzea. Kasu horretan, jarduera ekonomikoetarako sabai-azalera-eraikigarria —azalera baliokidearekin— txertatuko da hirigintza-plangintzan.
- 6.– Jarduera ekonomikoetarako lurzoru-pakete handien dimentsionamenduaren azken erantzuleak izango dira Lurralde Plan Partzialak.
- 7.– Lurralde Antolamenduaren Gidalerro hauetan ezarritako eta EAEko Jarduera Ekonomikoetarako Lurzorua Sortzeko Lurralde Plan Sektorialean adierazitako erreferentzia orokorrak alde batera utzita, udalerrri bakoitzak gehienez lurzoruaren 3 hektarea aurreikusi ahaliko ditu ingurune naturalaren gain inpaktu esanguratsurik eragin gabe harrera-ahalmen nahikoa dagoenean.

13. artikulua.– Bizitegi-kuantifikazioaren arloko gidalerroak.

1.– Gidalerro nagusiak:

- a) Udalerrriaren bizitegi-ahalmena finkatzea lehendik dagoen etxebizitza-beharraren osagaiak batuta, eta emaitzari harrotzeko edo maiorazioko koefizientea aplikatuta.

Udalerrriaren bizitegi-ahalmena, hiri-lurzoru gisa eta lurzoru urbanizagarri gisa sailkatutako esparruetan hirigintza-plangintzak ahalbidetzen duen etxebizitzaren gehikuntza dela ulertuko da.

- b) Plangintzak bete behar dituen etxebizitza-beharrak zehaztea honako hauek aintzat hartuta: bilakaera demografikoa, familia-tasaren bilakaera edo bigarren etxebizitza. Beharrei maiorazio edo harrotze bat aplikatuko zaie.
- c) Bizitegi-kuantifikazioari udalerrian jenderik gabeko etxebizitzak gehitzea, plangintzak sustatu beharreko bizitegi-ahalmenerako funtsezko faktore diren aldetik.

Bizitegi-kuantifikazioa, IV. Eranskinean (Bizitegi-kuantifikazioa) jasotako irizpideen bitartez plangintzan aurreikusi beharreko etxebizitza-beharrak eta gehieneko bizitegi-ahalmena ezartzeko bidea ematen duen kalkulu-prozesua da.

- d) Tratamendu berezia ematea hiri finkatuan gertatzen diren bizitegi-hazkundeei, lurzoru berrien okupazioaren bidez sortzen direnekin alderatuta:

- Kuantifikazio-irizpideetatik sortzen den bizitegi-ahalmenaren gainerako bizitegi-gehikuntzak onartuko dira, betiere hiri-lurzorua birgaitzeko, berroneratzeko edo birdentsifikatzeko eragiketen bidez gertatzen badira.

- Ez da onartuko bizitegi-kuantifikazioaren kopuruaren gainerako proposamenik landa-egoeran dagoen lurzoru urbanizagarrian sortzen direnean; hortaz, kuantifikaziorako irizpideak aplikatzeak aipatutako lurzoru horren desklasifikazio oso edo partziala ekar dezake hirigintza-plangintzaren ondoriozko berrikuspena egiten denean.

2.– Lurralde- eta hirigintza-plangintzarako gidalerroak:

- a) Bizitegi-kuantifikaziorako prozedura.

- 1) Plangintzako bizitegi-kuantifikazioa ezartzeko prozedura Aplikatzeko Arau hauen IV. eranskinean («Bizitegi-kuantifikazioa») dago jasota.
- 2) IV. eranskin horretan azaldutako metodologia Lurralde Plan Partzialak nahiz hirigintza-plangintzak berrikustean edo aldatzean aplikatu beharko da, eta eranskin horretan jasota dauden balio zehatzak argibide modura hartuko dira kontuan.
- 3) Hirigintza-plangintzaren kasuan, bizitegi-kuantifikazioa kalkulatzeko, planaren behin betiko dokumentua idazteko irizpide-hartzearen erabakiaren data baino lehenagoko datuen estatistika ofizialean oinarritu behar da.

- b) Bizitegi-beharrak honako magnitude hauek batuta kuantifikatzen dira:

- 1) Etxebizitza nagusiaren beharrak, bizi den biztanleria edo familiaren batez besteko tamaina aldatzeagatik.
- 2) Bigarren etxebizitzaren eskaria.
- 3) Jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspena okupatutako etxebizitzak aldatzeagatik.
- 4) Lurralde-ereduaren zuzenketak, Lurralde Plan Partzialean ezarritakoak.

- c) Harrotze-faktorea.
- 1) Harrotze-faktorea indize bat da, zeinak gehieneko bizitegi-beharraren zifra plangintzan kalifikatutako lurraren gehieneko bizitegi-ahalmen bihurtzen baitu, izan litezkeen beharrak asetzea bermatzeko.
 - 2) Harrotze-faktorea 2,2tik 3,0ra bitarte izango da, eta udalerriak IV. Eranskineko («Bizitegi-kuantifikazioa») 4. taularen arabera sailkatzen diren bost mailen arabera aplikatuko da.
- d) Bizitegi-ahalmena murriztea, dauden jenderik gabeko etxebizitzaren zati bat berreskuratzegatik:
- 1) Bizitegi-kuantifikazioari dagokionez, bizitegitarako parkean dauden etxebizitzaren guztizkoaren % 2, gutxienez, izango da jenderik gabeko etxebizitzaren balioa.
 - 2) Jenderik gabeko etxebizitza guztien % 10 bizitegi-kuantifikazioan sartzea gomendatzen zaie LPPei, betiere etxebizitza mota horren ehuneko teknika –IV. eranskinean zehaztutakoa– kendu ostean.
- e) Bizitegi-kuantifikazioa hirigintza-plangintzan:
- 1) Udal plangintza orokorrean aurreikusitako hiri-lurzoruaren eta lurzoru urbanizagarriaren bizitegi-ahalmenak ez du gaitutuko bizitegi-beharren kalkulatik sortutako gehieneko balioa, behar horiei harrotze-faktorea aplikatu ondoren.
 - 2) Bizitegi-ahalmen horrek bi baldintza bete beharko ditu, gainera:
 - a.– Ezin izango du gaitutu hirigintza-plangintza onartzen denean dagoen etxebizitza-parkearen % 50.
 - b.– Edozein udalerri hasierako etxebizitza-parkearen % 10eko bizitegi-ahalmena proposatu ahal izango du.
 - 3) Honako hauek ez dira zenbatuko bizitegi-ahalmenaren gehikuntza moduan:
 - a.– Etxebizitza kopuruaren gehikuntza eta/edo hornidura-jardunetako hirigintza-eraikigarritasunaren gehikuntza.
 - b.– Lurzoru urbanizaezinean kokatutako baserriak zatitzea.
 - c.– Aurreikusita dauden eta oraindik eraiki gabe dauden eraikinak, lizentzia badutenak.
 - d.– Hiri-lurzoru eta zoru urbanizagarrian dagoeneko dauden bizitegi-eraikinen birgaitze-, ordezte-, eraberritze- edo zatitze-eragiketen ondorioz sortuko diren etxebizitzaren gehikuntza.
 - e.– Merkataritzako lokalen erabileratik etxebizitza erabilerara aldatzearen ondorioz sortzen diren etxebizitzak.
 - 4) Aukeran, hirigintza-planeamenduak landaguneen ahalmena sartu ahal izango du bizitegi-kuantifikazioan.
 - 5) Etxebizitza kopurua eraikigarritasun bihurtzeko prozesua Aplikatzeko Arau hauen IV. eranskinean xedatzen denari jarraikiz egingo da.

- 6) Hirigintza-plangintza berrikusteko prozesuetan –baldin eta indarreko plangintzaren bizitegi-ahalmena handiagoa bada gidalerro hauetako irizpideak aplikatzearen ondoriozkoa baino–:
- a.– Ahalmen handiagoa honartuko da, baldin eta hiri-lurzorua birgaitzeko, berritzeko edo trinkotzeko eragiketen ondorio bada.
 - b.– Lurzoru urbanizagarriari dagokionez, indarreko plangintzan jada onartuta dagoena errespetatu ahal izango da, betiere justifikatzen bada hirigintza-garapenerako sustatutako jarduteken edo plangintza egikaritzearen arabera; dena den, kasu horretan ez da onartuko lurzoru urbanizaezina lurzoru urbanizagarri bihurtzeko birsailkapen gehiagorik.
 - c.– Plangintza berrikusteko prozesuak irizpide horien arabera egokitzearen ondorioz lurzoru urbanizagarriaren desklasifikazio garrantzitsua gertatzen bada, udalerri horietan bizitegi-ahalmen handiagoa onartu ahal izango da, justifikatuta betiere, eta gehieneko muga kalkulatzeko, udalerriko biztanleriari eutsi egiten zaion hipotesia baliatu behar da. Irizpide horrek Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Batzordeak berariazko balorazioa ematea dakar.
- 7) Bizitegi-ahalmena plangintza behin betiko onartu zenetik emandako lizentzien gainetik handituko duen aldaketarik ezin izango da sustatu, betiere hiri-berroneratzeko edo -trinkotzeko eragiketak salbuespen izanik, edo hirigintza-planeamenduak hasieran planteatutako egoitza-ahalmena kuantifikazioaren irizpidetik ateratzen dena baino gutxiago baldin bada, eta baimentzen den muga gainditzen ez bada. Plangintzan bertan aurreikusitako bizitegi-ahalmena gehituko duten plangintza-aldaketen garrantzia plangintza-aldakuntzei dagokienez hirigintza-legeriak ezarritako mugen mende egongo da (hirigintza-antolamendu estrukturalaren erabateko edo partezko berrikuspenerako, edo aldaketa puntualerako baldintzak).
- 8) Herrigune anitzeko udalerriak edo kontzeju-egitura dutenak.
- a.– Herrigune anitz edo kontzeju-egitura duten udalerrietan, irizpide orokorren ondoriozko bizitegi-kuantifikazioaren zifra herrigune nagusiari aplikatuko zaio, baita bizitegi-garapenak planteatzen dituzten guneei ere (lurzoru urbanizagarriko sektoreak).
 - b.– Kontzeju-egitura duten udalerrietako gainerako guneeetan etxebizitza gehiago egin ahal izango dira, baina hazkundeak ez du izan behar lehendik dauden etxebizitzaren kopurua baino handiagoa.
 - c.– Aukeran, kontzeju guztien bizitegi-ahalmena sartu ahal izango da kuantifikazioaren kalkulu orokorrean.
 - d.– Landaguneei dagokienez, ekainaren 30eko 2/2006 Legean, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoan xedatuta dagoenari jarraituko zaio.
- f) Bizitegi-kuantifikazioa Lurralde Plan Partzialetan.
- 1) Lurralde Plan Partzialetan Eremu Funtzionaleko esparruaren barruko udalerri bakoitzari dagokion bizitegi-lurzoruaren eskaintza kuantifikatu beharko da, eta, zehatzago, lurralde-ereduaren osagaia.
 - 2) Lurralde Plan Partzialek, Eremu Funtzionalaren ezaugarri espezifikoak aplikatu ahal izango dizkiete erabilitako koefizienteak. Era berean, Eusko Jaurlaritzak, erregelamendu bidez, erabilitako koefizienteak Autonomia Erkidegoaren esparrurako egokitu ahal izango ditu.

3.– Etxebizitzak Lurralde Plan Sektorialak bizitegi-kuantifikazioari buruzko gidalerroak kontuan hartuko ditu, eta udalerrien arabera bereiziko du hirigintza-plangintzak aurreikusten dituen etxebizitzaren babes-araubidea.

14. artikulua.– Plangintzak bateragarri egitearen arloko gidalerroak.

1.– Lurralde Plan Partzialetan honako hauek kontuan hartzea:

- a) Udalez gaindiko izaera estrategikoko eremuen definizioa, zeinetan Bateragarritzeko Plan bat idatziko den bizitegi- edo -industria lurzoruko politikak garatzeko, edo bestela Plan Berezi bat ekipamenduak, azpiegiturak edo lurzoru urbanizaezina koordinatu behar den kasuetan.
- b) Beste Lurralde Plan Partzialekin erlazionatzeko esparruen identifikazioa.
- c) Udalez gaindiko azpiegitura linealak.
- d) Inplikaturako udalerrien plangintzan hartu beharreko irizpide espezifikoak udalerrri horiek beren hirigintza-estrategien integrazio eraginkorra lor dezaten.

2.– Bateragarritasunetako tresna alternatibo gisa bateragarritze-proiektu baten idazkuntza ezartzea, eraginpeko udalerrri bakoitzaren plangintza orokorrean barne hartu beharreko zehaztapen espezifikoak bilduko dituen, lortu nahi den bateragarritzea bermatzeko. Inplikaturako udalerrien Hiri Antolamenduko Plan Orokorren Aurrerapenaren idazkuntza bateratua.

3.– Plangintzak bateragarri egiteari dagokienez, lurralde-eskalako proposamenak Lurralde Plan Partzialean osatuko dira, esku hartzen duen udalez gaindiko administrazioak proposamen horiek egikaritzeko eta finantzatzeko neurri egokien bidez. Alde horretan, administrazioak koordinatu egingo dira proposaturako agendak bideratzeko eta finantzatzeko.

4.– Eraginpeko udalerrri bakoitzean bateragarri egitekoak diren elementuak definitzea.

- a) Erreferentzia-esparrua zehaztea:
 - 1) Bateragarri egitea justifikatzen duten arrazoiak bete beharreko udalez gaindiko eginkizunen oinarriaren gain.
 - 2) Bateragarri egiteko estrategiarekin lortu nahi diren helburu global eta espezifikoak.
 - 3) Hiri-erabilera eta -jardueren proposamena eraginpean hartzen duten oinarritzko magnitudeak, baita garatu beharreko hiri-programak zehatz-mehatz ezartzea ere.
- b) Plangintzak bateragarri egiteko aplikatu behar diren edukia eta irizpideak ezarriko dituzte Lurralde Plan Partzialek beren jardun-esparruan. Honako elementu hauek kontuan hartzea iradokitzen da:
 - 1) Bateragarri egiteko eremua mugatzea.
 - 2) Irizpideak ezartzea lurzoru-erabilerrari, eraikigarritasunari eta hiri-diseinuari dagokienez Hiri Lurzoru edo Lurzoru Urbanizagarria antolatzeke, eta, kasuan kasu, lurzoru Urbanizaezina antolatzeke.
 - 3) Hornidurak xehetasunez zehaztea eta kokatzea, eta bereziki, espazio libre eta berdeguneen sistema, edo azpiegiturazko eskema.
 - 4) Udalerrien plangintza orokorraren idazkuntzarako erreferentziak.

5.– Plangintzak bateragarri egiteko espazio gisa azaltzea Bilbaoko itsasadarraren eta Pasaiaiko Badiaren inguruko eremuak. Dagokion Lurralde Plan Partzialak definituko du bateragarri egiteko eremua.

15. artikulua.– Uraren arloko gidalerroak.

- 1.– Ur-bazterreko eta ibilguko baldintzak babestea ur-masetako eta eremu babestuetako ingurumen-helburuak lortzeko, eta ibaigune, estuario eta hezeguneen dinamika eta morfologia lehengoratu ez ezik sustatu ere egingo dira, hiri-berroneratzeko eta -berritzeko eragiketetan.
- 2.– Politika egiterakoan egiturazko neurriak ezartzea arriskupeko hirigune sendotuetan, eta neurri horiek egiturazkoak ez diren beste hainbat neurriekin uztartuko dira, urak har ditzakeen eremuetan lurren erabilerak arautuz eta mugatuz, eta honako bi premisa hauek kontuan hartuz: gertaeraren edo uholdearen arriskugarritasuna, eta jardunaren eraginpean jarri nahi den luraren oinarritzko baldintza: landa-lurra edo urbanizatua.
- 3.– Hirigintzako aurreikuspenetan aurreikustea honako hauek:
 - a) Ur-eskariak behar bezala gogobetetzeko behar adinako baliabideak, eta, aldi berean, harguneetako emari ekologikoen erregimenekiko bateragarritasuna.
 - b) lotutako euri-masaren ingurumen-helburuak betetzeko nahikoa eta egokia den saneamendu-eta -arazketa azpiegitura.
- 4.– Lurpeko urak babesteko lurralde-dimentsioa garatzea, prebentzio-politiken aplikazioan oinarrituta batez ere.
- 5.– Prebentzioaren alorrean, lurralde-antolamendutik laguntza eskaintzea ur-alorreko helburuak lortzeko laborantza- edo erauzketa-sektorearekin zerikusia duten presioetan, eta batez ere eremu babestuen alorrean, eremu babestuen erregistroko herriak hornitzeko ur-bilketak barne.
- 6.– Plangintza hidrologikoan aurreikusitako hornidura- eta saneamendu-azpiegiturak eranstea.
- 7.– Gutxienez, Eremu Babestuen Erregistroan jasotako honako eremu hauek jasotzea:
 - a) Hiri-hornidurako ur-bilketak eta haien isurketa zuzeneko arroak.
 - b) Urtegien kasuan kontuan hartuko da, halaber, urtegira isuralda litezkeen ibaien arroa.
 - c) Erreserba hidrologikoak.
 - d) Ingurumen- edo natura-intereseko ibai-tarteak.
- 8.– Ibai eta Erreken Lurralde Plan Sektorialak eta hirigintza-plangintzak, gainera, hau egin beharko dute:
 - a) Plangintza orokorrean, lurzoru urbanizaezinaren ibai, erreka, aintzira eta urmaeletako ertzetan «Gainazaleko Urak Babesteko Lurzoru Urbanizaezina» kategoria ezartzea, Gidalerro hauetako ingurune fisikoari buruzko artikuluan ezarritako irizpideak aplikatuta.
 - b) Hirigintza-garapen berriak dituzten landa-ertzetan urak har ditzakeen eremuaren okupazioa saihestea, eta, ezinezkoa balitz, itzulerako 100 urteko uraldia mugatzen duen lerrotik abiatuta kokatuko dira.
 - c) Hiri-lurretako ibaiertzei garrantzi handia ematea hiri-paisaia itxuratzean eta ingurune naturala hirien barruan integratzean, eta eraikuntza-erretiro oparoak sartzea, ibaiaren tamainaren arabera.

- d) Lur urbanizagarriko eremuetako ertzetan, ibilguaren aldamenean lur askeak eskuragarri izateko aukera gehiago izateak espazio-antolamendu zabalagoa ahalbidetzen duela aintzat hartzea. Beraz, eraikuntzaren eta urbanizazioaren erretiro jakin batzuk planteatu behar dira, berdeguneak sartzeko eta lehendik dagoen ur-bazterreko landaredia babesteko moduan.
- e) Hiri-berroneratzeko eta -birmoldaketarako eragiketetan, estaldurak eta bideratze gogorrak dituzten ibai-eremuak leheneratzea.
- f) Hirigintza-plangintza egiterakoan, uholdeak prebenitzeko problematika hidraulikoaren soluzioa kultura-intereseko zubi edo elementuak zaintzearekin bateragarri egitea.
- g) Ur-ibilguak aldatzeko debekua errespetatzea, baldin eta ibaiadarraren arroa 1 km²-tik gorakoa bada isurialde kantauriarrean, eta 2 km²-tik gorakoa bada isurialde mediterraneoan. Salbuespenez, 2 km²-rainoko eta 3 km²-rainoko tartek baimentzea, hurrenez hurren, Lurralde Plan Partzialean zehaztutako hirigintza-azpiegitura edo -jardunak direnean.
- h) Etxadien, plazen eta espaloien iragazkortasuna sustatzea, hiriaren drainatze-ahalmena handitzeko.

16. artikulua.– Energiaren arloko gidalerroak.

1.– Lurralde-plangintza partzialak honako hauek bete beharko ditu:

- a) Erabilera-eskema orokor bat ezartzea, nahitaezko mugikortasunaren ondoriozko lekualdaketak murrizteko.
- b) Baliabide berriztagarriak aprobetxatzeko behar diren azpiegiturak ezartzeko lur-erreserba egokiak biltzea, energia-alorrean ezarritako helburuak betetzeko behar adinako kopuruan eta ahalmen nahikoarekin.
- c) Energia Elektrikoa Garraiatzeko Sarearen plangintza kontuan hartzea, sare horretan bildutako instalazioak kokatzeko behar diren lur-erreserbak eginez.
- d) Garapen-ardatz linealak indartzea, garraio publikoko zerbitzuen erabilera bultzatzeko eta polizentrismoan oinarritutako hiri-egitura eraginkor eta trinkotuak sustatzeko, hartara lekualdatze-premiak murrizteko.
- e) Energia-iraunkortasuna ebaluatzeko azterketa egin dadin bultzatzea, plangintza horrek energia-kontsumoaren eta energia-aurrezpenaren eta -eraginkortasunaren gainean nola eragiten duen aztertzea, eta energia berriztagarrien erabilera sustatzea.

2.– Hirigintza-plangintzak honako hauek sustatuko ditu:

- a) Eraikinak, auzoak eta hiriak energia-burujabetasuneko sistema hobeez horni daitezela.
- b) Lehendik dauden eraikinen eta urbanizatutako guneen energia-eraginkortasuna hobetzea.
- c) Eraikin eta espazio publikoen plangintzaren, proiektuaren eta egikaritzearen faseetan irizpide bioklimatikoak erabiltzea, batik bat orientazioari, diseinuari eta materialei dagokienez, eta energia-kontsumoa minimizatzen duten sistema pasibo eta aktiboen erabilerari dagokionez.
- d) Eraikin eta espazio publikoetan landaredia erabiltzea isolatzeko elementu moduan eta konfort klimatikoa urtaro batetik bestera erregulatzeko faktore moduan.

- e) Energia-alorrean efizienteak diren argiteria publikoko gailuak erabiltzea.
 - f) Hiri-berroneratze eta -birgaitzeko eremuetan eta garapen berriko esparruetan hiriko bero-sareen bitartez energia termikoa sortzeko eta eraikinetan banatzeko sistema zentralizatuak ezartzea, energia berriztagarrien iturriak erabiliz.
- 3.– Petrolioaren eratorriez bestelako energia alternatiboen bidezko garraio-sistemak sustatzea, elektrizitatea eta gasa naturala erabiltzen dutenak adibidez.
- 4.– Eraikin eta instalazioen energia-autohornidura erraztea, eguzkia, haizea, biomasa eta abarren aprobetxamendu-sistemen bidez, iturri berriztagarrietako energia lortzeko soluzioei lehentasuna emanaz. Horrez gain, lur urbanizaezinetan kokatutako eraikin isolatuetan energia-autokontsumoko sistemak erabiltzea erraztu.
- 5.– Energia Berriztagarrien Lurralde Plan Sektorialak honako irizpide hauek hartuko ditu kontuan:
- a) Berriztagarriek elektrizitatea sortzean duten parte-hartzea handitu beharra, produkzio- eta hornidura-azpiegiturak zabaldu beharra eta EAEko berriztagarrien energia-potentzialetik ahalik eta aprobetxamendurik onena lortzeko behar diren azpiegituren ezarpena erraztu beharra kontuan hartzea, hori guztia natura-, paisaia- eta kultura-ondarea zaintzearekin bateragarri eginez.
 - b) Baliabide berriztagarrien inbentarioa egitea.
 - c) Baliabide berriztagarriak aprobetxatzeko behar diren azpiegiturak ezartzeko lur-erreserba egokiak identifikatzea, behar adinako kopuruan eta ahalmen nahikoarekin.
 - d) Energia sortzeko eta garraiatzeko azpiegituren eta erabileren eta lurraldeko beste erabilera batzuen arteko bateragarritasuna ezartzea.
- 6.– Energia Eolikoaren LPS berrikustea eta egungo energia-eskakizunetara egokitzea, energia berriztagarriekin –eta zehazkiago energia eolikoarekin– bete beharreko helburu sektorialetatik abiatuta. Gainera, honako hauek ere bete beharko ditu:
- a) Energia eolikoaren ezarpenari dagokionez paisaia-aldagaia arautzen duten zehaztapenak jasotzea.
 - b) LPSean bildutako instalazioak ezartzeko ikus- eta ingurune-baldintzak biltzea, baita LPSean bildu ez badira ere 10 MW-tik beherako instalazioei eskatzen zaizkienak ere.
 - c) Energia berriztagarrien LPSean sartzeko aukera aintzat hartzea.
- 7.– Preskripzio tekniko osagarriak aplikatzea Babes Bereziko Antolamendu Kategorian bildutako lurretan barrena doazen linea elektrikoetarako, eta zehazkiago:
- a) Eremu menditsu edo malkartsuetan, oro har, paisaiak eduki ditzakeen edozein ikuspegitatik paisaiaren itxitura bisualak gainditzen dituzten aire-lineen euskarririk ez da jarriko.
 - b) Oro har, instalazioen ibilbideak erliebearen kota topografikoei jarraituko die, eta luraren morfologiara egokituko da.
 - c) Ahal dela, lehendik dauden komunikabideekiko (errepideak, trenbidea eta abar) paraleloan joango da ibilbidea, haietatik gertu, lurraldean trazatu berririk ireki gabe.

- d) Hurbileko beste linearik badago, lehendik daudenak bikoizteari emango zaio lehentasuna, linea berri bat eraiki beharrean.
- e) Euskarriak diseinatzean paisaia-inpaktua minimizatzeari garrantzi handia emango zaio, lurrera egokituz eta lur-berdinketa eta -mugimenduen premia murriztuz.
- f) Natura babesteko edozein figuratan bildutako eremuetan edo korridore ekologikoetan barrena doazen linea elektrikoek hegaztiak babesteko behar diren gailuak bildu beharko dituzte, segurtasunari buruzko indarreko araudiaz gain.
- g) Elektrizitatea garraiatzeko linea berriak eraiki beharra justifikatzea, linea zaharrak ezabatzeak alternatibak aztertuz, eta lehendik dauden korridoreak (linea-trinkoketa) edo eratorritako ingurumen-inpaktuak ezabatzea edo mugatzea dakarten beste linea batzuk aprobeztatzea.
- h) Aprobeztamendu hidroeletrikoetan instalazioen metatze-efektua aztertzea, ezaugarri ekologiko eta morfodinamikoaren gainean eta ebaluatutako ibaietako ur-erabileraren gainean efektu negatiborik sor dadin saihesteko.

17. artikulua.– Ekonomia zirkularraren arloko gidalerroak: hondakinen kudeaketa.

- 1.– Hondakinak instalazio egoki hurbilenetan tratatzea, eta horretarako, azpiegitura-sare nahikoa ezartzea eta azpiegituren, ekipamenduen eta zerbitzuen erabilera optimizatzea.
- 2.– Lurralde plangintzan hondakinen gaikako bilketarako eta birziklapenerako helburu batzuk zehaztea, helburu horiek kudeatzeko behar diren erreserbak zehaztuz, haien banaketak eremu funtzional osoari zerbitzu bikaina eta orekatua bermatzeko moduan.
- 3.– Industria-sektoreak, eraikuntza-sektoreak, eta, bereziki, eraispen-obren sektoreak sortutako hondakin-bolumenaren haritik etorritako problematika aintzat hartzea, lurralde plangintzan adieraziz erabilitako materialak identifikatzeko, gaika sailkatzeko, berreskuratzeko eta berrerabiltzeko behar diren hornidurak, egun dauden azpiegituren berrerabiltzea lehenetsiz.
- 4.– Eraikuntzako eta urbanizazioko udal-ordenantzen bitartez, material iraunkor eta birziklagarrien erabilera sustatzea, baita biologia-jatorriko materialen erabilera ere, baldin eta haien diseinuan, produkzioan eta ondorengo birziklatzean, ingurunearen gainean sortutako inpaktuak minimizatzen badira.
- 5.– Proiektu eta obren kontratazioan, ingurumen-alderdiak, diseinua eta material ekologikoen erabilera sustatzea eta balioestea, baita material horien beste zenbait alderdi ere, hala nola iraunkortasuna, inpaktua eta ingurumen-portaera, eta birziklatzeko eta berrerabiltzeko erraztasuna.
- 6.– Lurralde Historiko, mankomunitate eta toki-erakunde bakoitzaren hondakinak kudeatzeko politiken integrazioa EAEko Hondakinatarako Azpiegituren Lurralde Plan Sektorialaren bitartez bermatuko da.

18. artikulua.– Ekonomia zirkularraren arloko gidalerroak: lurzorua, baliabide gisa.

- 1.– Lurralde- eta hiri-plangintzako ereduaren garapena bultzatzea, lehendik dauden azpiegiturak eta hiriguneak berritzeko, birziklatzeko, leheneratzeko eta berrerabiltzeko jardunei lehentasuna emanaz, zabortege zahar zigitatuak esate baterako, azpiegitura edo ingurumen-ekipamendu bezala kalifikatu beharko direnak.
- 2.– Lurzorua erabilerak planifikatzea «lurzorua kalitatearen» faktorea kontuan hartuz giza osasunarentzat eta ekosistemen funtzionamenduentzat onartezinak diren arriskuen prebentzioa ziurtatzeko, eta kutsatzaileak beste ingurune-konpartimentu batzuetara barreia daitezen saihesteko eta baliabideen erabilera optimizatzeke.

- 3.– Kutsa dezaketen jarduerak bertan behera uztean aurreikusitako erabileraren arabera eta hirigintza garatzeko edozein jarduni ekin aurretik saneamendu-premiak zein diren jakiteko ikerketak egin daitezen sustatzea, bide batez giza osasunerako edo ekosistemetarako kalteak saihesteko.
- 4.– Lurzoru kutsatuen ikerketa eta leheneratzeak hiri-berroneratzeko prozesuetan biltzea.

19. artikulua.– Zeharkako gaien eta hiri-ereduaren arloko gidalerroak.

- 1.– Kontuan hartzea lurraldean eragina duten zeharkako gaiak: irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, klima-aldaketa, osasuna, euskara eta lurralde-interrelazioa.
- 2.– Zeharkako gaiak kontuan hartuta hiri-eredu trinkoa, erabileren nahasketari dagokionez konplexua sustatzea, gizarte arloan kohesionatutako eredua.

III. kapitulua. Gomendio Mailako Gidalerroak

20. artikulua.– Landa-habitataren arloko gidalerroak.

- 1.– Egungo laborantza-lurzorua zaintzea hirigintzazko eta azpiegiturazko eragin eta esku-hartzeen aurrean.
- 2.– Nekazaritza-ustategien jarraitutasuna ziurtatzea landa-inguruneko garapen sozioekonomikoaren oinarritzko tresna gisa nekazaritza-jarduerak egikaritzen dituen ingurune- eta lurralde-funtzioekin bat datozen produkzio-ereduetatik abiatuta, nekazaritza-ustategien errentagarritasuna indartuz faktore erabakigarri gisa biztanleria finkatzeko eta landa-enplegua sustatzeko.
- 3.– Landa-ingurunea ekipamendu eta komunikazio egokiekin hornitzea, oinarritzko zerbitzu publikoen prestazioa hobetzearekin batera, hala nola garraioa, energia, ura, telekomunikazioak eta herritarren segurtasuna, besteak beste.
- 4.– Teknologiaren erabilera eta banda zabalerako sarbidea sustatzea landaguneetan bizi diren pertsonen bizi- eta lan-kalitatea hobetzeko, eta landa-ingurunearen eta hiri-ingurunearen artean dagoen hesia gutxitzea.
- 5.– Lurralde antolamenduko tresnen bitartez, lurralde-plangintza baserrien mantentzearekin lotzen duten irizpideak ezartzea eta haien galera saihestea, nekazaritza-jardueraren egikaritzapenetik eta administrazio desberdinek horri dagokionez egin beharko duten kudeaketatik abiatuta.
- 6.– Landa Nukleoak zaintzea nukleo txikietan dauden eraikuntzen birgaitzea eta aprobetxamendu hobe bultzatuz, alde zuzeneko kokaguneen izaera errespetatuz morfologiari, bolumetriari eta materialei dagokienez, lurzoruen kalitatea eta inguruko paisaia atxikiz.
- 7.– Genero-ikuspegia sartzeko laborantza-sektoreko esparru guztietan eta Emakume Nekazarien Estatutuari buruzko urriaren 15eko 8/2015 Legean ezartzen diren neurriak gauzatzea, aitortzea lortzeko, baita haien eskubide profesional, sozial eta fiskalen onspena ere emakumeen eta gizonen arteko aukera-berdintasuna lortzeko.
- 8.– Garraio publikoko edota eskatu ahalako garraio-zerbitzuen sarea hobetzea.
- 9.– Landa-inguruan bizi diren pertsonen aitortze soziala ageriko egitea, janariak hornitzeko eta lurraldea zaintzeko egiten duten lanarengatik, emakumei arreta berezia emanez.
- 10.– Euskadiko Landa Garapen Programaren proposamenak kontuan hartzea nekazari gazteak ingurunera sartzeko bultzatzen duten tresnak sortzeko eta hobetzeko; ekimen publiko eta pribatuak martxan jartzea azpimarratuko dute, hala nola nekazaritza-herrixkak, nekazaritza-lurren bitartekaritza-zentroak, lur-bankuak edo helburu berak betetzen dituzten beste batzuk.
- 11.– Landa-gizarteari eustea, hark gordetzen baititu gure kultura-ondarea, ondare artistikoa, historikoa eta etnografikoa, eta gure errituak eta ohiturak; hau da, gure idiosinkrasiaren atal diren balioak eta bizimoduak.
- 12.– Nekazaritzako eta abeltzaintzako jarduerari lotutako instalazio eta eraikinak eraikitzearako orduan eskatzen diren baldintzak malgutu eta homogeneizatzea, nekazaritza-ustategi profesionalen garapena erraztuz.

21. artikulua.– Paisaiaren arloko gidalerroak.

1.– Lurraldearen gaineko jardunak haren morfologia mantentzera egokitzea, eta zehazki topografiara, landaredi eta zuhaitz klimazikoei eutsiz honako neurri hauek kontuan hartuz:

- a) Elementu nagusien gainean edo mendi-gandor, labar-ertz eta lurreko puntu gorenetan ez eraikitzea.
- b) Lurren malda naturala ez aldatzea, mendi-hegalei eta erliebearen irtenguneei eutsiz, hormak, zuhaitz-lerrokatutakoak eta bide tradizionalak desagertzea saihestuz adibidez.
- c) Eraikinak, lurzatiak, bide-sarea eta azpiegiturak luraren topografiara egokitzea, ahal dela mugarriak, lehendik dauden goragune topografikoak eta paisaia-elementu bereziak babestuz eta mantenduz, elementu berriak lehendik daudenak baino gehiago nabarmendu ez daitezen.
- d) Landarediari eta baso naturalei eustea, tamaina handiko zuhaitzen presentzia bultzatuz lurraldearen kalitatearen adierazgarri, eta baso naturalen berezko espezieen hazkuntza bultzatuz.
- e) Landaguneetako berezko laborantza-paisaiak kontserbatzea, hala nola landazabalak, mahastiak, baratzeetako laboreak eta zuhaiztiak, paisaiaren aniztasunari ekarpen handia egiten diotelako, testura-nahasketari eta erabilera-mosaikoaren haritik datorren geometria bereziari arreta berezia eskainiz, lurralde-ingurune horiek berezi egiten dituen heinean.
- f) Lehendik dagoen landaredia desagertzen bada, konpentsazio-neurri jakin batzuk ezartzea, lurren testura eta baso-masa kontserbatzeko eta paisaia naturala eta landare-estaldura kontserbatu eta bertako espezieak, edo, hala badagokio, produkzio- eta biziraupen-baliabide tradizionalak lotuta betidanik ustiari direnak, indartzeko.
- g) Bertako landaredia berreskuratzea, zuhaitzik gabeko gunetan eta espezie exotikoen ustiapenetan batez ere.
- h) Sail handi mono espezifikoak saihestea, baso autoktonoa berronertzeko eremuekin konbinatuz, espezie autoktonoak eta errekek babesteko zerrendak behar bezala errespetatuz.

2.– Itsasertzeko paisaia eta hondartzetako eta portuko ingurunea babestea, honako neurri hauek kontuan hartuz:

- a) Lurmutur eta muinoak babestea, gozamen eszenografikorako gunek eta kostaldeko paisaiaren erreferentziazko mugarriak diren heinean.
- b) Hondartzen paisaia eta beste elementu berezi batzuk (labarrak adibidez) babestu eta hobetzea, erabilera eta jarduerak antolatuz eta ingurune honen berezkoak ez diren elementuak saihestuz, are gehiago inpaktu negatiboa badakarte.
- c) Portuak hiri-bilbean integratzea, ertzak eta portu-hira trantsizioa ongi tratatuz, ertzik gabeko guneei arreta berezia eskainiz. Integrazio hori ikusmenara zabaltzea, baina baita beste zentzumenetarako inpaktu negatiboak murriztera ere.

3.– Ibai-paisaien lehengoratzeta eta kontserbazioa sustatzea, eraikin itsusgarriak ezabatuz, ur-bazterreko landaredia babestuz, oinezko eta bizikletentzako bide-sarea indartuz eta komunikazioko (zubiak, ibai-portuak edo ontziralekuak), produkzioko (errotak, burdinolak, ur-bazterreko ontziolak), bizitegiko edo aisiako elementuak leheneratuz.

- 4.– Ondare historiko-kulturala sustatzea proposamen irekien bitartez, kontakizun erkideen bidez oroimenezko tokiak lotzeko lagungarri.
- 5.– Kultura-bideei balioa ematea eta ibilbideen, bideen eta begiratokiak –kostaldeko ibilbideak ere barnean hartuta– sarea sortzea, herritarrek paisaiarako sarbidea izan dezaten, honako neurri hauek kontuan hartuz:
 - a) Ibilbideetan ondare-intereseko ondasunak eta tokiak biltzea, baita instalazio eta azpiegitura historikoak ere, ibilbide tematikoak ezartzeko aukera aintzat hartuz. Bista ugari tokietan begiratokiak sustatzea.
 - b) Kostaldeko ibilbideak integratzea oinezko eta bizikleten erabilerarako egokitzuz eta seinaleak jarritz, itsasertzeko paisaia hautemateko oinarritzakoak diren heinean.
 - c) Ahal den neurrian, ibilbide eta begiratokietatik bistetarako oztopoak kentzea.
- 6.– Kokatze-sistema iraunkor eta tradizionalak babestea, sendotutako guneen hazkunde trinkoa erraztuz eta urbanizazio-dinamika desegokiak saihestuz, besteak beste honako neurri hauen bitartez:
 - a) Lur berriak okupatu beharrean lehentasuna emango zaio dagoeneko urbanizatuta dauden eremuak gainezka egiteari eta optimizatzeari, baita egungo egiturarekin jarraitzeko jardura ekonomikoak ezartzeari ere.
 - b) Hiri-ertzetako edo hirien kanpoaldeko paisaia babestea eta hobetzea.
 - c) Hiri-baratzeak ongi integratu eta bateratzeko irizpideak ezartzea.
- 7.– Herriguneak inguruko ingurune fisikoan integratzea, ertzak, espazio libreak eta sarbideak zehaztuta landa-hiria trantsizioa behar bezala antolatzeko, honako neurri hauek kontuan hartuz:
 - a) Herrigune txikiak garapena haien irudi tradizionala babestearekin eta, nekazaritza-ustategirik ezean, inguruko paisaien kontserbazioarekin estuago lotzea.
 - b) Bolumenari, tipologiari eta dentsitatei dagokienez gune bakoitzaren ezaugarri morfologikoetan integratuta dauden eraikuntza-baldintzak zehaztea, eta eraikuntzak ezartzeko moduak arautzea, kasuan kasuko eraikinen ezaugarrietara (isolatuak, lerrokatuak edo mehelinen artekoak) egokituz.
 - c) Kanpoko ertzen eta haien soslaia ezaugarriak zehaztea, guneen irudi tradizionala babesteko, lehendik dauden elementuak integratuz, eta bereziki, gunea landagune gisa mugatzeko baliagarri izateaz gain kontserbatzea merezi dutenak. Gainera, udalerriaz gaindiko komunikazio-azpiegiturekiko lotuneak ongi zehaztea. Nekazaritza-pabiloiak paisaian integratzeko arreta berezia jartzea, herriguneei eta herriguneak finkatzen diren lurralde-egiturari dagokienez.
 - d) Hiriguneetarako sarbide jakin batzuk diseinatzea, natura- edo landa-ingurune gune irekietatik hiri-paisaietara bitarteko trantsizioa erraztu behar dutela kontuan hartuta, eta guneak lotzeko bide-sareak sendotu edo leheneratzea.

- 8.– Industrialde sendotuen irudia hobetzea eta hiri-berroneratzeko programak garatzeko eremuak zehaztea, honako neurri hauek kontuan hartuz:
- a) Industrialde sendotuen irudiaren hobekuntza sustatzea, ibai-ibilguen integrazioa hobetzea, espazio publikoa eta lorategiak mantendu eta kontserbatzea eta eraikinaren irudia eta kontserbazio-egoera zaintzea barne, eta porrot egindako enpresen inguruan degradazio-arriskuak saihestea.
 - b) Jarduera ekonomikoen eremu berrietan paisaiaren integrazioa erraztea, topografiara egokituz eta eraikuntzaren diseinu-irizpideak aintzat hartuz, mimetizazio-teknikak erabiliz eta materialei, kromatismoei eta itxiturei arreta eskainiz.
- 9.– Hiri-paisaia berezi eta historikoen izaera mantentzea, haien nodo, mugarri, bidezidor edo ertzak osatzen dituzten erreferentzia materialak eta eraikitako ondare-elementu bereziak galdu gabe, besteak beste honako neurri hauen bitartez:
- a) Estetikaren, eraikuntzaren, funtzionaltasunaren eta tipologiaren ikuspegitik gune, hiriko gune edo hiri-paisaia historikoaren ezaugarri morfologikoetan guztiz integratuta dauden eraikuntza-baldintza batzuk ezartzea.
 - b) Eremu publikoen –eta, oso bereziki, bideen– beharrezko erregulazioa zehaztea, hirigunearen paisaia-ikuspegiak zaintzeko, funtsezko faktorea delako espaloien neurriei, lorategiei eta bide-sekzio motei dagokienez, eta fatxadek osatzen duten eraikuntzarekiko loturari dagokionez.
 - c) Inguruneko balio handiko elementuak (hegal eta mendiak, itsas eremuak eta abar) hiri-eszenan biltzea, eta eraikitako guneetatik haiek ikusteko aukera ematea, historian zehar gure hiriak modelatzean elementu horiek izan duten garrantziaren erreferentzia ez galtzeko.
- 10.– Lurralde Plan Partzialetan beren Eremu Funtzionalari eta eragin-eremuari dagozkien paisaia-zehaztapenak bildu beharko lirateke, paisaia kudeatu, babestu eta antolatze dagozkion tresnen (Paisaiaren katalogoak adibidez) ondorio direnak.
- 11.– Paisaian eragina izan dezaketen azpiegitura, obra eta jarduera guztien oinarritzko baldintzak betetzen direla bermatzea, ingurunea ebaluatze dagozkion tresnen edo paisaia integratzeko azterlanen bitartez.
- 12.– Lurraldea antolatze dagozkion eremuan EAEko Administrazio publikoek paisaiaren alorrean sustatutako prozesu orotan herritarren parte-hartzea bermatzea.

22. artikulua.– Kultura-ondarearen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde Plan Partzialek euskal kultura-ondarea bere osotasunean bilduk beharko lukete, tipologiaren arabera egituratuta: kultura-ondare materiala (higiezina eta higigarria) eta kultura-ondare immateriala.
- 2.– Hirigintza-plangintzak honako irizpide hauek hartu beharko lituzke aintzat:
- a) Ondasunaren eta haren lurralde-ingurunearen arteko erlazioa islatzea, nola kultura-ondarea babestean hala, ondasunaren inguruko gunean, erabilerak antolatu eta programatzean.
 - b) Ondasuna kargen eta onuren berdinbanaketa ahal izateko moduko hirigintza-esparru batean biltzea.
 - c) Ondasuna bere jatorrizko kokapenean mantentzea, ezinbesteko eta interes sozialeko arrazoiak tartean izan ezik.
 - d) Kultura-ondasuna bere osotasunean babestea.

- 3.– Lurralde-plangintzan eta udal-plangintzan toponimiaren tratamendu bateratua hartu beharko litzateke aintzat.
- 4.– Kultura Ondarearen Lurralde Plan Sektorialak, besteak beste honako zehaztapen hauek bildu beharko litzuzke:
- a) Eremu Funtzional bakoitzerako, banako monumentuak lehengoratzeko lehentasunezko ordena ezartzea, lege ezarritako ordenatik abiatuta.
 - b) Plangintzak, eta, oro har, Plan Bereziek, monumentu multzoei edo kultura-paisaiei dagokienez kontuan hartu beharreko irizpide eta orientazioak zehaztea.
 - c) Ondare Arkitektonikorako honako irizpide eta orientazio hauek zehaztea:
 - 1) Maiatzaren 9ko Euskal Kultura Ondarearen 6/2019 Legean kultura-ondasun arkitektonikoetarako ezartzen diren babes-mailak aintzat hartzea.
 - 2) Monumentu Multzoak mugatzean aintzat hartutako kultura-ondarea sailkatzea, honako kategoria hauen arabera:
 - a.– Babes berezia duten elementuak: Kultura Ondasun Kalifikatuak edo, haien arkitektura-, arte-, historia- edo kultura-balio bikainak direla-eta, halakotzat jo daitezkeenak.
 - b.– Babes ertaineko elementuak: Ondasun Inbentariatu deklaraturako higiezinak, edo, dauzkaten balioak direla medio, kategoria horretara asimila daitezkeenak.
 - c.– Oinarritzko babesa duten elementuak: garrantzizko baliorik eduki gabe, ondare-interesa dute tipologiaren edo ingurumenaren ikuspegitik.
 - d.– Elementu ordezkagarriak: balio txikia dutenez ordezkari daitezke, baldin eta eraikin berria lehendik dagoen multzoarekin integratzen bada, hartara egokituta.
 - e.– Bat ez datozen elementuak: beren ingurunera egokitzen ez direnak.
 - f.– Hiriguneak: eraiki gabeko guneak, erabilera publikokoak izan edo ez, Hirigune Historiko baten hiri-egituraren zati direnak.
 - d) Arkeologia Ondarerako honako irizpide eta orientazio hauek zehaztea:
 - 1) Kultura-ondasun arkeologikoei lehen aipaturako Legean ezarritako babes-mailak ematea.
 - 2) Arkeologia Ondarearen babesa artikulatzea, arkeologia-eremu multzo hauetan oinarrituta:
 - a.– Historiaurreko santutegiak kobazuloetan: harkaitz-barrunbeak, barnealdean animalien eta askotariko zeinuen irudiak pintatuta eta grabatuta gordetzen dituztenak, historiaurre osoan barrena egin zirenak eta normalean «Labar-arteak» esaten zaienak.
 - b.– Hiribilduak: Erdi Aroan «Hiribilduen» kategoria jaso zuten herriguneak.
 - c.– Beste aztarnategi eta elementu interesgarri batzuk: bizilekuak edo bizileku zatiak; leku edo elementu zibilak, defentsarakoak edo militarrik; erlijiosoak; hilobiak; merkataritza- edo industria-erabilerakoak; edo azpiegiturak.
 - 3) Honako babes-maila hauek honako arkeologia kategoria hauei esleitzea: arkeologia-erreserba, babes zorrotza eta babesik gabea.

- 4) Babesa antolatzea honako aztarnategi mota hauen arabera:
 - a.– Historiaurreko santutegiak kobazuloetan: «Babes zorrotza» maila aplikatzea.
 - b.– Hiribilduak: Plan Bereziek, Azterlan Historiko-Arkeologikoetan oinarrituta, jardun-eremuak zehaztuko beharko lituzkete eta babes-maila ezarri beharko lukete.
 - c.– Erreserbako aztarnategiak: Kultura Ondarearen Lurralde Plan Sektorialak ezarri beharko luke historia ezagutzeko bereziki garrantzitsuak direlako eta urriak direlako ondorengo ikerketetarako erreserbatu behar diren aztarnategien zerrenda.
- 5) Dagozkion hirigintza-plangintzako figuretan, Arkeologia Ondarearen antolamendu kategorietatik arkeologia-eremu bakoitzerako behin betiko zer zehaztapen egin beharko liratekeen ezartzea.

23. artikulua.– Natura-ondarearen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurraldeari buruzko jardunak egokitzea, EAEko azpiegitura berdea sendotzeko ingurune fisikoari eta azpiegitura berdeari buruzko kapituluan deskribatutakoari jarraikiz.
- 2.– Biodibertsitatearen aldagaia lurralde- eta hirigintza-plangintzan integratzea, geodibertsitatea barne, ondare naturalak gizarteari, ekonomiari, ingurumenari eta kulturari dakarzkion onurei balioa emanez.
- 3.– Naturan oinarritutako soluzioen aplikazioa sustatzea, horiek baitira ekosistemen funtzionamendua hobetu, biodibertsitatea areagotu, habitaturiko guneen erresilientzia hobetu eta biztanleriaren osasuna eta ongizatea hobetzeko bidea ematen dutenak.
- 4.– Lurraldea zaintzeko akordioak eta gizarte lurraldeko biodibertsitatearen kontserbazioan inplikatzeko sustatu eta onartzeko beste tresna batzuk bultzatzea.

24. artikulua.– Baliabide turistikoen arloko gidalerroak.

- 1.– Elementu berezizat hartzea honako hauek, potentzial turistikoari erreparatuta:
 - a) Baliabide naturalak.
 - b) Itsasertza.
 - c) Paisaia.
 - d) Hiru lurralde historikoetako hiriburuak.
 - e) Herrigune historikoak.
 - f) Monumentu multzoak.
 - g) Ondarea eta hainbat alorretan (natura, historia, kultura, arkitektura, hirigintza, ingurumena, geologia edo arkeologia) interesa duten elementuak.
 - h) Oinezko eta bizikletentzako ibilbideak.
 - i) Ondare immateriala (gastronomia, nortasuna).
- 2.– Naturaren eta kulturaren aldetik dagoen potentziala modu iraunkorrean garatzea. Garapen turistikoaren ereduak bat etorri behar luke natura-eremuaren nahiz hiri-ingurunearen harrera-ahalmenarekin.

3.– Lurralde plangintza partzialari dagokionez:

- a) Lurralde plangintza partzialaren Lurralde Ereduan, Eremu Funtzional bakoitzean dauden baliabide turistikoen antolamendua integratzea.
- b) Lurralde Plan Partzialetatik Baliabide Turistikoen LPSean bildutako aurreikuspenak ongi txertatzeko lana koordinatzea, baliabide naturalen eta ingurumenaren babesarekin eta antolamenduarekin eta lurraldearen erabilera iraunkorrarekin bateragarri direla bermatzeko moduan.

4.– Euskadiko mapa turistikoa egitea, helmuga turistiko guztiak zehaztuz, lehendik dauden lurralde-osagaiei, kudeaketa-ereduari eta turismo-eskaintzari buruzko azterketa oinarritzat hartuta.

5.– Baliabide Turistikoen Lurralde Plan Sektorialak Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-garapen turistikoaren eredia definitu behar luke, eta honako hau arautu beharko du:

- a) baliabide turistikoen babesa.
- b) ingurumen-inpaktua ebaluatzeko irizpideak eta turismo-jardueraren iraunkortasun-ratioak.
- c) lurraldeari buruzko nahiz gizarte, ekonomia eta kulturari buruzko alderdiak hobetzeko neurriak
- d) Azpiegitura turistikoa kuantifikatzeko jarraibideak, lurralde- eta hirigintza-plangintzarako.
- e) Laguntza-ekipamenduak.
- f) Saturazio-egoerak prebenitzeko behar diren neurriak.

25. artikulua.– Mugikortasun multimodalaren arloko gidalerroak.

- 1.– Garraio publikoko modu diferenteak konbinatzea mugikortasun-kudeaketa integraleko ereduak osatzeko, eta horrela EAE osoa lurralde irisgarri egiteko.
- 2.– Garraiobide publiko garbiak erabiltzea, hala nola trenak, tranbiak, autobus elektrikoak eta bizikletak, elektrikoak barne.
- 3.– Paraleloan dabilzan garraiobide publikoen arteko lehia saihestea eta zerbitzu publikoa hobetzen duten konbinazio multimodalak bilatzea.
- 4.– Lurralde- eta hirigintza-plangintzetan garraio publiko intermodaleko sistema integralak lantzea, garraiobide garbiei eta hiri-autobusetako lehentasunezko trafiko-lineek (adibidez zirkulazio azkarreko autobusak) eskaintzen dituzten aukerei arreta berezia eskainiz.
- 5.– Autobus-geltokiak intermodalitate-irizpideei jarraikiz sortzea, aldiriko trenbide-geltokiekin eta garraio-sarean sartzeko nodo nagusiekin integratuz, abiadura handiko aireportu eta geltokiekin adibidez, baita bizikleta-mugikortasunarekin ere, bizikletak alokatzeko sistemak barne.
- 6.– Ekobulebarren garapenean, garraio kolektiborako eta oinezko eta bizikletentzako erreserbatutako plataformak biltzea, hiri-pieza desberdinak artikulatzeko eta zentralitateko gune eta garapen berriak kokatzeko.

- 7.– Landaguneetan eta biztanleria-dentsitate txikiko eremuetan garraio kolektiboko zerbitzu egokiak ezartzea, eta teknologia berriak erabiltzea mugikortasuna eraginkorrago bihurtzeko aukerak ikertzeko, eskatu ahalako zerbitzuak adibidez.
- 8.– Mugikortasun-planetan genero-ikuspegia biltzea, zaintzaren mugikortasuna kontuan hartuta.
- 9.– Bizitegi-garapen edo jarduera ekonomiko berrien proposamenetarako irisgarritasun egoki bat aurreikustea bai ibilgailu pribatuan, bai oinez, bai bizikletaz eta bai garraio publiko bidez.

26. artikulua.– Oinezkoen eta bizikleten mugikortasunaren arloko gidalerroak.

- 1.– Oinezkoen bide erakargarri, seguru, irisgarri eta erosoak ezartzea, eta elementu mekanikoak jartzea, hala nola eskailera eta arrapala mekanikoak, pasabide gurpildunak, igogailuak eta funikularrak, oinezkoen joan-etorriak errazteko.
- 2.– Bizikleta-sare seguru, koherente, irisgarri eta jarraitua ahalbidetzea, bide-etenik gabea eta ulertzeko erraza, bizikletaren erabilera sustatzeko bide laburrenak bilatuko dituen, gehiegizko maldak eta ibilgailuen eta oinezkoen trafikoekiko interferentziak saihestuko dituen eta muturreko klima-baldintzetatik babespean geratuko dena.
- 3.– Bizikletaren erabilera aintzat hartzea, elektrikoa barne, aparkalekuei eta kargatzeko guneei dagokienez.
- 4.– Lurralde Plangintzak honako hauek bete behar lituzke:
 - a) LPPetan, EAEko Bizikletentzako Ibilbideei eta oinezkoentzako ibilbideei buruzko Plan Zuzentzailea garatzea Eremu Funtzionalaren mailan, guneen arteko konexio-sarea sortuz.
 - b) Donejakue Bidea, Inaziotar Bidea, Itsasoaren Bidea, Ardoaren eta Arrainaren Bidea, Bidezidor Historikoa, Arabako Artzaintza Naturbidea eta Ebroko Bide Naturala eranstea planen edukiei.
- 5.– Hirigintza Plangintzak, tokian toki, oinezko eta bizikleten mugikortasuna behar bezala garatu eta antolatu behar luke, eta zehazki:
 - a) Oinezko eta bizikletentzat garapen berrietarako irisgarritasuna ziurtatu beharko du, konektibitatea bermatzen duen toki-sare baten bitartez.
 - b) Oinezko eta bizikletentzako bidea herrietatik igarotzen dela ziurtatu beharko du, hiriarteko bilbeari jarraipena emanez eta EAEko Bizikletentzako Ibilbideei buruzko Plan Zuzentzailea edo lurralde historikoetako lurralde-plan sektorialak kontuan hartuz.
 - c) Hiri-ingurunean kaleak oinezkoentzat moldatu daitezela edo bizikletaren erabilera handi dadila sustatzea, ez ibilgailuak kaleetatik ateratzeko helburuz, baizik eta oinezkoentzat eta txirrindularientzat konexioak hobetuz, hori modu natural batean gerta dadin.
 - d) Oinezkoen eta bizikletetarako bideak diseinatzea, paisaiaren irizpideak txertatuta eta lurraldea eta paisaia gozatzea ahalbidetzen duten hiri-altzariak baliatuta.
- 6.– Oinezkoei lehentasuna ematea bizikleten gainetik udalak zehaztuko dituen herri barruko bideetan.
- 7.– Bizikleten alokairua eta/edo aparkatzea erraztea, nola eraikinen barnealdean hala aparkaleku eta gune publikoetan, eta bereziki intermodalitateko puntuetan, tren- eta autobus-geltokietan adibidez.

27. artikulua.– Bide-mugikortasunaren arloko gidalerroak.**1.– Bide-sistema egituratzea honelako konexio hauetan:**

- a) Euskal Hiriburuen Gune anitzeko Sistemaren kanpoko konexioak.
 - 1) Bilbao-Santander eta Kantauriko Erlaitza (A-8).
 - 2) Vitoria-Gasteiz Burgosekin eta Madrilekin (AP-1, A-1).
 - 3) Bilbao eta Vitoria-Gasteiz Logroñorekin eta Ebroko ardatzarekin (AP-68).
 - 4) Vitoria-Gasteiz Iruñearekin (A-1).
 - 5) Donostia Iruñearekin (A-15).
 - 6) Donostia Baionarekin, Bordelerekin eta Parisekin. (AP-1 eta A-63).
- b) Euskal Hiriburuen Gune anitzeko Sistemaren interkonexioak.
 - 1) Bilbaoren eta Donostiaren arteko konexioa.
 - 2) Bilbaoren eta Vitoria-Gasteizen arteko konexioa.
 - 3) Vitoria-Gasteizen eta Donostiaren arteko konexioa, Deba Haranaren bitartez.
- c) Eremu Funtzionalen interkonexioak, honako ibilbideen arabera:
 - 1) Durango – Arrasate – Bergara – Beasain.
 - 2) Plentzia – Elgoibar.
 - 3) Amorebieta-Etxano – Igorre – Vitoria-Gasteiz.
 - 4) Kadaguako korridorea.
 - 5) Derio – Mungia – Bermeo.
 - 6) Amorebieta-Etxano- Gernika-Lumo.
 - 7) Balmaseda – Muskiz.
 - 8) Azpeitia Azkoitia Elgoibarrekin, Zarautzekin eta Zumarragarekin.
 - 9) Laudio – Urduña – Miranda de Ebro.
 - 10) Zambrana – Bastida – Laguardia – Logroño.
 - 11) Vitoria-Gasteiz – Amurrio – Balmaseda.
 - 12) Vitoria-Gasteiz Kanpezurekin eta Gaubearekin.
 - 13) Zambrana – Peñacerrada-Urizaharra- Bernedo – Kanpezu.
 - 14) Laguardia – Kanpezu.
- d) Paisaia-interesa duten ibilbideak, honako hauen arabera:
 - 1) Deba-Mutriku-Ondarroa-Lekeitio-Ea-Ibarrangelu-Gaategiz Arteaga kostaldekoa.
 - 2) Deba-Zumaia-Zarautz.
 - 3) Azpeitia-Tolosa.
 - 4) Vitoria-Gasteiz-Urizahar-Laguardia.

2.– Aurrekontu-aurreikuspenetan, lehendik dauden azpiegiturak mantentzeki lehentasuna ematea berriak egikaritzearen aurretik.

3.– Errepide bidezko salgaien garraioa gutxiago kutsatzen duten beste garraiobide batzuetara bideratzea, trenbidera eta itsas garraiara adibidez.

4.– Korridore estrategikoetan Ordainpeko Autobideen eta ibilgailu astunetarako Lehentasunezko Sarearen arteko bizikidetza berrikustea.

28. artikulua.– Tren-, portu- eta aireportu-arloko mugikortasunaren eta logistikaren arloko gidalerroak.**1.– Tren arloko mugikortasunari eta logistikari dagokienez:****a) Tren-abiadura handia.**

- 1) Euskadi lurralde mugakideekin lotzea tren-abiadura handian, Nafarroarekiko, Ebroko haranarekiko eta mesetarekiko konexioen bitartez eta Kantauri itsasoarekin eta Frantziako hegoaldearekin lotzeko egingo diren konexioen bitartez.
- 2) Nafarroarako lotura egungo bi aukeren bidez egitea; batetik, Ezkio-Itsaso eta Altsasua lotzen dituen Aralar Natura Parkea ekidinez, eta bestetik, Vitoria-Gasteiz eta Altsasua lautadan zehar lotzen dituen.
- 3) Hiriburuetako AHTko geltokiak metropoliko eta aldiriko garraio-sistemekin lotzea.
- 4) Abiadura handiko geltokiak metropoliko eta eskualdeko irisgarritasun handiko eremuetan ezartzea, eta hiri-eraldatzeko eta-berritzeko eragiketetan txertatzea, azpiegitura horren haritik datozen eginkizun berriak bere gain hartzeko eta abiadura handiko geltokiak gure hiriburuetako bikaintasun-elementu nagusiekin lotzeko.
- 5) Abiadura handiko geltokiak eskualde-intermodalitaterako nodo handi gisa ulertzea, non, kanpo-konexiorako eta hiriburuen arteko konexioarako abiadura handiko trenez gain, etorkizunean garrantzitsuak izango diren konexio- eta zerbitzu-azpiegitura guztiak bildubeharko liratekeen, hala nola aparkalekuak, alokairu-autoak, turismo-informazioko zerbitzuak, hotelak, taxi-geltokiak, autobus-geltokiak, metroa, tranbiak eta aldiriko trenak, besteak beste, mugikortasun-sistema integrala eskainiz.
- 6) Honako hauek Abiadura Handiko geltokietarako lehentasunezko kokalekutzat jotzea, lurraldean eta hirian zenbateraino txertatu diren kontuan hartuta eta EAEko garraio-sistemaren gainerakoekiko interakzio-aukerak ikusirik:
 - a.– Bilbaon, Abandoko geltokia, ahal dela lurpekoa izango da, autobus geltokia izango du, baita Euskotren, metro eta tranbia, zabalera iberikoaren eta zabalera metrikoaren aldirietako trenetara iristeko modua ere, eta Loiuko aireportuarekin konexioa egiteko modua ere emango du. Halaber, geltoki horrek Europa barneko adabegi zeregina bete beharko luke iragaitzako geltoki gisa. Hala, trazaduraren jarraitutasuna ziurtatuko du Kantauriko erlaitzeko gainerako aldeetarantz.
 - b.– Donostialdea-Bidasoa Beherean, Donostian Atotxako geltokia, eta Irungo geltokia, zabalera iberikoaren aldiriko sarearekiko eta Euskotreneko lineekiko konexioak integratu beharko lirateke, autobus-geltokiei loturik eta Irunekin eta Donostiako (Hondarribia) aireportuekin lotuz. Donostiako geltokiak iragaitzako geltoki gisa funtzionatzea oso garrantzitsua dela uste da.
 - c.– Araban, Vitoria-Gasteizko geltokia geltoki intermodal gisa eta Madril-Paris ardatzeko iragaitzako geltoki gisa ezarri beharko lirateke.
 - d.– Ezkio-Itsasoko geltokia da Nafarroarekiko konexiorako bi aukeretako bat, eta Goierri eta Debagoienako hiriguneei Abiadura Handiko Trenaren zerbitzuak eskuratzeko modua emango die. Garrantzitsua da, halaber, geltoki hori eremu horretako aldiriko garraio-sistemekin lotzea.

b) Aldiriko trenak.

- 1) Aldiriko trenbide-zerbitzuaren funtsezko ardatzak honako hauek dira:
 - a.– Bilbaoko ingurunea: Balmaseda-Bilbao; Urduña-Bilbao; Bermeo-Bilbao; Durango-Bilbao; Lezama-Bilbao.
 - b.– Donostiako ingurunea: Donostia-Baiona; Legazpi-Donostia; Zumaia-Donostia.
 - c.– Bilbao-Donostia ardatza: Euskotrenen linea, kostaldeko udalerriak bi hiriburuen inguruan egituratzeko trenbide-ardatza.
- 2) Sarea hedatzeko honako jardun hauek abian jartzeko aukera aztertzea:
 - a.– Aldiriko zerbitzu berriak honako tarte hauetan: Beasain-Zumarraga-Legazpi edo Iruña Oka-Vitoria-Gasteiz-Agurain, lehendik dauden trenbide-lineen gainean.
 - b.– Urolako trena Zumaiaren eta Azpeitiaren artean zerbitzuan jartzea trenaren linea zaharraren gainean, eta Urretxuraino hedatzeko aukera, aldiriko sarean integratuta.
 - c.– Gaur egun trenbide-azpiegiturarik ez duten eraldaketa-ardatzetako tarteetan, garraio kolektiboa egituratzeko ardatzak ezartzea, maiztasun eta edukiera handiko autobus-zerbitzuen bitartez, trenbide-sareko geltokiekin lotu ahal izateko.
- 3) Tren geltokiei dagokienez:
 - a.– Trenbide-geltokiak funtsezkotzat jotzea, garraiobide hori erabiliz mugikortasuna erraztu eta bultzatzen den heinean, eta lurraldean zentralitate-eremu berriak sortzea.
 - b.– Lurralde- eta hirigintza-plangintza koordinatzea, trenbide-geltokiak toki- eta eskualde-zentralitateko guneetan kokatzeko.
 - c.– Trenbide-geltokien irisgarritasuna, beste garraiobide publiko eta pribatuekiko konbinazioa, erabiltzaileentzako aparkalekuak eta eskari handiko ekipamenduen (merkataritza-guneak, osasun- eta hezkuntza-hornidurak eta abar) ingurunea sustatzea.
 - d.– Bizitegien edo jarduera ekonomikoen dentsitate handiagoak erraztea garraio kolektiboan sartzeko nodoen ingurunean.
- 4) Trenbide-korridoreetan garraio kolektiboa egituratzeko ardatz horiek eraldatzeko baldintza egokiak noiz ematen diren eta zerbitzu berriak ezartzeko modu zehatza zein den zehaztea plangintza sektorialean.
- 5) ADIFen, zabalera metrikoaren eta Euskotrenen gaur egungo sistemen kudeaketa, programazioa, tarifak eta zerbitzuak integra daitezen eta zerbitzu horiek Eraldaketa Ardatzetako eremu guztietara hedatu daitezen sustatzea.

c) Tranbia.

- 1) Tranbiaren eta zirkulazio azkarreko autobusaren (BRT) zirkulazioa eta erakargarritasuna erraztea, semaforo-lehentasuna ezarriz ibilgailu pribatuen zirkulazioaren aurrean.
- 2) Tranbia-geltokien eta beste garraiobide batzuen arteko konexio intermodala sustatzea, bizikleta-mugikortasuna barne.
- 3) Tranbia-geltokien irisgarritasuna bermatzea, eta haien segurtasuna eta erosotasuna sustatzea.

2.– Portuen arloko mugikortasunari eta logistikari dagokienez.

- a) Bilbaoko portua eta Pasaiaiko portua merkataritza-portu nagusi gisa bultzatzea, haien konektibitatea hobetuz ohiko zabalerako eta nazioarteko zabalerako trenbide-konexio berri batzuen bitartez, gune logistiko lehiakorrek lotuz eta portuaren eta hiriaren arteko interakzioa ahalbidetuz, portuguneetan erabilera mistoak bateragarri egiteko irizpideari jarraikiz.
- b) Pasaiaiko portuaren berrikuntza sustatzea, Pasaiaiko Badiaren hiri-ereldaketa eta -berroneratzea ahalbidetzeko, egungo dartsenan portu-erabilerak eta hiri-berroneratzeko ekintzak bateragarri eginez.
- c) Arrantza-jarduera sustatzea, Ondarroako, Getariako, Hondarribiko, Pasaiaiko eta Bermeoko portuetan batez ere, azken horrek, gainera, merkataritza-trafikoak ere hartzen dituelarik.
- d) Lurralde-, hirigintza- eta portu-plangintza egiterakoan, EAEko itsasbazterrean banatzen diren arrantza-portu guztiak balio handiko azpiegiturak direla aintzat hartzea, hiriguneetako erdi-erdian egonik turismorako, bizitegitarako eta jarduera ekonomiko berrietarako erakargarri diren heinean.

3.– Aireportuen arloko mugikortasunari eta logistikari dagokienez.

- a) Osagarritasunean eta baterako plangintzan oinarritutako aireportu-sistema sustatzea, EAEko hiru aireportuen potentzialtasunak garatuko dituen elkarlan lehiakor baten bitartez.
- b) Bilbaoko aireportuko erabiltzaileak biltzeko merkaturak zabaltzea, haren irisgarritasuna hobetuz eta garraibideen arteko erlazio eraginkorrak ahalbidetuz, hegazkina, autobusa, automobila, abiadura handiko trena eta aldiriko trena integratuz.
- c) Vitoria-Gasteizko aireportua zentro logistiko handi gisa indartzea, abiazio orokorreko, bidaiari-trafiko eta aeronautika-zerbitzuetako eginkizunak betetzeaz gainera.
- d) Donostiako aireporturako irisgarritasun metropolitarra hobetzea, Baiona-Donostia Eurohiritik garraio kolektiboko zerbitzuak antolatuz, eta terminala garraio metropolitarrako zerbitzuei erantsiz.

4.– Azpiegitura logistikoari dagokionez:

- a) Jundiz-Forondako plataforma logistikoa indartzea, abiadura handiko eta zabalerak iberikoko trenbide bidezko, errepide bidezko eta aireportu bidezko intermodalitateko duen kokapen ezin hobearengatik, Forondako aireportuaren ondoan dagoelako eta euskal portuetako eta haien hinterlandetako trafikoaren garapena bultzatzen duelako.
- b) Arasur plataforma logistikoa indartzea iberiar penintsulako industrialde nagusien erdigunean, Bilbaon (Portua), Irun-Parisen eta Ebroko Haraneko korridorean sartzeko lineen artean trenbide-konexioko gune intramodala delako, eta euskal portuetako eta haien hinterlandetako trafikoaren garapena bultzatzen duelako.
- c) Lezo-Gaintxurizketako Plataforma logistikoak eskaintzen dituen aukerak optimizatzea, hiru zabaleratan (iberikoa, UIC eta metrikoa) trenbide-linea aldatzeko gune intramodala delako, Pasaiaiko portuaren aldamenean dagoelako, eta Pasaiaiko Badia leheneratzen laguntzeko potentziala duelako, Jaizkibelen eta Aiako Harriaren artean jarraitutasun ekologikoa babestuz.
- d) Plataforma logistikoetan, ekonomikoki iraunkorrak diren zerbitzuetarako salgaien errepide bidezko trafiko trenbidera aldatzeko ekipamendu eta zerbitzuak garatzea.

29. artikulua.– Irisgarritasun unibertsalaren arloko gidalerroak.

1.– Lurralde- eta hirigintza-plangintzak honako gidalerro hauek garatu behar lituzke irisgarritasun unibertsalaren arloan:

- a) Hiri-inguruneetan erabileren nahasketa sustatzea, bizitegi-erabilerak haiekin bateragarri diren jarduera ekonomikoen erabilerekin eta zuzkidura- eta zerbitzu-erabilerekin uztartzeko, haietarako irisgarritasuna errazteko eta joan-etorrien premiak minimizatzeko moduan.
- b) Hiria diseinatzerakoan hurbiltasunaren bilaketa oinarritzat hartzea, bizileku, garraio publiko, lantoki, zuzkidura, ekipamendu eta saltokien arteko tartekak laburtuz.
- c) Hiria planifikatzean oinezkoen ardatzen sareari lehentasuna ematea beste mugikortasun modu batzuen aurretik, gune publiko eta ekipamenduetarako irisgarritasuna bermatzen duen ibilbide-kontzeptuari jarraikiz.
- d) Auzoen eta hiri-aldiren autonomia bermatzea, hornidura- eta ekipamendu-sare baterako sarbide unibertsala eduki dezaten, hirigunearen mendetasun funtzionala saihesteko moduan.
- e) Hiri-garapenari lurzoru berriak eransteko aukera aztertu baino lehen irisgarritasun-sarean integratzea, garraio publikoaren eta oinezko eta bizikleten garraioaren bitartez.
- f) Lurraldean merkataritzaren banaketa orekatua sustatzea, hiriguneetan kokatzeari lehentasuna emanez, halako saltokietara iristeko aukera automobilaren erabileraren mendeaz ez jartzeko.
- g) Irisgarritasun-alorrean lankidetzako eta elkarri laguntzeko prozesu eta mekanismoak bultzatzea, gizarte-sare inklusiboagoa eta atseginagoa lortzeko.
- h) Garraio-sistema batzuen eta besteen artean (publikoak nahiz pribatuak, motorizatuak edo ez) intermodalitatea indartzea, irisgarritasun-katearen ideia berritu.
- i) Landa-habitataren plangintza komunikazio-sare baten diseinua biltzea ibilbide irisgarriak ezarri herriguneen artean, eta, bereziki, bizitegi-ingurune barreiatuen eta zerbitzu- eta ekipamendu-horniduren artean.
- j) Naturagune babestuetan eta historia- eta kultur-ondarean irisgarritasun unibertsala sustatzea.
- k) Turismo-eredu irisgarria eta adinekoentzat edo desgaituentzat egokitua garatzea.

2.– Hirigintza-plangintzak, pertsona guztientzako diseinuari dagokionez, honako irizpide hauek hartu behar lituzke kontuan:

- a) Espazio publikoa eta ekipamenduak irisgarritasun unibertsaleko eta adinekoekiko lagunkotasuneko baldintzei egokitzea.
- b) Adinekoek eta desgaituek plangintza-prozesuetan izan dezaketen parte-hartzea azpimarratzea.
- c) Auzo, herri eta hirietako espazio publikoa ariketa fisikoa egiteko ingurune apropos bihurtzea.
- d) Zahartzen ari diren edo desgaitasunen bat duten pertsonentzat ostatu-forma berriak sustatzea, etxean gera daitezela bermatzeko.

30. artikulua.– Genero-ikuspegiaren arloko gidalerroak.

- 1.– Lurraldearen izaera polizentrikoa sustatzea, non hiri ertainen protagonismoa berreskuratzea funtsezkotzat jotzen den zerbitzuak biltzeko eta emateko zentroak diren heinean.
- 2.– Lurraldea planifikatzean, erabilera guztiak, eta bereziki eguneroko bizitzarako beharrezkoak direnak, hurbil kokatzea, joan-etorriak ibilgailuz egin beharra murrizteko edo denborak ahal den neurrian laburtzeko moduan.
- 3.– Hurbiltasuneko hiri konplexua sustatzea, ongi hornitutako auzo seguruetan oinarritua, hiriko eta lurraldeko beste eremu batzuekin garraio publiko bidez ongi konektatuak.
- 4.– Gune publiko bizi eta seguruak indartzea, haien gizarte-eginkizuna mantendu eta sustatzeko eta herritarrei haiek erabiltzeko aukera emateko.
- 5.– Gune publikoak planifikatu eta diseinatzean, emakumeen, adinekoen (bi sexuen premia diferentzialei arreta eskainiz) eta haurren premiak kontuan hartzea.
- 6.– Dentsitate nahikoa duen hiri-eredu bat sustatzea, erabilerak behar bezala nahastea eta eguneroko bizitzarako behar diren ekipamenduetara oinez iristea ahalbidetuko duena, baita garraio publikoaren eraginkortasuna ere, ibilgailu pribatu bidezko mugikortasunaren mendetasuna murrizteko moduan.
- 7.– Garraioaren plangintza eta kudeaketan genero-ikuspegia sartzea, jarduera horietan emakumeen mugikortasun-jarraibideak, bidaiatzeko modua eta joan-etorrien denbora- eta ordu-murrizketak kontuan hartzeko moduan, eta emakumeen irisgarritasun-premiak eta segurtasuna kontuan hartzeko moduan.
- 8.– Zaintzaren mugikortasuna sustatzea, beste pertsona batzuk zaintzearekin eta etxea mantentzearekin lotutako bidaiak ahalik eta denbora gutxienean, eskatutako ordu-tarteetan eta arrazoizko kostu batekin egiteko aukera ziurtatuz, eta pertsonen ordainpeko enplegua zaintza-erantzukizunekin bateragarri egiteko bidea emanez.
- 9.– Espazio publikoan segurtasuna bermatzea; horretarako, plangintza-prozesuan, parte-hartze prozesuen barruan, talde sozial batzuek eta besteek arriskutsu edo ez seguru gisa ikusten dituzten guneak identifikatuko dira.
- 10.– Herritarrek parte hartzeko prozesuak garatzea genero-ikuspegia aintzat hartuz emakumeen parte-hartzea indartzeko.

31. artikulua.– Klima-aldaketa arintzearen eta klima-aldaketari egokitzearen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde- eta hirigintza-plangintza klima-aldaketaren kausak eta eraginak aintzat hartzea, eta proposamenen bidez berotegi-efektuko gasen isurpenaren balantze garbia murrizten eta erresilientzia handitzen laguntzea.
- 2.– Klima-aldaketarako egokitzapena aintzat hartzea, inpaktuen eta urrakortasunaren kartografia tematiko baten bitartez.
- 3.– Azpiegitura berdea eta naturan oinarritutako soluzioak sustatzea klima-aldaketara egokitzeko neurri gisa, eta ekosistemak leheneratzea, lurraldearen erresilientziari eusteko.
- 4.– Baso-kudeaketa hobetzea deforestazioek eragin ditzaketen lurzorua galerak ekidinez, lurzorua baita karbonoaren sarbegi nagusia, eta degradatutako eremuak basoberritzea, baso naturalak karbono-hustubide izateko duen azalera handituz.

- 5.– Lurzoruaren okupazioa mugatzea, erabilera-nahasketa ahalbidetuz eta gune urrakorrak berroneratzeko bidea erraztuz, eta berotegi-efektuko gasen emisio txikiak dituzten intermodalitatea eta garraioak indartzea.
- 6.– Bereziki hiri-guneetan energia-eraginkortasuneko irizpideak indartzea eraikuntzan eta garraioan, bai eta energia berriztagarriak ere.
- 7.– Lurralde- eta hirigintza-plangintza klimaren ikuspegia txertatzea, honela:
 - a) Itsasertzaren babes eta antolamendurako Lurralde Plan Sektoriala moldatuko da, itsas mailaren gorakadaren eta muturreko olatuen kontrako eraginetara egokitzeko neurriak identifikatuta kosta-eremuetan.
 - b) Ibai eta Errekak Antolatzeko Lurralde Plan Sektorialak eta Plan Hidrologikoek tratamendu egokia emango diete uholde-arriskua daukaten zonei, arreta berezia emango diete uholde-arriskua beste arrisku batzuei (kostaldean egotearekin lotutako baldintzak barne) gainjartzen zaizen zonei.
 - c) Espazio publikoak iragazkor bihurtzea eta birlandatzea; horretarako, azpiegitura berdeak eta urdinak nahiz naturan oinarritutako konponbideak bultzatuko dira uholdeak eta estres termikoa –bereziki bero-irlaren efektua– jasan ditzaketen eremuetan.
- 8.– Lurralde Plan Partzialek klima-ikuspegia kontuan izango dute, eta inpaktuen eta horiei loturiko zaurgarritasunaren oinarritzko azterketak egin eta aplikatzeko neurriak zehaztuko dituzte. Gainera, hala dagokienean, xehetasun handiagoz aztertuko dituzte.

32. artikulua.– Osasunaren arloko gidalerroak.

- 1.– Hiri-garapen trinkoak sustatzea, lurzoruaren erabilera mistoaz, ongi lotutako kale irisgarriez eta bizitegi- eta merkataritza-dentsitate egokiaz, garapen berriak lehendik dauden garapenetan integratuz.
- 2.– Gune eroso, seguru eta jende guztientzat irisgarriak sortzea, herritarren ongizatearen eta kohesio sozialaren mesedetan.
- 3.– Ekipamendu-sareetarako berdintasunezko irisgarritasuna bultzatzea, sare horiek orekaz banatuz.
- 4.– Oinezkoen korridoreen bidez, bizikleta-sarearen bidez edo garraio publikoaren bidez elkarri lotutako eta hiri-ingurunearekin lotutako berdegune eta/edo eremu naturalen erabilera sustatzea.
- 5.– Mugikortasun aktiboa sustatzea, eta horretarako:
 - a) Hiri-garapen dentso eta trinkoak egikaritzea, lurzoru eta ongi konektatutako kale irisgarriak modu mistoan erabiliz.
 - b) Oinez ibiltzeko moduko inguruneak diseinatzea, jarduera fisikoa egitea eragozten duten oztopoak kenduz.
 - c) Mugikortasun aktiboko modu diferenteak (oinez, bizikletaz edo motorrik gabeko beste moduren bat) bultzatzea.
- 6.– Agente kutsatzaileen kontzentrazioa murriztea, hiriko zein hiriarteko garraio publikoaren erabilera sustatuz.
- 7.– Kalitatezko etxebizitza osasungarriak bermatzea, jende guztientzat irisgarriak eta energia-alorrean efizienteak, hirigintza-diseinuan irizpide bioklimatikoak sartuz. Halaber, biztanle talde guztientzako (egoera soziala, kulturala, ekonomikoa, adina, funtzionalitatea...) etxebizitza eskuragarrien nahasketa eta integrazio tipologikoa sustatzea.

- 8.– Nekazaritza-erabilerako lurrak babestu eta leheneratzea, eta hurbiltasuneko elikadura osasungarria sustatzea.
- 9.– Oroimen kolektiboan garrantzi naturala, historikoa edo kulturala duten edo nortasuna duten lekuak zaintzea eta/edo hobetzea.

33. artikulua.– Euskararen arloko gidalerroak.

- 1.– EAEren errealitate soziolinguistikoa lurralde- eta hirigintza-antolamendurako tresnetan gehitzea, hizkuntza-ikuspegiari zeregin integratzailea emanda.
- 2.– Harremanetarako guneak ahalbidetzea, sare presentzialak indartzea eta eskusibotasuneko eta lurralde-konpartimentazioko guneak saihestea.
- 3.– Lurralde-plangintzan hizkuntza-paisaiaren kontzeptua sartzea.
- 4.– Euskarazko toponimo edo terminoen erabilera sustatzea, haien aldaera normalizatuan, auzo, industrialde, osasun-zentro, kultura-etxe eta ikastetxe berriak izendatzeko, besteak beste.

34. artikulua.– Lurralde-interrelazioaren arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde-antolamenduaren alorrean, koordinaziorako edo lurralde-erlazioetarako irizpideak aplikatzeko baterako plan edo estrategiak egitea. Horren haritik, eta zehazki, eraginpean dauden administrazio eskudunen artean honako hau gomendatzen da:
 - a) Baiona-Donostia korridorean lurralde arloko dokumentu bat idaztea, baterako diagnostiko batean oinarrituta. Dokumentu horrek gai zehatzak aztertuko ditu, lurralde horren eraikuntzarako oinarriak bilatuz.
 - b) Santander-Bilbao korridorean lurralde arloko dokumentu bat idaztea, baterako diagnostiko batean oinarrituta. Dokumentu horrek baterako lurralde arloko gaiak aztertuko ditu, eta trenbide-integrazioa kontuan hartuko du.
 - c) Nafarroarekiko interrelazioan naturaguneen babesari eta bide eta trenbide azpiegituren integrazioari baterako erantzun batean ados jartzea.
 - d) Errioxako Autonomia Erkidegoarekiko interrelazioan, erantzun integratua ematea, Errioxa Paisaia Kultural izendatu izana dela-eta, eta Ebro ibaiaren ingurunea babesteko baldintzak direla-eta.
 - e) Gaztela eta Leonekiko interrelazioan baterako erantzuna ematea naturaguneen babesari nahiz Miranda de Ebroren ingurunean integrazio logistikoari eta azpiegituren integrazioari.
- 2.– Lurralde Plan Partzialetan eta Lurralde Plan Sektorialetan lurralde-interrelazioaren ikuspegia txertatzea.
- 3.– Enkarterriko eta Araba Erdialdeko LPPetan berariaz kontuan hartzea Villaverde Turtzioz (Kantabria) eta Trebiñu (Gaztela eta Leon) enklabeak, enklabeok hainbat lurralde-alderditan duten eragina aztertzeko.

35. artikulua.– Parte-hartzearen arloko gidalerroak.

- 1.– Lurralde-antolamenduko tresna guztiak hartzean eta haien jarraipena egitean gizartearen zein erakundeen parte-hartzerako prozesuak txertatzea eta horretarako beharrezkoak diren bitarteko presentzialak zein digitalak prestatzea.
- 2.– Parte hartzeko prozesuaren gardentasuna bermatzea eta jasotako ekarpenei eta haiek aintzat hartzeari buruzko informazioa ematea.

36. artikulua.– LPP eta LPSen jarraipen-memoriaren arloko eta iraunkortasun-adierazleen arloko gidalerroak.

- 1.– LPPetarako eta LPSetarako ebaluazio-sistema indibidualizatuak ezartzea. Dokumentu bakoitzak epe batzuk ezarriko ditu memoria bat egiteko. Memoria horrek planen zehaztapenak noraino bete diren baloratuko du, beste dokumentu batzuetan eta hirigintza-plangintzan izandako eragina ere baloratuko du, eta bidezkoa bada, hartu beharreko neurriak definituko ditu.
- 2.– Gidalerro honetan adierazitako jarraipen- eta ebaluazio-beharren arabera informazio-sistema bat eratzea, lurraldeko sistema nagusien deskribapena, jarraipena eta ebaluazioa egiteko beharrezkoak diren adierazleak osatu ahal izateko.
- 3.– Lurralde- eta hirigintza-plangintzaren azterketa konparatua egiteko aukera ematea beste lurralde batzuekin alderatuta, lurralde- eta hirigintza-iraunkortasuneko adierazle hauek erabiliz:
 - a) Lurralde-eredua. Lurzoruaren kalifikazioa.
 - b) Biztanleria-dentsitatea.
 - c) Hiri-eredua.
 - d) Bizitegi-garapena. Plangintzako etxebizitza-aurreikuspena.
 - e) Etxebizitza-dentsitatea.
 - f) Lurzoruaren artifizializazioaren/kalifikazioaren bilakaera.
- 4.– Lau urtez behin, Eusko Jaurlaritzak memoria bat egitea, lurralde- eta hirigintza-iraunkortasuneko adierazleak zertan diren aztertzeke.
- 5.– Lurralde-plan partzial eta lurralde-plan sektorial guztiek, oinarrizko dokumentazioaz gain, zerikusia duten udalerrietako bakoitzarentzako ondorioen dokumentu osagarri bat izan beharko dute.

37. artikulua.– Lurralde plangintza partzial eta sektorialaren arteko koordinazioaren arloko gidalerroak.

- 1.– Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Batzordea lurraldearen antolamendu eta hirigintza kontuetako aholkurako eta koordinazio horizontalerako organo nagusia da administrazio guztientzat (horietan presentzia daukanean), administrazio autonomoko sailentzat eta autonomia-erkidegoko gainerako administrazio publikoentzat barne (administrazio zentrala, foru-aldundiak eta udalak), eta berari dagokio lurralde-plangintza interpretatu eta eztabaidak argitzearen eginkizuna.

Testuinguru horretan, lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumenak dituzten Eusko Jaurlaritzako eta foru-aldundietako sail edo arloak izango dira, beren aldetik eta administrazio horietan, lurralde- eta hirigintza plangintzako ingurumen-ebaluazio estrategikoaren funtzio integratzailearen arloko osagarriak koordinatzearen eginkizuna izango dutenak.

2.– Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Legearen (maiatzaren 31ko 4/1990 Legea) 17.5 artikulua xedatutakoarekin bat etorrira, lurralde-plan sektorialek lurralde-antolamenduaren gidalerroekin izan ditzaketen kontraesanak, eta, dagokion kasuan, lurralde-plan partzialekin izan ditzaketenak, lurralde-plan sektorialaren parte hori edo parte batzuk deuseztatzea ekarriko du.

Horri kalterik egin gabe, honako gidalerroak proposatzen dira:

a) Lurralde-plan partzialen eta lurralde-plan sektorialen arteko desadostasunak.

Aurkako legezko maila duen araua salbu, kontraesan horiek irizpide hauei jarraikiz argitu beharko dira:

1) Lurralde plan partzialari dagokionez:

a.– Lurralde-plan partzialaren irizpidea lurralde-plan sektorialaren gainetik jartzea eremu funtzionaleko lurraldearen izaera propioa duten gaiez ari denean.

b.– Zalantzarik izanez gero, lurralde-plan partzialaren alde egingo da.

2) Lurralde plan sektorialari dagokionez:

a.– Lurralde-plan sektorialaren irizpidea lehenestea EAE osoan edo Eremu Funtzionaletik haragoko mailan aplikagarri diren gaietan (uholde-arriskua, nekazaritza-bitartekoaren babesa, kostaldearen babesa, ibai eta errekekiko atzerapenak, Trenbide Sare Berriaren azpiegiturari dagozkion antolamendu-baldintzak).

b.– Lurralde-plan partzialak murrizketa handiagoak justifikatuko ditu lurralde-plan sektorial bakoitzak, bere eskumenen esparruan, araututako gaietan.

b) Lurralde-plan sektorialen arteko desadostasunak.

1) Lurralde-plan sektorialek lurraldean elkartutako beste plan sektorialekiko koordinazioari dagokion apartatu bat izan beharko dute beren memorian, non gatazka posibleak saihestu eta/edo deuseztatzeko neurri egokian jasoko diren.

Neurri horiek izan ezean, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Batzordeak zehaztuko ditu irizpideak, kasu bakoitzean eta modu justifikatuan, egoki irizten direnak indarreko edo etorkizuneko lurralde-plan sektorialen artean sor daitezkeen gatazkak saihestu edo konpontzeko.

2) Desadostasunak lurralde-antolamenduaren gidalerroetan jasotako irizpideekin bat etorrira konponduko dira, eta, irizpiderik ezean, lurraldearen babes handiagoa edo lurralde-jasangarritasuna hobeto betetzea dakartenekin.

3.– LPPetan formatu erkide bat ezartzea, homogeneousunez lan ditzaten aurre egin beharreko alderdiak eta elementu grafiko berdinak erabil ditzaten. Formatu erkide horretan eremu funtzionalaz gaindiko dimentsioa biltzea, eta beste eremu funtzional batzuekiko –eta bereziki mugakideekiko– elkarreragina aztertzea.

38. artikulua.– Hirigintza-planak tramitatzean administrazioa integratzearen arloko gidalerroak.

- 1.– Hirigintza-plangintzaren tramitazio-prozesuetan esku hartuko duten administrazioek ezingo dute Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoru eta Hirigintzari buruzko Legean (ekainaren 30eko 2/2006 Legea) ezartzen ez den beste izapiderik onartu, onarpenerako prozedurak atzeratzea ekidite aldera.
- 2.– Ingurumen arloko ebaluazio-prozeduraren izapideak eta planaren funtsezko prozeduraren izapideak beteko dira aldi berean, izapidetzearen epeak hobetze aldera.
- 3.– Administrazioen arteko lana eta koordinazioa errazteko xedez, Euskal Autonomia Erkidegoaren Lurraldearen Antolamendurako Batzordeak honakoak egingo ditu:
 - a) Plan orokorraren moldatzea aztertzea, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 91.2 artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorrira.
 - b) Eusko Jaurlaritzako, foru-aldundietako eta administrazio zentralako sailek aurkeztutako txosten sektorialak dokumentu bakarrean biltzea, ingurumen-ebaluazio estrategikoari lotutako ingurumen-organoen txostenak barne, igortzen diren kasuetan, koherentzia global bat bermatuz.
- 4.– Ingurumen-organoak ebaluatuko du, legedi aplikagarriaren markoaren barnean, plan orokorrean proposatutako ingurumeneko aspektuen integratzea, berariaz azpimarratuz bere eskuduntzako gaiak eta ingurumenaren ikuspuntutik garrantzia justifikatua dutenak.
- 5.– Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Batzordeak txosten tekniko bat sortzea sustatuko du, non administrazioarteko bateratze maila aztertuko den lurralde-plangintzak hirigintza-plangintzarekin duen koordinazioko gidalerroen aplikazioan.

APLIKATZEKO ARAUEN I. ERANSKINA: antolamenduko eta espazioaren erabilerako gidalerroen hirigintza-plangintzarako eraginkortasun lotesle zuzen edo zeharkako identifikazioa, lurralde-antolamenduaren gidalerroen aplikatzeko arauak II. kapituluari jasotzen direnak

Artikulua	Efikazia lotesle zuzena	Zeharkako efikazia loteslea
3	1., 2., 3., 4a. (3. eta 4.) eta 4b. apartatuak	4a. (1. eta 2.) apartatua
4	2., 3., 4., 5. eta 7. apartatuak	1. eta 6. apartatuak
5		Artikulu osoa
6		Artikulu osoa
7	3., 4., 5. eta 6. apartatuak	1., 2. eta 7. apartatuak
8	1., 3., 4. eta 5. apartatuak	2. apartatua
9		Artikulu osoa
10	2. apartatua	1. eta 3. apartatuak
11		Artikulu osoa
12	1., 2., 3. eta 4. apartatuak	5., 6. eta 7. apartatuak
13	1. eta 2. apartatuak	3. apartatua
14	2. apartatua	1., 3., 4. eta 5. apartatuak
15	1., 2., 3. eta 8. apartatuak	4., 5., 6. eta 7. apartatuak
16	2. eta 4. apartatuak	1., 3., 5., 6. eta 7. apartatuak
17	4. apartatua	1., 2., 3., 5. eta 6. apartatuak
18	Artikulu osoa	
19	Artikulu osoa	

Aplikatzeko Arauen II. ERANSKINA: Ingurune Fisikoaren Antolamendua

Araudiaren eranskin honetan sartzen dira ingurune fisikoko elementu, prozesu, jardueren kontrol eta antolamenduari buruz nahitaez bete beharreko gidalerroak eta erabilera-matrizea.

1.– Ingurune fisikoaren elementu eta prozesuak eta jardueren kontrola:

1.a. Elementuak eta prozesuak.

1.a.1. Lurzoruaren eta lurpearen tratamendua.

- a. Lurzorua narriatu gabe lurzoruaren potentzialtasunak aprobetxatuko dituzten erabilerak atxikitzea eta esleitzea, lurzorua oinarritzko baliabide gisa aitortuta, lurzorua baita jardueren funtsezko euskarria eta prozesu natural ugariaren ezaugarriak zehazten dituen oinarri fisikoa.
- b. Antolamendu berean sartu behar dira espazio babestuen plangintzarekin nahiz basoen kudeaketa orokorrarekin zerikusia duten gaiak, basoen funtzioak behar bezala betetzean eragina dutenean, batez ere lurzoruaren finkapenari eta lurzoruari dagokionez.
- c. Oro har, ekintza positiboko programa eta neurriak gaineratuko dituzten lurralde-plan partzialek eta sektorialek, landa- eta natura-espazioak hobetzekoak, eta puntu horiek definituko dituzte, besteak beste, lortu beharreko helburu zehatzak; beharrezkoak diren neurrien multzoa, neurri horiek aplikatzeko eta finantzatzeko erantzukizunak, eta haiek egikaritzeko epeak. Programak, adierazle gisa, honako hauek izan daitezke:
 1. Baso-masak antolatzea optimizazio-irizpideen arabera sasoi bakoitzaren ezaugarrien mende, masa produktiboenentzat zein hazkunde mantoagoa dutenentzat. Antolamendu horrek landaketa berriak ustiatzeko eta egiteko tekniken erregulazioa hartuko du barnean.
 2. "Babesteko eginkizuna duen mendien katalogoa" lantzea, batez ere Onura Publikokotzat deklaraturako Mendietan, guztiak ere hirigintza-informazioan bildu beharrekoak. Katalogo horretan bilduko dira ingurunearekin bereziki arduratsua den ustiaketa egiteko eskatzen duten mendiak, mendi horiek zenbait zerbitzu ekosistemiko ematen dituztelako, hala nola higaduraren prebentzioan edo ur-ibilguan behera dauden lurren babesean.
 3. Babes Bereziko eta Gainazaleko Uren Babeseko kategorietan eta interes naturala duten baino espazio babestuen zati ez diren beste espazio batzuetan bildutako esparruen hobekuntza- eta kudeaketa-programak.
 4. Lehentasunezko esparruak basoberritzeko ekintzak, edo LPPak identifikatzen dituen Ingurune Hobekuntzako kategoriarenak.
 5. Nekazaritza-jarduerak atxikitzeko jardun-programak, baita abandonaturako lurrak edo desagertzeko arriskuan dauden lurrak kudeatzekoak.
 6. Paisaiaren Ekintza Planak, eta paisaia-katalogoetan ezartzen diren paisaia-kalitateko helburuak betetzeko neurri eta jardunak.

- d. Oro har, nekazaritza-azalera erabilgarria atxikitzen saiatzea, nekazaritza-lurzuaren ezaugarriak onartuz, euskarri soila izatetik haratago.
- e. Lurralde plan partzial eta sektorialeak eta hirigintza-plangintzak aintzat hartuko dituzte prozesu narriatzaileen aurrean lurzuak duen gaitasun agrologikoaren eta hauskortasunaren faktoreak. Bi alderdi horiek irizpide izango dira obrak eta azpiegiturak kokatzeko, eta hirigintzako garapen-prozesuetatik eta ekonomia-garapeneko prozesuetatik at utzi beharrekoak mugatuko dituzte, balioak aztora ditzaketela uste bada. Babes hori nekazaritzako erabileren bideragarritasunerako zaintzea interesgarri den lurretara zabalduko da, produktibitatea dena dela eta EAEko Landa Garapeneko Programak ezarritako landa-ingurunerako garapen-ildoekin bat.
- f. Meatze eta hidrokarburoetan ezarritako araudietan oinarrituta, zorupea plangintzako beste elementu bat bezala ikusi behar da, teknologia erabilgarri onenekin aukerarik onena aurkitzeko plangintzaren proposamen eta alternatibak lantzeko garaian, betiere dokumentu honetan ezartzen diren ereduaren oinarriei jarraikiz. Edozein kasutan ere, zorupeak izan behar duen bokazioa aurreikuspen sektorial baten faltan zera izango da, berezko egoeran atxikitzea.
- g. Saihestu egingo da, edo ahal den neurrian minimizatu, mineralen, gatzen eta ur erreaktiboaren airepeko esposizioa, elementu horiek aldatzen baitituzte zorupearen propietateak meteorizazioan.
- h. Hezetasun-aldaketa garrantzitsuak saihestuko dira lurzoru espantsiboetan (bolumena nabarmen aldatzen dutenak hezetasun-aldaketa bat dagoenean).
- i. Luiziak saihesteko edo haien ondorioak gutxitzeko beharrezkoa da indar erresistenteak gehitzea edo mendi-hegalean edo hegian jarduten duten indar desestabilizatzaileak gutxitzea.
- j. Subsidentzia izan dezaketen lurzoruetan (azaleraren hondoratze mantsoak), eta kolapsoak ere izan ditzaketenetan, edozein jatorritako bibrazioak saihestuko dira eta, oro har, lursailaren karga puntuala, baita maila freatikoaren aldakuntza esanguratsuak ere.

1.a.2. Biodibertsitatearen tratamendua.

- a. Biodibertsitateak iraun dezala bermatzea. Biodibertsitatea da, «edozein iturritako, lehorreko ekosistemetako, itsasoko ekosistemetako eta beste ekosistema urtarretako organismo bizien desberdintasuna, haiek parte hartzen duteneko konplexu ekologikoak barne direlarik. Espezie bakoitzaren barneko, espezieen arteko eta ekosistemen arteko dibertsitatea hartzen ditu barnean» (Dibertsitate biologikoari buruzko hitzarmena, 1992).
- b. Endemismoak lehentasunez babestea (konbinazio genetikoak, zenbaitetan leku geografiko murriz batean baino ez dauden espezie gisa sortutakoak, eta beste zenbaitetan esparru zabaleko espeziekiko tokiko aldaera gisa sortutakoak). Horretarako, jarraitu egin behar da espazio zabalak antolatze ekinga ildoen, non eta espazio horietako lurraldearen gaineko erabilerekin balio berezia duen ingurune natural bat gorde badute eta erreferentzia ekologiko eta kultural gisa eratu badira biztanleriaren zati handi batentzat.

- c. Ildo hori habitat, espezie eta banako bereziak babestera zabaltzea EAE osoan. Habitatak konektatzeko korridore ekologikoak zaindu eta lehengoratu ere egin behar dira, truke genetikoa berma dezaten. Eskala guztietara zabalduko da irizpide hori, konektatutako azpiegitura berde bat.
 - d. Lurralde-jardun orotan landarediaren babesa eta, bereziki, zuhaitzen kontserbazioa aintzat hartuko dira. Neurriak hartuko dira konektibitate ekologikoa lehengoratzeko lehendik galdutako lekuetan, eta zuzenketa- edo konpentsazio-neurriak galtzea posible dela aurreikusten den lekuetan. Batasunaren eta eskualdearen intereseko habitatak babestu eta kontserbatuko dira.
 - e. Faunaren zirkulazio librea saihestuko duten oztopo artifizialak sortzea saihestuko da, eta, oztoporik egonez gero, aztertu egingo dira eta neurriak hartuko dira zirkulazio hori ahalbidetzeko.
 - f. Goi tentsioko linea elektrikoak instalatzean, hegaztiak ez elektrokutatzeko edo talka ez egiteko gailuak erabili beharko dira, Ingurumen eta Lurralde Politika sailburuaren 2016ko maiatzaren 6ko Aginduan ezarritako hegazti mehatxatuentzako beste gune interesgarri batzuk mugatzen dituen Aginduaren arabera. Agindu horren bidez, arriskupean dauden hegazti-espezieen ugalketa, elikadura, sakabanatze eta kontzentrazioko lehentasunezko eremuak mugatzen dira eta hegazti-faunaren babes-eremuak —non goi-tentsioko aireko linea elektrikoetan ez elektrokutatzeko edo talka ez egiteko neurriak aplikatuko baitira— argitaratzen dira.
- 1.a.3. Gainazaleko baliabide hidrikoen tratamendua.
- a. Lurralde- eta hirigintza-antolamenduak kontuan hartuko ditu EAEko urtegi, ibai, erreka eta gainazaleko beste ur-masa batzuen mugakide diren eta urbanizaezin, urbanizagarri eta hiri-lur gisa sailkatutako lurak. Horri dagokionez, EAEko Ibai eta Errekak Antolatzeko LPSean adierazitakoa izango da aplikatzekoa.
 - b. Urbanizaezintzat sailkatutako lurzoruan Gainazaleko Urak Babesteko Kategoriarako ezarritako zehaztapenak aplikatuko dira, kapitulu honetan jasotakoaren arabera.
 - c. Hezeguneei dagokionez, EAEko Hezeguneeen LPSak xedatutakoa bete beharko da, eta, Naturagune Babestuak direnetan, horien arau propioak xedatzen duenera.
- 1.a.4. Lurpeko baliabide hidrikoen tratamendua.
- a. Administrazioak benetako kontrola egikaritu beharko du akuiferoen gain bi helburu lortzeko: uren kalitatea mantentzea eta haien gainustiapena saihestea.
 - b. Lurpeko uren urrakortasun-eremuak ezartzeko erreferentzia-esparrua «Akuiferoen Urratze-arriskuaren Mapa» izango da, Eusko Jaurlaritzaren Informazio Geografikoaren atarian bildutakoa (<http://www.geo.euskadi.eus>).
 - c. Urak —lurpekoak zein gainazalekoak— kutsatzeko gai diren hondakin-urak produzitzen dituzten edozein motatako instalazioek ezin izango dituzte putzuak, zerrendak, galeriak edo lurrak ur horiek xurgatzea ahalbidetuko duen edozein dispositibo egin. Saneamendurako hobi septikoak egiteko baimena baldintza jakin batzuk gertatzen direnean soilik eman ahalgo da, hots, berme nahikoak daudenean ziurtatzeko ez dutela inolako arriskurik gainazaleko edo lurpeko uren kalitaterako.
 - d. Dena den, edozein motatako isurketak eragiten dituzten jarduerak eskatzeko lizentziek isurketak baimentzeko indarreko legeriak eska ditzakeen datu guztiak bildu beharko dituzte, eta ezin izango da isurketarik egin baimen hori gabe.

1.a.5. Kostaldearen eta itsas ingurunearen tratamendua.

- a. Kostaldean egindako edozein jardun EAEko Kostaldea Babesteko eta Antolatze LPSean eta indarreko legerian xedatutakoaren pean egongo da, itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoko zonari dagokionez zein eragin-zonei eta babes- eta igarotze-zortasuneko zonei dagokienez. Lurralde-plan partzialek zehaztaper osagarriak ezarri ahalko dituzte beren aplikazio-esparruaren azterketa zehatzetatik abiatuta.
- b. Kostaldea eraginpean hartuko duen lurralde-plangintzaren etorkizuneko garapenak kontuan hartu beharko du klima-aldaketak espazio horretan duen eragina.

1.a.6. Interes zientifiko-kulturaleko aztarnategien babesa.

- a. Lurralde- eta hirigintza-plangintzak adierazi egingo ditu aztarnategi arkeologiko eta paleontologikoak, aplikatzekoa den sektore-araudiak zehazten dituen arau eta babes-erregimenak ezarrita.

1.b. Jardueren kontrola.

1.b.1. Azpiegiturak.

- a. Azpiegitura ororen kokaleku eta diseinuak zenbait alternatiba planteatu beharko ditu lurraldearen harrera-ahalmenaren edo haren hauskortasunaren alde aurreko edo aldi bereko azterlan bati jarraikiz, zeinak honako alderdi hauek hartuko dituen kontuan gutxienez:
 1. Lurraldearen kontserbazio-balioak hainbat ikuspuntutik begiratuta, hala nola ekologikoa, produktiboa, paisaia-arlokoa eta zientifiko/kulturala.
 2. Lurzoruaren egungo erabilera eta aprobetxamenduak.
 3. Lurraldearen baldintzatzaile natural eta aukerak dagokion azpiegituraren kokalekurako eta funtzionamendurako.
 4. Azpiegitura iragazkortzea ahalbidetuko duten neurriak eta teknikak hartzea konektibitate ekologikoa atxikitze aldera, eta bai proiektatutako azpiegituren eta bai gauzatutakoen paisaia-integrazio egoki bat aurreikustea, horiek kontserbatu eta mantentzeko behar diren lanak kontutan hartuz.
 5. Energia berriztagarriko iturrien aprobetxamendurako azpiegituren kasuan, aurretiazko azterlanak, halaber, kontuan hartu beharko du baliabide berriztagarria dagoen, bai eta arrazoi horregatik beste leku batean kokatu ahal den ala ez ere.

1.b.2. Erauzketa-jarduerak.

- a. Erauzketa-jardueretarako baimenek malda, erreka-zulo edo ibilguetan materialak metatzeko debekua bildu beharko dute, material horiek oztopo badira urak libre pasatzeko eta arrisku badira material edo substantzia kutsatzaileak arrastatzeko.
- b. Erauzketa-jardueren Lurralde Plan Sektorialak atari zabaleko ustiategien kokapen posibleen zonifikazioa dakar, eta erauzketa-jarduera horien tratamendu homogeneo baterako erreferentzia-esparrua izango da.
- c. Hirigintza-plangintzak erauzketa-jarduerak eragindako lurzoruaren mugaketa barne hartu behar du. Lurpekoen kasuan, lanen lurrazaleko mugaketaz gain –meatze-sarbideak, putzuak, tratamendu-instalazioak, etab.–, lurpeko ustiaketari dagokion lurrazaleko proiektzioaren mugaketa ere bilduko da, azalak, kasuan kasu, duen lurzoru-kategorizazioarekin. Bi erabilerak, zoru eta zorupea, gainjarri ahalko dira.

- d. Plangintza sektoriala eta administrazio publikoen jardunak saiaturako obra motak sortutako hondakin solido geldoak zuloen material betegarri gisa erabiltzen erauzketa-jarduerak eraginpean hartutako zonak leheneratzeko, izan ditzaketen potentzialitate zientifiko-didaktikoak alde batera utzi gabe, eta lurpeko uren babeserako arreta egokiarekin.
 - e. Lurralde-ordenamendu eta -erabilera kontuan hartuta, komeni da aipatzea eraginaren ziurgabetasuna dela-eta eta EAEko biztanleria-dentsitatea nahiz hiri-azpiegituren kontzentrazioa handiak direnez, ez dela hidrokarburo ez konbentzionalen ateratzerik edo haustura hidrauliko edo «fracking» bezalako teknikarik gomendatzen.
 - f. Meatze-prospekzioko eta -ikerketako jarduerak ez dira erauzketa-jardueratzat hartuko LAG hauei dagokienez, eta beren araudi espezifikoaren arabera arautu beharko dira.
- 1.b.3. Hirigintza- eta eraikuntza-jarduerak.
- a. Oro har, dagokion hirigintza-plangintzak ezarritako zehaztapenetara egokituko dira hirigintza-garapenak, eta plangintza, aldiz, une bakoitzean indarreko diren udalaz haraindiko izaera duten plan eta gidalerroei. Hirigintza-plangintzak oso modu berezian hartuko du kontuan Ingurune Fisikoaren gainean hirigintza-garapeneko edo azpiegituren garapeneko edozein proposamenek izan dezakeen inpaktua.
 - b. Beste erabilera batzuekin lortu beharreko orekaren oinarriaren gainean egin beharko dira hirigintza-garapenak, ekosistemen zerbitzuak mantentzea atxikita, batez ere lurraldearen balio natural, paisaia-arloko eta produktiboei dagokienez. Arreta berezia eman beharko zaie bizitegi-erabilerei eraikuntza sakabanatuetan, erabilera horien ondorioak lurzoruaren okupazioaren gain eta ingurunearen gain duten inpaktua benetan okupatzen duten espazio fisikoa baino askoz ere haratago doaz.
 - c. Debekatuta dago isolatutako etxebizitzaren eraikuntza lurzoru urbanizaezinean nekazaritza eta abeltzaintzako ustategiari mugatutakoa izan ezik, betiere Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 31. artikuluan ezarritakoari jarraikiz.
 - d. Baserriak:
 - 1. Lurzoru urbanizaezinean dauden baserriek beren egungo morfologia atxiki beharko lukete. Egungo ondare arkitektonikoa aprobetxatzearen, zatiketa horizontala ahalbidetuko da etxebizitza kopurua bikoizteko, baserri bakoitzeko lau etxebizitzaren kopurua ezein kasutan ere gainditu gabe.
 - 2. Halaber, egungo baserrietan etxebizitza-erabilerarekin bateragarriak diren erabilerak (ekipamendua, ostalaritza, hirugarren sektorea) onartzea proposatu da.
 - 3. Etxebizitza-erabileraren intentsifikazioa eta lurzoru urbanizaezinean erabilera berrion ezarpena onartuko da baserrietan, baldin eta behar adina zerbitzu eta sarbide egokiak badituzte erabilera eta intentsitate horietarako.
 - e. Landaguneak:
 - 1. Foru Aldundiak egindako dagozkien inbentarioak adierazitakoak izango dira landaguneak, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen arabera. Guneen mugaketak izaera murriztailea izango du, eta hirigintza-plangintzak zehaztuko du inbentarioetatik abiatuta. Landagune gisa inbentariatuta ez dauden lurzoru urbanizaezineko bizitegi-multzoei dagokienez, lurzoru mugakidearen antolamenduaren kategorian bilduko ditu hirigintza-plangintzak.

2. Landaguneko eraikuntza berrien bizitegi-erabilera nekazaritza eta abeltzaintzako ustiatzeari lotuta familia bakarreko etxebizitzarena izan beharko luke lehentasunez.
 3. Landaguneeen jatorrizko morfologia gorde beharko da, batez ere espazio publikoaren trinkotasunari eta definizioari dagokionez, eraikuntza berriarekin eraikuntza-kontzentrazioarako joera erakutsiz, betiere biltzen dituen eta izaera ematen dien espazio publikoaren inguruan kontzentratuta.
 4. 1950. urtea baino lehenagoko baserriek bakarrik sortu ahal izango dituzte etxebizitza berriak, eta kopuruaren hazkundera, 2/2006 Legearen, ekainaren 30ekoaren, Zoruari eta Hirigintzari buruzkoaren 29. artikulua ahalbidetzen duena, behin bakarrik aplikatu ahal izango da. Horrenbestez, landagune bat finkatutzat joko da, baldin eta 1950. urtearen ondoren eraikitako etxebizitzaren kopurua landagune horretako baserrien kopurua baino % 50 handiagoa bada.
 5. Landaguneeen azalera, inbentarioarekin bat etorruta, hiri-lurzoru eta urbanizagarri gisa klasifikatutako azaleraren hiru adinakoa denean gutxienez, etxebizitza berriak sortu ahal izango dituzte 1950. urtea baino lehenagoko baserriek, Lurzoruari eta Hirigintzari Buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legean ezarritako baldintzei jarraikiz. 1950a eta gero eraikitako baserrien eta bizitegi-eraikinen guztizkoak ezingo du, gune bakoitzean, 25 unitateko muga gainditu.
 6. Landagune bat hiri-lurzoru gisa sailkatzea ekidingo da, baldin eta bertan 1950. urtea baino lehenago eraikitako hogeita bost bat baserri badaude.
 7. Baserrien banaketa horizontalek aintzakotzak hartuko dute lurzoruari eta hirigintzari buruzko 2/2006 Legeak 29.5. artikuluan ezarritakoa.
- 1.b.4. Hondakin-biltegiak.
- a. Hondakin solidoen garraioaren, biltegitratzearen, tratamenduaren eta kontrolaren kokapen eta kudeaketarako erreferentzia-esparrua EAEko Hiri Hondakinen Azpiegituren Lurralde Plan Sektoriala izango da.
 - b. Hiri Hondakinen Azpiegituren Lurralde Plan Sektorial horrek edo, halakorik ezean, hirigintza-plangintzak honako hauek bildu beharko ditu:
 1. Isurketarako egokiak ez diren eremuak adierazi beharko ditu, hondakinak sortzen dituzten jarduera moten arabera, horretarako egungo gidalerroetan ematen diren irizpideak udal-arloan zehaztuta.
 2. Egungo zabortegi inkontrolatuen baldintzak aztertu beharko ditu, zabortegi horien kokapenaren eta funtzionamenduaren ondoriozko inpaktuak detektatzeko; hitzarmenak, epeak eta finantza-baliabideak aurreikustea inpaktu horiek zuzentzeko eta, kasuan kasu, Autonomia edo Foru Erkidegoko ingurune-zerbitzuen lankidetzarekin programatzea egungo zabortegi inkontrolatuen desagerrarazpena edo zigilatzea.
 3. Hondakinak tratatzeko instalazio berrietarako kokaleku egokiena adierazi behar du, eraginpeko lurak Azpiegituren Sistema Orokor gisa kalifikatuta.
 4. Debekatuta dago edozein motatako hondakinak, zaborrak edo zakarrak horretarako diren lekuetatik kanpo lagatzea. Jarduera horiek egitea plangintzaren urratze gisa joko da, eta horrek, lurzorua jatorrizko egoerara itzuli beharra ekarriko du, eta, horrez gain, dagokion legeria sektorialak ezar ditzakeen zigorrak ere aplikatu ahal izango dira.

1.b.5. Turismo- eta jolas-jarduerak.

- a. Turismo- eta jolas-jarduerak dagozkion lurralde- edota hirigintza-planen bidez arautuko dira, bereziki motordun ibilgailuetan oinarritutakoak.
- b. Garapen-plangintzak lurraldeko aire libreko aisia- eta jolas-posibilitateak balioetsiko ditu, jolas-erabilera egokitzeko eremu egokiak zein diren adierazita.
- c. Turismo-kanpamenduak lurzoru urbanizaezineko erabilera baimengarritzat hartuko dira, betiere plangintzak debekatzen ez badu. Lizentzia lortzeko aplikatzekoa den sektore-legerian emandakoa bete beharko da. Baimen hori ez zaio ezein kasutan ere emango beren lokomozio-bitartekoen bidez edo automobil bidez garraiatu ezin daitezkeen aterpetheen instalazioari. Turismo-kanpamendu gisa baliatuak izateko baimena duten finkak zatiezin bihurtuko dira, eta zirkunstantzia hori jasota geratuko da Jabetzaren Erregistroaren alboko oharpenean.
- d. Golf-zelaiak egitean ahal dela ur birziklatuak erabiliko dira ureztatzeko, lursailak oinarritzat duen jatorrizko topografia mantenduko da eta zona horretarako egokiak diren belar-espezieak erabiliko dira. Produktu ongarri, fitosanitario eta plagiziden erabilerari buruzko lege-arauak eta gainerako xedapenak hartu beharko dira kontuan.

1.b.6. Nekazaritzako jarduerak.

- a. Nekazaritza-jarduerak eta egungo nekazaritza-lurzoruetan garatzen diren erabilerek lurralde-planetan eta Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialean xedatutakoa bete beharko dute, salbu lehentasunez aplikatu beharreko LAGetan ezarritakoarekin bat ez badatoz.
- b. Nekazaritzako jardueratzat hartzen dira nekazaritza bera, basogintza, abeltzaintza eta akuikultura.
- c. Euskal baserriak Euskal Autonomia Erkidegoko landa-habitataren zati dira, eta baserriek beren jarduera atxikitzea bultzatu behar da. Horren haritik, nekazarien errenta dibertsifikatzea iradokitzen da, hau da, jardun-ildoak martxan jartzea landa-garapenerako eta natura-ingurunearen kontserbaziorako.
- d. Nekazaritza-ustategiei lotutako eraikuntzek mendekotasun- eta proportzio-erlazio egokia izango dute aprobetxamenduaren intentsitatearekiko, eta neurriak garatuko dira eraikuntza horien paisaia-arloko integrazioa bermatzeko.
- e. Nekazaritza-industrirentzako hirigintza-lizentzia lortzeak nekazaritza-administrazio eskudunaren aldez aurreko baimena eskatuko du.
- f. Nekazaritzako industriak ezarri gero, ahal dela biztanleguneen ondoko lurzoruetan kokatu beharko lirateke, abeltzaintza intentsiboaren salbuespen normatiboan izan ezik.
- g. Basogintza erabileratik (ekoizpena) nekazaritza erabilerara apurka aldatzea bultzatu behar da.

2.– Ingurune fisikoaren antolamendua: erabilera-matrizea.

2.a. Antolamendu-kategoriak.

Erabilerak behar bezala antolatzea «urbanizaezintzat» sailkatutako lurzoruan, espazio baten ezaugarrien edo hari esleitutako helburuen arabera. Horretarako, lehenengoz eta orokorrean, lurzorua espazio homogeneoetan zonifikatzen da. «Ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria» izeneko espazio horiek euren lurralde-bokazioaren arabera definitzen dira, eta baldintzatzaile batzuk identifikatzen dira. Geroago lurzoruaren erabilera moten erlazio bat definitzen da, eta erabilera mota horiek lurralde-antolamendurako tresnek eta hiri-antolamenduko plan orokorrek zehaztu ahalko dituzte, beharrezkoa izanez gero. Azkenik, zona edo categoria horiei erabileren erregulazio espezifiko aplikatzen zaie, beren ezaugarrien arabera. Era berean, antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-erregimen espezifiko hori «baldintzatzaile gainjarri» gisa identifikatutakoek baldintza dezakete; azken horien helburua da aurreikusitako erabilerak categoria jakin batean erabiltzen diren modua mugatzea edo baldintzatzea, jarduera horiek eragin lezaketen arrisku edo afektazioak saihesteko.

Adierazitako kategorietako batzuetan korrespondentzia bat dago ingurune fisikoaren ahalmenaren eta lurraldearen egungo errealitatearen artean. Beste kasu batzuetan, kategoriak ezartzen dira, eta categoria horien gainean ekintza positiboko neurriak garatu beharko lirateke egungo erabilera identifikatutako bokazioaren arabera desiragarriago den egoera batera egokitzeo.

Antolamenduaren 6 categoria ezartzen dira:

- 2.a.1. BABES BEREZIA: aplikatzen zaie ongi kontserbatutako baso autoktonoei, itsasadar eta estuarioei, egoera onean dauden ibaiguneei, hondartzei, barrualdeko hezeguneei, itsasbazterreko amildegiei, goreneko inguruei edo landaretza berezikoei eta, oro har, ekologiaren, kulturaren, paisaiaren edo horien guztien ikuspegitik baliotsuak diren elementu guztiei. Zehazki, honako hauek sartuko dira maila honetan:
 - a. Funtsezko prozesu ekologikoen mantentzean zeregin garrantzitsua duten eremuak, hala nola lurzoruen babesa, edo akuiferoen birkargatzea, adibidez.
 - b. Galtzeko mehatxupear dauden edo nazioarteko hitzarmen edo xedapen espezifikoek bidez babes berezia eman zaien habitat naturalen laginak, egoera onean kontserbatuta.
 - c. Espezie mehatxatutako zerrendatutako animalia- edo landare-populazioak, elementu endemikoen kontzentrazio handiak nahiz nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoek arabera babes berezia behar duten eremuak.
 - d. Landa-paisaia edo paisaia malkar harmoniatsuak, edertasun paregabekoak edo kultura-balioa dutenak.
 - e. Geologia Intereseko Lekuak (GIL):
 - f. Bakanak edo bereziak direlako nabarmentzen diren elementu naturalak, edo interes zientifikoa dutenak.

- 2.a.2. INGURUNE-HOBEEKUNTZA: Baso degradatuak, sastrakaguneak eta bazterretako lurrak, betiere barrualdean edo balio handiagoko inguruen aldamenean duten kokalekua dela-eta kalitate-maila handiagoetara garatzea onuragarritzat jotzen bada. Kategoria honek funtsezko balioa hartu behar du lurzoru urbanizaezina eraldatzeko, naturan oinarritutako konponbideak edo lurralde- edo hirigintza-plan bakoitzaren helburuen arabera paisaia edo nekazaritza arloko hobekuntzak sortzeko euskarri gisa.
- 2.a.3. BASOA: beren egungo erabileragatik edota izan duten erabileragatik (malda, arriskuak, arroen babesak eta abar) basogintzan erabiltzeko joera garbia erakusten duten lurrak. Baso-erabilera barrutik diskriminatzeko zailtasuna dela-eta, baso-sistemetan ekoizpen- eta babes-funtzioak nahasten baitira, LAG hauek baso-eremu bakarra definitzen dute. Dena den, kategoria hori Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak garatu du, «Mendia» suprakategoriaren inguruan beste kategoria batzuk bilduta, hots, Basoa, Basoa mendi barbana, Mendi-larreak eta Mendi-larreak – harkaitzak. Ez dira barnean hartzen egungo baso-masak, zeinak beheko zonak eta landazabalean egonik landazabal horretako elementu integratzaileak diren, eta horrenbestez, nekazaritzako eta abeltzaintzako erabilerekin konbinatzeko eta txandakatzeko ere gai dira.
- 2.a.4. NEKAZARITZA ETA ABELTZAINZTA, ETA LANDAZABALA: gaitasun agrologiko oso ezberdineko lurzoruak sartzen dira, hasi kantauriar landazabaleko mosaikoekin, ureztapeneko lurrekin edo ortu erabilerako lurrekin, mahastiekin eta nekazaritza estentsiboko eremuekin, eta nekazaritza eta abeltzaintzarako errendimendu txikia daukaten lurzoru luberrituak ere barne. Nekazaritza eta Basozaintzako LPSean Nekazaritza eta Abeltzaintza, eta Landazabala bi azpikategoriatan banatzen da, aldi berean:
- a. Gaitasun agrologiko handiagoko lurzoruak eta modernotasunagatik, errentagarritasunagatik edo iraunkortasunagatik sektorearentzat estrategikotzat jotzen diren nekazaritza-ustategitako lurrak. Horregatik debekatzen da basogintza erabilera azpikategoria horretan.
 - b. Trantsizioko Landa Paisaia: Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza kategoriakoak baino gaitasun produktibo txikiagoa duten zona landuak (malda handiagoak) biltzen ditu, edo landazabal-eremuak, belardiz eta haiekin mosaiko eran antolatuta dauden baso-unada txikiz estalita. Balio estrategiko handiko nekazaritza eta abeltzaintzako zonekin edo baso-eremu zabalekin kontaktuan daude, eta bokazioz, haien erabilera bi horietako bat izaten da.
- 2.a.5. MENDI-LARREAK: alturako abeltzaintzako zonak, mendiguneetako goreneko inguruetan daudenak. Basorako esan den bezala, Nekazaritza eta Abeltzaintzako LPSak kategoria hori «Mendia» suprakategoria sartu du, eta horren barruan bereizi egin ditu Mendi-larreak – harkaitzak (harkaitzezko pareta handiak, irtengune ia bertikalekin) gainerako mendi-larreetatik (soropil lau eta trinkoak, kota altuetan daudenak, abeltzaintzako aprobeitxamendu intentsiboarekin, urte-sasoikoa bada ere, eta artzain-kultura tradizionalari lotutakoak).
- 2.a.6. GAINAZALEKO UREN BABESA; EAEko ibai eta errekek eta haien babes-eremuak, EAEko Ibai eta Erreken Bazterrak Antolatzen dituen LPSaren arabera.

2.b. Baldintzatzaile gainjarriak.

Ingurune fisikoa antolatzearen kategoria bakoitzerako ezarritako erabileren erregimena mugatzen edo baldintzatzen duten baldintzatzaile gainjarriak bi motatakoak dira: arrisku naturalen baldintzatzaile gainjarriak eta azpiegitura berdeko baldintza gainjarriak, eta ondoren zehazten dira:

2.b.1. Arrisku naturalei eta klima-aldaketari buruzko baldintzatzaile gainjarriak:

- a. Akuiferoen kutsadurarekiko urrakorrak diren eremuak: baliabide hauen kutsadurarekiko urrakortasun-maila handia duten lurpeko akuiferoak birkargatzeko eremuak. Irizpide orokorra izango da lurzorurako kutsatzaileak izan daitezkeen jarduerak ez kokatzea halako inguruneetan; ezinbesteko arrazoiengatik jarduera mota bertan kokatu behar bada, lur azpiko urei kalterik ez sortzea bermatzeko eskatuko dugu. Gune horietan garatu daitezkeen eta lurpeko lurren kalitaterako arrisku bat izan daitezkeen jardueretarako, garapen-plangintzak eremu urrakorrak mugatuko ditu eta beharrezko zehaztapenak ezarriko ditu baldintza horretarako irizpide orokorraren arabera.
- b. Arrisku geologikoak: arriskuen sorta zabala biltzen da baldintzatzaile honetan, material geologikoak (mineralak, gatzak, ur errektiboak, lurzoru hedakorrak) eragindakoak zein prozesuek (irristatzeak, subsidentzia eta kolapsoak, higadura, gainazaleko uren dinamikak, kostaldeko urenak) eragindakoak. Plangintzak informazioa bildu beharko du arrisku geologikoen afektazio posibleari buruz, eta arrisku bakoitzerako egokiak diren irizpide haztatuak ezarri. Irizpide orokor gisa, zuhaitz-estalkia mantentzea zainduko da, edo zuhaitz-estalki hori sartu eta hedatzea lurzoru biluzien kasuan, eta lurzoruaren egonkortasuna erasaten duten jarduerak saihestuko dira. Dena den, lurzoru-galeren areagotzea sor dezaketen edo prozesuen zuzentasuna zaildu dezaketen jarduerak onargarriak badira, beharrezko zehaztapenak ezarri beharko ditu garapen-plangintzak.
- c. Urak har ditzakeen eremuak: ura libre ibiltzea bermatuko da, ibilguak eta gainezka bideen guneak etetea edo ixtea saihestuta, eta gainezkatutako urek eraginpean har ditzaketen instalazio, azpiegitura eta eraikuntzen kalteak aurreikusiko dituzte, plan hidrologikoetan eta Ibai eta Erreken Lurralde Plan Sektorialean ezarritakoaren arabera.
- d. Klima-aldaketari lotutako arriskuak: multzo honetan sartzen dira itsasoaren maila igozteagatik arriskuak, ekaitzei edo olatu handiei lotutako arriskuak, lehorte luzeengatik basogintzako alde homogeneoetan suteak gertatzeko arriskuak eta estres termikoarengatik arriskuak, bereziki hiriguneetako bero-irlaren fenomeno onoriozko arriskuak. Hirigintza-plangintzak apurka txertatuko ditu muga nahiz araubide egokiak, lurralde-plangintzak arrisku horien tratamenduari ekiten dioen neurrian, dokumentu honen 10.3 atalak dioenaren arabera.

2.b.2. Azpiegitura berdearen baldintzatzaile gainjarriak:

- a. Beren ingurune-balioengatik babestutako guneak eta Urdaibaiko Biosfera Erreserba: bertan bilduta daude parke naturalak, babestutako biotopoak, zuhaitz bereziak, Natura 2000 Sarea, Urdaibaiko Biosfera Erreserba, Txingudiren Babeserako Plan Berezia, gaur deklaraturakoak eta etorkizunean deklaratzeko direnak, baita haien babeseko gune periferikoak ere, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen apirilaren 15eko 1/2014 Legegintza Dekretuari eta Urdaibaiko Biosfera-Gebenaldea babestu eta antolatzeari buruzko uztailaren 6ko 5/1989 Legeari jarraikiz, kapitulu honetan adierazitakoak. Garrantzi natural handieneko guneak dira. Irizpideak eta dagokien erabilera-erregulazioa beren ondoz ondoko babes-figurek ezarritakoak izango dira.

- b. Korridore ekologikoak eta interes naturaleko beste espazio multifuntzional batzuk: dokumentu honetan definitutako korridore ekologikoen sarea da, baita izan ditzakeen eguneratzeak ere edo LPPe edo hirigintza-planek gehi ditzaketenak, bakoitzak bere eskalan. Baldintzatzaile honen barruan biltzen dira, halaber, espazio natural izaki eta babes-figurarik izan gabe, beren inguru-balioentzako tratamendu egokia izan behar dutenak. EAEko azpiegitura berdearen zati diren guneak dira. Gune horietan aurreikusitako edozein erabilera kapitulu honetan adierazitako azpiegitura berdearen helburuen mende egongo da, eta batez ere dokumentu honetan proposatutako korridoreei dagokienez, beren ingurune-balioek babestutako guneen arteko konektibitate ekologikoaren mesedetan. Jarduera onargarriak adierazitako helburuak ahalbidetzen dituzten guztiak izango dira, helburu horiek bultzatzen dituzten jarduerak lehentasuna izango dutelarik.
- 2.b.3. Lurralde- eta hirigintza-plangintzak baldintzatzaile gainjarriek eraginpean hartutako eremuak mugatuko ditu, eta irizpide eta eskakizun galdagarriak ezarriko ditu edozein jardueratarako, baldin eta jarduera hori mehatxua bada lurzoruen egonkortasunerako eta kontserbaziorako, lurpeko uren kalitaterako, uholdeen kontrolerako edo beren ingurune-balioengatik babestutako guneetarako ezarritako helburuak betetzeko, korridore ekologikoetarako edo interes naturala duten beste espazio multifuntzional batzuetarako.
- 2.b.4. Baldintzatzaile gainjarrien informazio grafikoa Eusko Jaurlaritzaren Informazio Geografikoko atarian egongo da eskuragarri, GeoEuskadin: www.geo.euskadi.eus
- 2.c. Erabilerak.
- Erabilera orokorren bost mota identifikatzen dira:
- 2.c.1. Ingurumen-babesa:
- a. Kontserbazioa: gaur egungo ezaugarriak eta egoera mantentzea, gizakiaren esku-hartzerik gabe edo, kasu naturalizatuenean, izaera zientifiko edo kultureko esku-hartzeak bakarrik garatuta, edo gaur egungo erabilerarekin jarraituz eta partaidetza aktiboarekin, garapen iraunkorreko dinamikan oinarrituz, gainerako kasu guztietan.
- b. Ingurune-hobekuntza: gunea bere jatorrizko egoerara edo orekako beste egoera baliotsuagoetara birbidera dezaketen tratamenduak. Hobekuntza horrek hainbat forma har ditzake esleitzen zaien unitateen kasuistika partikularren arabera (inausketa selektiboak, artzaintza kontrolatua, garbiketa, landarediaren desagerrarazte selektiboa, plaga eta gaixotasunen tratamendua eta abar).
- c. Jarduera zientifiko-kulturalak: ingurunearen azterketa eta ikerketa ahalbidetzeko jarduerak, eraikuntzarik inplikatzeko ez badute.
- 2.c.2. Aisia eta jolasa.
- a. Jolas-erabilera estentsiboa: aisiarako, turismorako, hezkuntzarako eta ingurune naturalaren interpretaziorako erabiltzea eta baliatzea, jarduera bigunei jarraikiz, ekipamendu esanguratsurik gabe: txangozaletasuna eta kontenplazioa, gorabehera gutxi ingurune fisikoan, oinezkoen ibiltze soila inplikaturik, ez baita inolako azpiegiturarik edo egokitzapenik behar hori praktikatzeko, non eta ez diren obra txikiak izaten (erreken gaineko igarobideak, bidexken tarteak, begiratokiak eta abar), guztiak ere arduratsuak eta paisaian integratuak izango direlakoan. Eskaladaren praktika barnean hartzen du, bideak irekitzea eta zabaltzea ere barne, baita aire-nabigazioko kirolen praktika ere, hala nola delta hegala edo parapentea, eta ingurune akuatikokiari lotutako kirola ere bai.

- b. Jolas-erabilera intentsiboa: aisiarako, turismorako, hezkuntzarako eta ingurune naturalaren interpretaziorako erabiltzea eta baliatzea, aisia edota harrera-ekipamenduei jarraikiz, hainbat motatako jolas-jardueretarako kokaleku batera egokitzea eskatzen dutenak: kanpinak, aparkalekuak, mahai-instalazioak, bankuak, barbakoak, iturriak, zerbitzu sanitarioak, haur-jokoak, paperontziak, hondakinak biltzeko puntu txikiak edo erabiltzen den zerbitzu-eraikinen bat. Erabilera honetan integratuta hartzen dira, halaber, aire libreko kirol-instalazioak, tamaina handi samarreko eraikinak eraikitzeko eskatzen duten instalazio zientifiko edo kulturalak: aisia-baratzeak, hiri-baratzeak, golf-zelaiak, motordun ibilgailuen zirkulazioari lotutako jarduerak, bereziki egokitutako zirkuitutan zein interes orokorreko bideetan, jarduera antolatuetan edo libreetan.
- c. Ehiza- eta arrantza-jarduerak: ehiza eta arrantza arautua egitea.

2.c.3. Lehen sektoreko baliabideen ustiapena.

- a. Nekazaritza: basozaintzarekin zerikusia ez duten landare-baliabideen laborantzari (belarkien laborantza eta zurezko laboreak, baratzezaintza, lorezaintza, mintegiko laborantza, perretxikogintza, eta hidroponikoak) zuzenean lotutako jarduerak: lurra prestatzea laboreak lortzeko, kultura-lanak eta -jardunbideak barne; uztak biltzeko, aukeratzeko eta sailkatzeko lanak, gero biltegitatzeko edo kontsumitzeko moduan garraiatzeko jarriak; ura ematea eta aprobetxamendua areagotzea ureztapena dagoen kasuetan; eta nekazaritza oro har hobetzeko behar diren landa-azpiegiturako obrak. Erabilera honetan barne hartuta daude aire libreko nekazaritza-jarduerak zein estalpean egiten direnak (labore babestuak), tresnak, laborantza-lanabesak eta nekazaritza-produktuak; nekazaritza produktuen ekoizpena, ateratzea eta sailkapena eta produktuen beharrezko lehenengo produktu horiek merkaturatzeko edo produktuen artisau-eraldaketa, baita ureztaketarako edo berotegi-nekazaritzarako beharrezkoak diren obra eta instalazioak. Edonola ere, eraikitako azalera horrek erlazioa gorde behar du ustiapenaren ekoizpen-ahalmenarekin, edo, ekoizle elkartuen kasuan, ustiapenen ekoizpen-ahalmenarekin. Mugaketa espezifikoak ezarri ahalko dira antolamendu-kategoria desberdinen arabera.
- b. Berotegiak: instalazio iraunkorrak, irisgarriak eta itxidurarekin laboreak ahokatzeko edo babesteko, bertan laboreen zikloaren fase guztiak edo faseren bat garatu ahalko delarik. Jarduerari lotutako eraikuntzak barnean hartzen dira nekazaritzarekin lotutako erabileretarako azaldutakoekiko baldintza baliokideetan.
- c. Abeltzaintza: larrea eta bazka lortzeko, eta artzaintzarako lurra prestatzeko jarduerak eta elikagaien ekoizpena (haragia, esnea, arrautzak, etab.), artillera, larrura edo beste produktu batzuetara zuzendutako abereen hazkuntza. Abeltzaintzako izaera estentsiboko edo erdiestentsiboko ustiatzei lotutako eraikinak, nekazaritza-erabileraren kasuan azaldutakoen antzeko baldintzetan. «Mendi Larreak» antolamendu-kategoriaren kasu berezian, artzaintzari lotutako jarduerak soilik hartuko dira kontuan, eta larreen hobekuntzak egin ahalko dira sastrakak kontrolatuta kentzei, eta produktu fitosanitarioak, zuzeneko ereintzak eta ongarrituak aplikatzeari jarraikiz. Salbuespen handi gisa, lurra iraultzea eskatzen duten jarduerak egin ahalko dira. Artzaintzari zuzenean lotutako eraikuntzak (bordak eta abeltzaintza-eraikuntza txikiak, askak eta abar) onartuko dira soilik. Antolamendu-kategoria desberdinen arabera, mugaketa espezifikoak aplikatu daitezke, zehazkiago «Babes Berezikoak», eta bertan bereziki debeka edo muga daiteke.

- d. Baso-erabilera: zuhaitz-espezieak landatzea edo ereitea, helburua babes ekologikoa edo paisajistikoa, edo, nagusiki, ekoizpena izanik. Erabileran barne hartutakotzat jotzen dira baso-lursailen hobetzea edo ustiapena xede duten jarduera guztiak, halaber masak maneiatzeko beharrezkoak diren instalazioak, baita baso-ustiapenari lotutako eraikuntzak ere nekazaritzarekin lotutako erabileretarako ezarritako baldintza baliokideetan, hala nola lehen eraldaketako baso-instalazioak. Komenigarritzat jotzen da baso-aprobetxamenduak bere jarraibideak funtsean aldatzea, eta alde horretatik hazkunde bizkorreko espezieen nagusitasuna murriztea eta ingurumen-zerbitzuak emateko gaitasun handiagoko bertako espezieak dauzkaten espazioekin konbinatzearen alde egitea.
- e. Nekazaritza-industriak: estabulazio iraunkorreko erregimeneko izaera intentsiboko nekazaritza-ekoizpenetarako eraikuntzak, baita ustiategi bati zuzenean lotu gabeko lehen eraldaketako nekazaritza eta elikadurako industriak. Baso-industriak barnean hartzen ditu, nekazaritza eta elikadurako industrien baldintza beretan.
- f. Erauzketa-jarduerak: baliabide geologikoak erauztera bideratutako jarduerak – meatzeak, harrobiak, legar-hobiak, gatzagak, dragatze bidezko ustiategiak, putzuak, etab.–, baita horiei zuzenean lotutako jarduera osagarriak ere. Zonan bertan dauden baliabide geologikoak erauzteko eta haiei lehen tratamendua emateko eraikinak eta instalazioak hartzen ditu. Ez dira sartzen baliabide geologikoen prospekzio- eta ikerketa-lanak.

2.c.4. Azpiegiturak.

- a. Garraiobideak: autobideak, autobiak, errepideak, trenbideak beren instalazio osagarriekin, baita tren-geltokiak eta gasolina-zerbitzuguneak ere. Era berean, azpiegituren kategoria honetan, pertsonen edo salgaien garraiara bideratutako beste bide batzuk, ingurune fisikoan antzeko inpaktua dutenak, sartzen dira.
- b. Aireko linea elektrikoak: energia elektrikoa garraiatzeko edo banatzeko sareak eta beste helburu batzuk dituzten aireko lineak, sarearen euskarriak eta instalazio osagarriak barne.
- c. Lurpeko lineak: gasa, petrolio eta haietatik eratorritako produktuak eta ura garraiatzeko eta banatzeko sareak, saneamendurako eta telekomunikaziorako sareak eta lur azpiko beste azpiegitura-sare batzuk, instalazio osagarriak barne.
- d. A motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak: hainbat instalazio, hala nola ibilgailuak aparkatzeko aire libreko azalera handiak (50 ibilgailu), ura arazteko eta tratatzeko plantak, urtegiak edo ur-andel handiak; energia elektrikoa produzitzeko zentralak, 100 metro karratutik gorako azalera duten transformazio-estazioak; gasa hartzeko edo ekoizteko zentralak; hondakin solidoak arazteko eta tratatzeko plantak eta onura publikoko eta ingurune fisikoaren gain antzeko inpaktua duen beste edozein instalazio.
- e. B motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak: hainbat instalazio, hala nola irrati, telebista eta satellite bidezko komunikazioa hartzeko eta bidaltzeko dorreak, antenak eta estazioak; eta faroak, irrati-faroak eta ingurumen-inpaktu berdintsua eragiten duten beste komunikazio-instalazio batzuk. Hemen sartzen dira aparkaleku txikiak (50 ibilgailu baino gutxiago), bai eta aerosorgailuak eta energia berriztagarrien beste instalazio batzuk (hidroelektrikoa, fotovoltaikoa, geotermia eta antzekoak).

- f. Zakartegiak eta hondakin solidoak tratatzeko espazioak: obra-hondakinak eta hiri- edo industria-hondakin solidoak tratatzeko lekuak, obra zibiletik datozen arroka eta lurren betetzeak (soberakinen biltegiak), zakartegiak.

2.c.5. Eraikuntza-erabilerak.

- a. Aldez aurretik bazeuden guneeetan oinarritutako hazkundeak: aldez aurretik bazeuden hirigune edo landaguneen hazkunde gisa pentsatutako garapen urbanistikoak. Nolanahi ere, handitze horiek bat etorri behar dute oinarrian duten guneen egiturarekin, tipologiarekin eta tamaina egokiarekin. Erabilera horrek, zehazki, lurraldean dauden landaguneen hazkundeak jasotzen ditu.
- b. Aldez aurretik dauden guneeetan oinarritzen ez diren garapenak: bizitegi-, industria- edo zerbitzu-izaerako hirigintzako jardunak, beren izaerari dagozkion ekipamendu, zuzkidura eta erabilera osagarri guztiak eduki ahal dituztenak eta industriaguneei lotuta ez dauden eremuetan egiten direnak, edo oinarri duten elementuarena baino hirigintza-aprobetxamendu handiagoa dutenak. Antolamendu-kategoria guztietarako debekatuta dagoen erabilera da, LPPak espezifikoki salbuespen gisa biltzen dituenak izan ezik.
- c. Onura publikoko eta interes sozialeko eraikuntzak: komunitate-ekipamendu publiko edo pribatuetarako eraikuntzak eta instalazioak, eta ematen dituzten zerbitzuak, beren izaera eta ezaugarriengatik, nahitaez landa-ingurunean kokatu behar dira, betiere aurrez onura publikoak direla edo interesen soziala dutela deklaratu bada.
- d. Isolatutako etxebizitza Lurzoru Urbanizaezinean: oin berriko isolatutako etxebizitzaren eraikuntza lurzoru urbanizaezinean, nekazaritza-ustiategiari lotu gabekoa. Categoria guztietarako debekatuta dagoen erabilera da.
- e. Industria edo biltegiatze arriskutsuak: beren izaeragatik, ezaugarriengatik edo manipulaturako materialengatik arrisku larriak sor ditzaketen eta, horregatik, hiri-lurzoru edo lurzoru urbanizagarri gisa sailkatutako lurretan ezin ezar daitezkeen substantzien eta ekoizpen-prozesuen biltegiatze eta garapena.
- f. Nekazaritza-ustiategi bati lotutako bizitegi isolatua: nekazaritza eta abeltzaintzako ustiategi bati lotutako familia bakarreko edo bi familiako etxebizitzek osatutako eraikinak nekazaria bertan bizitzeko, aurrez behar hori justifikatu ondoren.

2.d. Erabileren arauketa. Erabilera-matrizea.

Ingurune fisikoa antolatzeko kategoria bakoitzerako ezartzen den erabileren erregulazioak adierazten ditu irizpide orokorra, jarduera egokiak, jarduera onargarriak eta jarduera debekatuak, eta honako hau da:

2.d.1. Babes berezia:

- a. Irizpide orokorra: esku-hartze antropikoa mugatzea, aldez aurreko egoerari eutsita, eta zona hori aprobetxamendu baten menpe badago, aprobetxamendu hori modu iraunkor batez bultzatzea, erabilitako baliabidea berrituko dela ziurtatuta. Gidalerro hauen ondoriozko lurralde-plangintzak lurraldearen eta lurzoruaren erabileren esleipenaren puntutik ematen duten babesa alde batera utzita, eta betiere administrazio eskudunak proposatuta, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testuategina onartzen duen apirilaren 15eko 1/2014 Legegintza Dekretuak ezartzen dituen babesteko figura espezifikoren batean sartu ahalko dira.
- b. Jarduera egokiak: kontserbazio-jarduerak eta ekosistemaren inguruen hobekuntzakoak ahalbidetuko dira soilik, ondo kontserbatutako esparru naturalak baitira, eta betiere erakunde publikoek egikaritutako kontrolaren pean daudenak.

- c. Jarduera onargarriak: onargarritzat jotzen dira, garapeneko plangintzaren bidez aldeztu aurretik erregulatuta, jolas-jarduera estentsiboa, abeltzaintza, baso-erabilera, aireko linea elektrikoak, lurrazpiko lineak, B Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak.
- d. Jarduera debekatuak: debekatutzat jotzen diren irizpide orokorrekarekin bateraezinak diren jarduerak eta, zehazki, kapitulu honetan definitutakoari jarraikiz, honako jarduera hauek: jolas-jarduera intentsiboak, nekazaritza, berotegiak, nekazaritza-industriak, erauzketa-jarduerak, garraiobideak, A Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin-biltegiak eta eraikuntza-erabilera guztiak, onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak izan ezik.

2.d.2. Ingurumenaren hobekuntza:

- a. Irizpide orokorra: zona hauek bilakaera izan dezatela eragitea, egungo egoera ekologikoko aldekoagoak diren egoeretarantz birbideratuta. Bereziki beharrezkoa da kategoria honentzat adierazle batzuk definitzea bere bilakaera ebaluatzeko.
- b. Jarduera egokiak: sistemaren berroneratzea, baita sistemaren kontserbazioa ere, eta horretara daramaten jarduera zientifiko-kulturalak.
- c. Jarduera onargarriak: mugarik gabe onargarritzat jotzen da jolas-jarduera estentsiboa. Jolas-jarduera intentsiboa, ehiza- eta arrantza-jarduerak, abeltzaintza, baso-erabilera, nekazaritza-industriak, garraiobideak, aireko linea elektrikoak, lurpeko lineak, B Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin solidoen biltegiak, aurretik zeuden guneak oinarri dituzten hirigintza-hazkunderak eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak onargarriak izango dira garapen-plangintzaren zehaztapenen arabera.
- d. Jarduera debekatuak: irizpide orokorrekarekin bateraezinak diren jarduerak eta, zehazki, kapitulu honetan definitutakoari jarraikiz, nekazaritza, berotegiak, nekazaritza-industriak, erauzketa-jarduerak, garraiobideak, A Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin-biltegiak eta eraikuntza-erabilera guztiak, onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak izan ezik.

2.d.3. Basoa.

- a. Irizpide orokorra: baso-erabilera modu antolatua eta mugagabean bermatzea, masen produkzio iraunkorra ziurtatuta. Irizpide hori konprometitzen ez duten jarduerak onartu behar dira, arrisku naturalak minimizatzearen ondoriozko mugen mende betiere. Jarduera horien erregulazioa Nekazaritza eta Abeltzaintzako LPSean adierazitakoak definitzen du neurri handi batean.
- b. Jarduera egokiak: lurzoruen baso-erabilera, masak mantenduz eta berrituz irizpide orokorren eta basoko plangintza sektorialean xedatutakoaren arabera.
- c. Jarduera onargarriak: onargarritzat jotzen dira inolako mugarik gabe kontserbazioa, ingurune-hobekuntza eta jolas-jarduera estentsiboa. Garapen-plangintzak ezarriko du honako hauen onargarritasuna: jolas-jarduera intentsiboa, ehiza- eta arrantza-jarduerak, nekazaritza, berotegiak, abeltzaintza, nekazaritza-industriak, erauzketa-jarduerak, garraiobideak, aireko linea elektrikoak, lurpeko lineak, A Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, B Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin solidoen biltegiak, aurretik zeuden guneak oinarri dituzten hirigintza-hazkunderak, nekazaritza-jarduerari lotutako bizitegi-erabilera isolatua eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak.

elektrikoak, lurpeko lineak, B Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak.

- d. Jarduera debekatuak: irizpide orokorrekarekin bateraezinak diren jarduerak eta, zehazki, kapitulu honetan definitutakoari jarraikiz, honako jarduera hauek: nekazaritza, basogintza (salbuespenez, hostotsuak direnak eta epe ertain eta luzeko hazkundeko koniferoak), berotegiak, nekazaritza-industriak, erauzketa-jarduerak, garraiobideak, A Motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, zakartegiak eta hondakin-biltegiak eta eraikuntza-erabilera guztiak, onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak izan ezik.

2.d.6. Azaleko urak babestea.

- a. Irizpide orokorra: uren kalitatea zaintzea, ibilgu eta ur-ertzen okupazioa edo aldaketa eragozte, eta arrisku naturaletatik sortutako kalteak minimizatzea.
- b. Jarduera egokiak: ingurunea zaintzeko eta hobetzeko jarduerak, eta ingurunea ezagutzera, herrientzako hornidura bermatzera, kalitatea hobetzera eta arrisku naturalak minimizatzen bideratutako azpiegitura hidraulikoak.
- c. Jarduera onargarriak: espresuki debekatuta geratzen ez diren gainerako jarduera guztiak, jolas-jarduera estentsiboa izan ezik, garapen-plangintzak arautuko ditu.
- d. Jarduera debekatuak: debekatuta daude nekazaritza-industriak, zakartegiak eta hondakin-biltegiak eta edozein motatako eraikuntza-erabilerak. Irizpide orokor gisa, eta Ibai eta Erreken LPSak adierazitakoari jarraikiz, lursail naturala aldatzen duen edozein esku-hartze aplikatuko da (edozein motatako eraikin, instalazio edo eraikuntzatan, finkoetan zein desmuntagarrietan; lur-berdintzeetan; lur-mugimenduetan eta abar). Salbuespenak izango dira obra publikoei eta onura publikoko eta interes sozialeko azpiegitura-instalazioei dagozkienak edo behar bezala justifikatutako kultura-ondarea babesteko ekintzei dagozkienak.

Aplikatzeko Arauen III. Eranskina: Eremu Funtzional bakoitza osatzen duten udalerriak

- 1.– Enkarterriko Eremu Funtzionala: Artzentales, Balmaseda, Karrantza, Galdames, Gordexola, Gueñes, Lanestosa, Sopuerta, Trucios-Turtzioz eta Zalla.
- 2.– Goierriko Eremu Funtzionala: Alzaga, Arama, Ataun, Beasain, Ezkio-Itsaso, Gabiria, Gainza, Idiazabal, Itsasondo, Lazkao, Legazpi, Legorreta, Mutiloa, Olaberria, Ordizia, Ormaiztegi, Segura, Urretxu, Zaldibia, Zegama, Zerain eta Zumarraga.

Gainera, honako eremu hauek biltzen dira: Araba eta Gipuzkoako Partzuergo Nagusia eta Enirio-Aralar.
- 3.– Bilbao Metropolitarrako Eremu Funtzionala: Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena, Alonsotegi, Arrankudiaga, Arrigorriaga, Barakaldo, Barrika, Basauri, Berango, Bilbao, Derio, Erandio, Etxebarri, Galdakao, Getxo, Gorliz, Larrabetzu, Leioa, Lemoiz, Lezama, Loiu, Muskiz, Ortuella, Plentzia, Portugalete, Santurtzi, Sestao, Sondika, Sopela, Ugao-Miraballes, Urduliz, Valle de Trápaga-Trapagaran, Zamudio, Zaratamo, Zeberio eta Zierbena.
- 4.– Donostialdea-Bidasoa Behereko Eremu Funtzionala: Andoain, Astigarraga, Donostia, Errenteria, Hernani, Hondarribia, Irun, Lasarte-Oria, Lezo, Oiartzun, Pasaia, Urnieta eta Usurbil.
- 5.– Durangaldeko Eremu Funtzionala: Abadiño, Amorebieta-Etxano, Atxondo, Berriz, Durango, Elorrio, Garai, Iurreta, Izurtza, Mañaria eta Zaldibar.
- 6.– Debabarreneko Eremu Funtzionala: Deba, Eibar, Elgoibar, Ermua, Mallabia, Mendaro, Mutriku eta Sorluze-Placencia de las Armas.
- 7.– Busturialdea-Artibaiko Eremu Funtzionala: Ajangiz, Amoroto, Arratzu, Aulesti, Bermeo, Berriatua, Busturia, Ea, Elantxobe, Ereño, Errigoiti, Etxebarria, Forua, Gautegiz-Arteaga, Gernika-Lumo, Gizaburuaga, Ibarrangelu, Ispaster, Kortezubi, Lekeitio, Markina-Xemein, Mendata, Mendexa, Morga, Mundaka, Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz, Murueta, Muxika, Nabarniz, Ondarroa, Sukarrieta eta Ziortza-Bolibar.
- 8.– Arratiako Eremu Funtzionala: Arantzazu, Areatza, Artea, Bedia, Dima, Igorre, Lemoa eta Zeanuri.
- 9.– Arabako Errioxako Eremu Funtzionala: Bilar, Elciego, Eskuernaga Lasuardia, Iekora, Kripan, Bastida, Lantziego, Lapuebla de Labarca, Leza, Mañueta, Moreda Araba, Navaridas, Oyón-Oion eta Samaniego .
- 10.– Aiako Eremu Funtzionala: Aiara, Amurrio, Arakaldo, Artziniega, Audio, Okondo, Orozko eta Urduña.
- 11.– Debagoieneko Eremu Funtzionala: Antzuola, Aramaio, Aretxabaleta, Arrasate, Bergara, Elgeta, Eskoriatza, Leintz Gatzaga eta Oñati.
- 12.– Mungialdeko Eremu Funtzionala: Arrieta, Bakio, Fruiz, Gamiz-Fika, Gatika, Laukiz, Maruri-Jatabe, Meñaka eta Mungia.

13.– Tolosaldeko Eremu Funtzionala: Abaltzisketa, Aduna, Albiztur, Alegia, Alkiza, Altzo, Amezketa, Anoeta, Asteasu, Baliarrain, Belauntza, Berastegi, Berrobi, Bidania-Goiatz, Elduain, Gaztelu, Hernialde, Ibarra, Ikaztegieta, Irura, Larraul, Leaburu, Lizartza, Orendain, Oresa, Tolosa, Villabona eta Zizurkil.

Gainera, esparru hau ere sartzen da: Enirio-Aralar.

14.– Araba Erdialdeko Eremu Funtzionala: Agurain, Añana, Armiñon, Arraia-Maeztu, Arratzua-Ubarrundia, Asparrena, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Burgelu, Donemiliaga, Alegría-Dulantzi, Erriberagoitia, Erriberabeitia, Vitoria-Gasteiz, Gaubea, Harana, Iruña Oka, Iruraiz-Gauna, Kanpezu, Kuartango, Lagran, Lantaron, Legutio, Otxandio, Urkabustaiz, Ubide, Urizaharra, Zalduondo, Zabrana, Zigoitia eta Zuia.

Gainera, honako eremu hauek biltzen dira: Badaiaiko Mendizerra eta Entziako Partzuergoa.

15.– Urola Kostako Eremu Funtzionala: Aia, Aizarnazabal, Azkoitia, Azpeitia, Beizama, Errezil, Getaria, Orio, Zarautz, Zestoa eta Zumaia.

Oharra: Enirio-Aralar bi Eremu Funtzional mugakideetako (Tolosaldea edo Goierri) edozeini atxikitzen zaio, eta bi Lurralde Plan Partzialetako edozeinek antola dezake beraz.

Aplikatzeko Arauen IV. Eranskina: Bizitegi Kuantifikazioa

1.– Bizitegi-kuantifikazioa.

Udal-plangintzarako bizitegi-kuantifikazioko metodologiak bi helburu dauzka: Lehenik eta behin, kuantifikazio-metodo orokor bat formulatzen da, kasu bakoitzerako proiektu espezifikoagorik ezean, EAEko edozein udalerritako bizitegi-kuantifikazioari nahiko ongi heltzeko aukera ematen duena. Bigarrenik, planteatutako metodologiak kontzeptuzko eskema bat dakar berekin, erreferentzia baliagarria izango dena, kasuan kasu egokitzen jotzen diren egokitzapen eta hobekuntzak gorabehera, Lurralde Plan Partzialek beren eremuko udalerrietarako bideratu behar duten bizitegi-ahalmena kuantifikatzeko.

Formulazioak kontzeptu orokor batzuk planteatzen ditu, eta kontzeptu horiek osatuko dira indarreko lurralde-ereduaren zuzenketen bitartez, Lurralde Plan Partzialek kasuan kasu identifikatzen dutenaren arabera. Azpimarratzekoa da zuzenketa horien magnitudea eta denbora-eritmoa behar bezala zehaztu beharko direla, formulatutako kuantifikazio-metodoaren barruan bildutako osagai orokorreari arazorik gabe eransteko moduan. Gainera, zuzenketa espezifiko horiek eraginpeko udalerrien gaineko inpaktu positibo eta negatiboak identifikatu beharko dituzte, lurralde-ereduan proposatutako aldaketen efektu erantsia ezerezean geratzeko moduan, salbu eta eraginpeko fluxuetarako kontuan hartutako lurralde-eremutik kanpoko jatorria edo helmuga identifikatzen bada.

Bestetik, metodologia honetan proposatzen diren kasu orokorrak eguneratuko dira denborak aurrera egin ahala eta informazio berria eskura eduki ahala. Bigarren etxebizitzekin eta jenderik gabeko etxebizitzekin zerikusia duten alderdiek interes berezia dute, atal horiei buruzko informazio orokorra ez delako oso fidagarria. Fenomeno horiek bereziki nabarmenak diren udalerriek beharrezkoa den informazioa aurkeztu beharko dute, eta gai horiei dagokienez aplikatutako kasu eta koefizienteak justifikatu beharko dituzte.

Illo beretik, funtsezkoa da iraganeko joerak identifikatzeko erabilitako biztanle eta etxebizitza kopuruak homogeenak direla ziurtatzea eta kopuru horiek proposatutako proiektiorako denboraldi egokia estaltzen dutela bermatzea, identifikatutako joerek aztertutako aldagaien benetako portaera islatzeko moduan.

Plangintzaren eragileak arduratu behar dira, halaber, plangintza-ekitaldi ororen berezko denbora-erreferentziei tratamendu egokia emateaz. Kuantifikazioaren denbora-mugak, erabilitako aldagaientzako erreferentziazko datak eta garrantzizko fluxu eta aldaketen urteko eritmoak zein diren argi eta garbi ezartzea ezinbestekoa da. Zorroztasun horri esker, proposatutako kuantifikazioaren inplikazioak nabarmenagoak izango dira, eta ondoriozko planaren ebaluazio gardenago bat egin ahal izango da, kuantifikazioa zentzuzkoa delako, bakar-bakarrik, argi eta garbi mugatuta dagoen denboraldi bati dagozkion beharren proiektioari dagokionez.

Bizitegi-kuantifikazioko metodoa bi urratsetan egituratzen da. Lehenengo urratsean, etxebizitza-parkeak behar duen gorakada kalkulatu da, horretarako etxebizitza nagusien beharrak, bigarren etxebizitzaren eskaria eta aurrekoei lotutako jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspena hartzen dira kontuan. Jarraian, plangintza-aldia hasten denerako bizitegi-ahalmen egokia kalkulatu da, aurreko urratsean proiektatutako etxebizitza-igoeraren arabera harrotze-faktorea aplikatuz. Lotutako emaitzari leheneratu nahi den jenderik gabeko etxebizitza kopurua kentzen zaio, emaitzazko bizitegi-gaitasuna murrizteko helburuarekin. Eranskin honen amaieran, planteatutako kuantifikazio-metodoa labur-labur aurkeztu da, erabilitako formulazioa, kontzeptuak eta parametroak barne dituen fitxa baten bidez.

1.a. Bizitegi Beharrak.

Bizitegi-beharren kuantifikazioan bost batugai hartzen dira kontuan; horiek, lurralde-ereduaren zuzenketen inaktuarekin batera, ondorioztatzen den magnitudea eratzen dute.

$$NR = CMT + A1 + A2 + B1 + B2 + C1$$

Honako hauek dira jasotzen diren sei osagaiak:

1.a.1. Indarrean dagoen lurralde-ereduaren zuzenketak.

Udalerri bakoitzaren osagai espezifikoa da, dagokion eremu funtzionaleko Lurralde Plan Partzialean ezarritako lurralde-orekako estrategiei lotua. Osagai horretan islatzen dira, batetik, lurralde-plangintzak udalerri jakin batzuetan ezar ditzakeen hazkunde selektiboak, eta, bestetik, lehendik eskuragarri dagoen lurraldearen arabera edo Lurralde Planak aurreikusten dituen azpiegitura, ekipamendu eta hiri-birkualifikazioko eragiketei dagokienez sortzen diren inplikazioen arabera plan horrek artikulatzen dituen gainerako kontzeptuak. Normalean udalerri batzuen hazkunde handiagoa beste batzuen hazkunde txikiagoarekin konpentsatuko da, salbu eta osagai horren berezko migrazio-fluxu berrietatik kanpoko jatorri bat aurreikusten bada. 1997ko LAGek planteatutako 1. osagaiarekin bat dator osagai hori, hain zuzen ere «lurralde-ereduaren inplikazioak» izena daramanarekin. Ateratzen den bizitegi-ahalmena ikusirik, LPPak Eredu-osagaia egokituko du (CMT). Hazkunde Selektiboko ekintzak ez luke berekin ekarri behar, salbuespenezko aldaketa-egoeretan izan ezik, eredu-osagai baten aplikazioa, gainerako osagaietatik eratorritako ohiko bizitegi-ahalmenaren barruan udalerri bakoitzak iragan hurbilean izandako dinamismo espezifikoa hartzen delako.

1.a.2. Etxebizitza nagusiaren beharrak, biztanleria egoiliarra aldatzeagatik (A1).

Kontuan hartzen den lurralde-eremuko biztanleria egoiliarra aldatzeagatik (areagotu edo murriztu) eratorritako etxebizitza nagusiaren beharrak dira. 1997ko LAGetan planteatutako 2. osagaiarekin bat dator, hau da, «hazkunde demografikoa» izenekoarekin.

1.a.3. Etxebizitza nagusiaren beharrak, familia-tamaina aldatzeagatik (A2).

Etxebizitza nagusiari loturiko beharrak aldatzeari dagozkio, kontuan hartzen den lurralde-eremuan batez besteko familia-tamaina aldatzeagatik. 1997ko LAGen 3. osagaiari dagokio, hots, «familia-egituraren aldaketa» izenekoari.

1.a.4. Bigarren etxebizitzaren eskaria etxebizitza nagusiaren eskaria aldatzeagatik (B1).

Bigarren etxebizitzaren eskariari lotutako aldaketa da, kontuan hartutako lurralde-eremurako etxebizitza nagusien kopuruari dagokionez kalkulaturako aldaketari loturik (A1 eta A2 osagaiak). Osagai horrek adierazten du etxebizitza kopuru osagarri bat eskuragarri eduki behar dela erabilera nagusirako aurreikusitakoez gainera, bigarren erabilera eskariak xurgatuko dituenak, A1 eta A2 osagaien bidez hasiera batean kalkulaturako eskuragarritasuna bermatzeko. 1997ko LAGen bigarren etxebizitzaren koefizientearen kontzeptuari eusten zaio jendea bizi den etxebizitzan (etxebizitza nagusia edo bigarrena izan) eta etxebizitza nagusien arteko ratioa erakusteko, baina osagai hori kalkulatzeko modua aldatu da.

1.a.5. Bigarren etxebizitzaren eskaera, bigarren etxebizitzaren koefizientea aldatzeagatik (B2).

Bigarren etxebizitzaren aldaketa (igotzea edo murriztea), kontuan hartutako lurralde-eremuan etxebizitza nagusiei dagokienez bigarren etxebizitzaren proportzioan izandako aldaketen ondoriozkoa, hau da, Bigarren Etxebizitzaren Koefizientearen ondoriozkoa. Koefiziente horretako aldaketei buruzko kasu espliziturik ez badago, osagai hori nulua izango da. Alabaina, erabilera nagusiari dagokionez bigarren etxebizitzaren garrantzian aldaketarik planteatzen bada, bigarren etxebizitzaren kopuru osagarria bilduko

da osagai horren barruan (bigarren etxebizitzaren koefizientearen igoera planteatzen bada) edo bigarren erabilera izatetik okupazio nagusi batera izatera igaro litezkeen etxebizitzaren kopurua (bigarren etxebizitzaren koefizientearen beherakada kontuan hartzen bada). Gai delikatua da, eskuragarri dagoen informazioaren anbigüotasunari dagokionez zein alor horretan politika alternatiboak abian jartzeko aukerari dagokionez, eta beraz sakoneko gogoeta egin beharko litzateke eta adostasun zabala lortu, osagai hori ezartzerakoan. Hala egiten bada, aurreikuspena da gehienetan balio negatiboa emango duela, EAEko hainbat udalerrian, hiriburuetatik hurbil dauden eremuetan bereziki, bigarren etxebizitzak etxebizitza nagusi bihurtzen ari diren erakusgarri.

1.a.6. Jenderik gabeko etxebizitzaren kopuruari buruzko aurreikuspena, jendea bizi den etxebizitzaren kopurua aldatzearen ondoriozkoa (C1).

Jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspenari dagokio, jendea bizi den etxebizitzaren (nagusia edo bigarrenak) aldaketari loturik, kontuan hartutako lurralde-eremurako aldiari (A1, A2, B1 eta B2 osagaiak) dagokionez. B1 osagaiaren antzera, osagai honek etxebizitza osagarrien kopuru bat aurreikusi beharra islatzen du jendea bizi den etxebizitzaren aurreikuspenaren gainetik, jenderik gabeko etxebizitzaren proportzio tekniko bat izaten delako beti, hainbat desadostasun-faktoreen ondorioz (transmititzeko, birgaitzeko aldiak eta abar). Bigarren etxebizitzaren koefizientea ez ezik, jenderik gabeko etxebizitzaren koefizientearen kontzeptua ere hartzen da aintzat, jendea bizi den etxebizitza bakoitzeko (nagusia edo bigarrena izan) dauden etxebizitzaren (jenderik gabe edo ez) ratioa erakusteko.

1.b. Beharrak kalkulatzeko aplikazio-irizpideak.

1.b.1. Biztanleriaren proiektzioa.

EAEko biztanleriak egonkortzeko joera erakutsi du azken hiru hamarkadetan, gutxi gorabehera. 2.100.000 biztanle inguru daude EAEn. 1981etik 2001era bitarte beheranzko joera arina atzeman zen (urteko batez besteko aldakuntza-tasa: -% 0.1 izanik), 2001-2011 epealdian gorakada arin bat, eta azken bost urteetan, berriz (2011-2016), beherakada txiki bat. 1. Taulan laburbildu da EAEko eta lurralde-eremu bakoitzeko biztanleria nola bilakatu den 1981etik 2016ra bitarte.

Planaren behin betiko dokumentua idazteko irizpide-hartzearen akordioaren aurreko urtearen aurreko hogeitazko biztanleriaren aldakuntzari buruzko datu ofizialetan ikusten den biztanleriaren urteko aldakuntza-tasa aplikatuko da. Aldakuntza-tasa negatiboa bada, tasa hori erabiliko da atzemandako balioaren erdira murriztuta, neurketan izan litezkeen akatsen inpaktu negatiboa arintzeko eta atzeraldi demografikoak izan lezakeen efektua berdintzeko; izan ere, litekeena da familia-tamainak beherakada handiagoa izatea kontuan hartutako lurralde-eremuan.

Aurrerapena onartzen denetik igarotako denbora dela-eta kalkulurako erabilitako datuak zaharkitutzat jotzen diren kasuetan, plangintzaren behin-behineko onespenaren data baino lehenago eskura zeuden datu ofizialekin eguneratu ahalko dira datu horiek.

1. taula. Biztanleriaren bilakaera lurralde-eremuaren arabera

Tabla 1. Evolución de la población por ámbito territorial

Lurralde Eremua Ámbito Territorial	Biztanleria Población		%EAE Gaianean % CAPV		2016ko indizea Índice 2016
	1996	2016	1996	2016	1996-2016
EAE / CAPV	2.098.055	2.171.886	100,00	100,00	103,52
Álava/Araba	281.821	322.335	13,43	14,84	114,38
Bizkaia	1.140.026	1.138.852	54,34	52,44	99,90
Gipuzkoa	676.208	710.699	32,23	32,72	105,10
Eremun Funtzional bakoitzeko / Por Área Funcional					
Enkartzioak/Encartaciones	29.791	31.984	1,42	1,47	107,36
Goierri	65.986	69.022	3,15	3,18	104,60
Bilbao Metropolitano	914.542	892.747	43,59	41,10	97,62
Donostialdea-Bajo Bidasoa	382.761	401.276	18,24	18,48	104,84
Durangaldea	68.320	76.480	3,26	3,52	111,94
Deba Behea / Bajo Deba	75.303	72.471	3,59	3,34	96,24
Busturialdea-Artibai	71.085	71.702	3,39	3,30	100,87
Arratia	11.624	13.703	0,55	0,63	117,89
Errioxa Rioja Alavesa	9.658	11.484	0,46	0,53	118,91
Ayala	39.703	41.458	1,89	1,91	104,42
Deba Goiena / Alto Deba	64.907	64.260	3,09	2,96	99,00
Mungialdea	19.050	26.667	0,91	1,23	139,98
Tolosaldea	42.869	46.969	2,04	2,16	109,56
Araba Erdialdea / Álava Central	238.283	276.272	11,36	12,72	115,94
Urola Kosta / Urola Costa	64.173	75.391	3,06	3,47	117,48

Iturria: Egileak berak egindakoa, Eustaten datuetan oinarrituta (Biztanleriaren errolda eta estatistika).

Fuente: Elaboración propia en base a datos de Eustat (censo y Estadística de Población)

1.b.2. Batez besteko familia-tamaina.

Biztanleriaren bizitegi-beharrak zein diren azaltzeko funtsezko aldagai bat da, biztanleria eta etxebizitza nagusia lotzen dituelako batez besteko familia-tamainaren arabera, batez besteko familia-tamaina hori etxebizitza berean bizi diren pertsonen kopurua dutela ulertuta.

2. taula. Familia-tamainaren bilakaera EAEn.

Tabla 2. Evolución del tamaño familiar en la CAPV

	1981	1991	1996	2001	2006	2011	2016
Batezbesteko familia-tamaina (pertsona/etxebizitza) Tamaño medio familiar	3,73	3,34	3,07	2,79	2,64	2,53	2,46
Konparaketarako aldia Periodo de comparación	96-01	01-06	06-11	11-16		96-11	01-16
Aldiaren Urteko batezbesteko aldaketa (%) Variación anual media (%) del período	-2,91	-1,76	-1,27	-0,94		-1,98	-1,32

Iturria: Egileak berak egindakoa, Eustaten datuetan oinarrituta (Biztanleriaren errolda eta estatistika).

Fuente: Elaboración propia en base a datos de Eustat (censo y Estadística de Población)

2016ko biztanleriaren eta etxebizitzaren behin-behineko datuen arabera ikusten denez, azken hamarkadetan batez besteko familia-tamainan izandako beherakada argi eta garbi moteltzen ari da (1996-2011 epealdian batez besteko beherakada % 1,98 izan zen; 2001-2016 epealdian, berriz, % 1,32). Arrazoi horregatik, eta izandako bilakaera kontuan hartuta, familia-tamaina aldakorren (hau da, familia-tamainak unitatetik gora duen soberakinaren) urteko murrizketa-tasa % 1,2 dela proposatzen da, eta hori udalerrriaren batez besteko familia-tamainaren gaietan eskuragarri dagoen azken informazioari aplikatu behar zaio, justifikatuz gero, udalerrian produzitutako azken hamar urteei dagokien urteko murrizte-tasa.

1.b.3. Bigarren etxebizitzaren koefizientea.

Eskuragarri dauden azken datu ofizialen arabera ikusitako tasa aplikatuko da. Ezarritako koefizientea aplikatu beharko da baldin eta haren balioa 1,25 (hau da, bigarren etxebizitza bat lau etxebizitza nagusiko) edo handiagoa bada. Planaren hasieran dauden bigarren etxebizitzaren zati bat bihurtzeko aukera planteatu daiteke, horrela proiektatutako bizitegi-beharrak murrizteko, baina horren azpian dauden kasuen magnitudea eta bideragarritasuna justifikatu beharko da nolanahi ere.

1.b.4. Jenderik gabeko etxebizitza tekniko koefizientea.

Jenderik gabeko etxebizitza tekniko bakoitzeko 1,04tik 1,08ra bitarteko tasa bat ezarriko da, kontuan hartutako udalerriko biztanleriaren arabera (ikus balioen taula 3. Taulan). Beste balio batzuk erabiltzen direnean ezarritako koefizientearen balioa justifikatu beharko da.

3. taula. Jenderik gabeko Etxebizitzaren koefizientea udalerriaren tamainaren arabera

Tabla 3. Coeficiente de vivienda deshabitada (CVD) según el tamaño del municipio

Maila Estrato	Udalerriko biztanleria Población del municipio	CVD
1	20.000 biztanle edo gehiago 20.000 habitantes o más	1,04
2	7.000 eta 19.999 biztanleren artean De 7.000 a 19.999 habitantes	1,05
3	3.000 eta 6.999 biztanleren artean De 3.000 a 6.999 habitantes	1,06
4	1.000 eta 2.999 biztanleren artean De 1.000 a 2.999 habitantes	1,07
5	1.000 biztanle baino gutxiago Menos de 1.000 habitantes	1,08

2.– Bizitegi Ahalmena.

Udalerriko bizitegi-beharrak kuantifikatu ostean, planaren aldirako aurreikusitako behar horiek planaren hasieran eskatutako bizitegi-ahalmenaren zenbatespen bihurtu behar dira, plangintzaren iraupenerako identifikatutako beharrak beteko direla bermatzeko.

Behin-behineko onarpen-datan udal-plangintza nagusian aurreikusten den bizitegi-ahalmena esaten zaio hiri-lurzoru eta lurzoru urbanizagarri gisa sailkatutako bizitegi-eremuetan eraikitzeko baimena jasotzen duten bizitegi berrien guztizko kopuruari. Kuantifikazioari landaguneen eta Arabako kontzeju guztien ahalmena eransteko aukera izango da.

Aurreikusitako beharretara egokitutako bizitegi-ahalmena kalkulatzeko, harrotze-faktore bat aplikatzen da. Hala, bizitegi-beharren zifra plangintzan kalifikatutako lurzoruen hartze-ahalmen bihurtzen da, kalkulaturako beharrak beteko direla bermatzeko. Lortutako emaitzari berreskuratu nahi den jenderik gabeko etxebizitza kopurua kentzen zaio, emaitzazko bizitegi-gaitasuna murrizteko helburuarekin. Kopuru hori plangintzaren hasieran existitzen den bizitegi-parkearen gutxienezko % 2an ezartzen da.

$$CR = (NR \times ESP) - C2$$

NR: Bizitegi-beharrak

ESP: Harrotze-faktorea

C2: Berreskuratzeko jenderik gabeko etxebizitzak (existitzen diren etxebizitza guztien % 2a gutxienez)

2.a. Harrotze-faktorea.

Harrotze-faktorea honako hau da: plangintza-aldiaren hasieran identifikatutako bizitegi-ahalmenak nabarmen gainditu behar izatea planaren indarraldirako zenbatetsitako bizitegi-beharren magnitudea. Marjina hori faktore ugariengatik planteatzen da, faktore horiek bizitegi-lurzoruek aurreikusitako kontsumoa sobera gainditzea eskatzen baitute. Besteak beste, honako hauek dira faktore garrantzitsuenak: hiri-lurzoruaren merkatu izugarri segmentatu eta bereziaren haritik datozen tirabirak;

administrazio-prozedura garrantzitsuen moteltasuna, planaren benetako egikaritzea edo iraupena nabarmen atzera dezakeena; eta beharren proiektzioan egin litezkeen hutsegiteak, zorrotz-zorrotza den merkatu batean bereziki kaltegarriak izan daitezkeenak.

Funtsean, harrotze-faktoreak planaren aldirako zenbatetsitako beharren ezinbesteko maiorazioa erakusten du, aldi hori amaitzerako bizitegi-lurzoruaen soberakinak nahikoak izan daitezen, eta horrela merkatuak, eskaintzarik ezean, nahigabeko birberotzerik jasan ez dezan. Kontzeptu hori argitzeko adibide bat jartzearen, demagun 8 urteko plangintza-aldi bati 2,5eko harrotze-faktore bat ezartzen diogula; kasu horretan, planaren hasieran bizitegi-eraikuntzako 20 urte betetzeko lurzoru egokia identifikatuko dugu kuantifikazioan aurreikusitako erritmoaren arabera, eta beraz, aurreikuspenen arabera, plana amaitzerako oraindik ere bizitegi-eraikuntzako 12 urteko hondar-ahalmenari eutsiko zaio, eta zifra horrek nahikoa dirudi bizitegi-lurzoruaen merkatuak nahigabeko itogunerik izan ez dezan bermatzeko.

Logikoa denez, eskari-mailak planean aurreikusita dauden mailak gainditzen baditu, plangintzaren benetako egikaritzea atzeratzen bada edo plan berri bat egiteko ekimena berandutzen bada, harrotze-faktoreak teoriarik bermatutako segurtasun-marjina murrizteko arriskua egon daiteke. Harrotze-faktorerako balio egokia hautatzeko konpromisoa hartu behar da, kontuan hartuta, batetik, planak benetan dirauen bitartean merkatuaren funtzionamendua bermatu behar dela, eta, bestetik, hiri-hedapenaren erritmoa murriztea komeni dela, oso urria den baliabide baten erabileraren iraunkortasunaren eta eraginkortasunaren ikuspegitik.

8 urterako zenbatetsitako bizitegi-beharrei gehienez 2,2tik 3ra bitarteko harrotze-faktore bat ezartzea proposatzen da, udalerriaren tamainaren arabera (ikus balio-taula 4. Taulan). Udalerraren tamaina txikitu ahala harrotze-faktorea orduan eta handiagoa izango da, eta hori hala da, batetik, merkatua zorrotzagoa delako haren tamaina murriztu (arrazoi fisikoengatik edo jabetzaren kontzentrazio handiagoarengatik) ahala, eta, bestetik, kontuan hartutako lurralde-eremua zenbat eta txikiagoa izan, proiektzioen fidagarritasuna orduan eta txikiagoa delako.

4. taula. Bizitegi-beharretan ezarri daitezkeen bizitegi-ahalmenaren harrotze-faktorearen balioa, udalerrien tamainaren arabera

Tabla 4. Valor del factor de esponjamiento de la capacidad residencial aplicable a las necesidades residenciales para 8 años según tamaño del municipio

Maila Estrato	Udalerriko biztanleria Población del municipio	Harrotze-faktorea gehi. Esponjamiento máx.
1	20.000 biztanle edo gehiago 20.000 habitantes o más	2,2
2	7.000 eta 19.999 biztanleren artean De 7.000 a 19.999 habitantes	2,4
3	3.000 eta 6.999 biztanleren artean De 3.000 a 6.999 habitantes	2,6
4	1.000 eta 2.999 biztanleren artean De 1.000 a 2.999 habitantes	2,8
5	1.000 biztanle baino gutxiago Menos de 1.000 habitantes	3,0

2.b. Aurreikusi behar den bizitegi-ahalmenaren murrizketa, dauden jenderik gabeko etxebizitzaren zati bat berreskuratzegatik (C2).

Helburu gisa berreskuratu nahi diren eta jendea bizi den etxebizitza bihurtu nahi diren jenderik gabeko etxebizitzaren kopurua da; hala, plangintzan aurreikusi beharreko etxebizitza berrien beharra murrizten da. Berreskuratu beharreko jenderik gabeko etxebizitzaren gutxieneko kopurua, udalerrian plangintzaren hasieran dauden etxebizitza guztien % 2 izango da. Halaber, txertatu beharreko balio gisa iradokitzen zaie LPPei jenderik gabeko etxebizitzaren kopuru osoaren % 10, 3. taulako JGEKan definitutako izaera teknikoak daukan mota horretako etxebizitzaren ehunekoa barnean dela.

2.c. Muga gehigarriak.

Azkenik, kuantifikazio-metodologia hori aplikatuz lortutako emaitzei bi baldintza gehiago gehitu zaizkie, proposatutako arauen aplikazio mekanikoaren haritik etor daitezkeen muturreko emaitzak saihesteko. Muga horiek jomugan dituzte, batetik, iraganean oso atzerakorrak izan diren udalerriak, eta, bestetik, azken urteetan egundoko hazkundea izan duten udalerriak.

Lehen kasuan, gutxieneko bizitegi-ahalmen bat bermatu behar da, eragile sektorialeki jarduteko nolabaiteko ahalmena emateko moduan, eta, demografia uzurtzen bada, lurzoru-merkatuaren funtzionamendua gehiegi ez mugatzeko moduan. Bigarren, gehiegizko estrapolazioak saihestu behar dira, konponbide zaila dutelako behin haietatik eratorritako jardunak abiarazi ondoren. Jakina, indarreko plangintzaren eguneratzea bizkortu beharko da baldin eta hedapen bizkortua luzatzen bada, eta, horren ondorioz, harrotze-faktoreak bermatu nahi duen tarte zabala arriskuan geratzen bada.

Udalerriaren bizitegi-ahalmenaren azken kuantifikazioari ezarritako bi muga gehigarriak honako hauek dira:

- 1.- Udalerri guztien kasuan, bizitegi-ahalmenak ezin izango du gairiditu hirigintza-plangintza onartzen denean dagoen etxebizitza-parkearen % 50.
- 2.- Edozein udalerri hasierako etxebizitza-parkearen % 10eko bizitegi-ahalmena proposatu ahal izango du.

2.d. Etxebizitza kopurua eta eraikigarritasuna.

5. taulan, azken urteetan eraikitako etxebizitzaren batez besteko azaleraren zenbatespena ikus daiteke, etxebizitzaren araubidearen eta tipologiaren arabera. Azalera eraikiaren kontzeptuaren barnean ez dira hartzen etxebizitza ugari eraikinetan sestraperan zein teilatupean kokatutako garajeak, trastelekuak eta lokalak. Familia bakarreko etxebizitzetarako, garajea kontuan hartzen da sestraperan ez badago (eraikitzen diren familia bakarreko etxebizitzaren % 50 da, gutxi gorabehera).

Babes Ofizialeko Etxebizitzetarako, 1,32ko ratioa erabili da azalera eraikiaren eta etxebizitzaren azalera erabilgarriaren artean erreferentzia eta erakusgarri baliagarria izan daitekeelakoan, normalean erabiltzen dena baino ratio handiagoa erabili da, beraz. Etxebizitza ugari eraikinetako etxebizitza tasatu eta libreei ere balio hori ezarri zaie. Elkarri atxikitako eta familia bakarreko etxebizitzetarako, berriz, 1,25eko balioa ezarri da, hori ere erreferentzia eta erakusgarri gisa.

5. taularen balioek EAE osoari ezartzekoa den batezbesteko globalaren zenbatespena erakusten dute. Landa-eremuek eta lurzoru-eskuragarritasun handiena duten eremuek ematen dituzte balio handienak etxebizitzaren batez besteko azalerari dagokionez. Bilbao Metropolarrean, berriz, etxebizitzak pixka bat txikiagoak dira. Babes Ofizialeko Etxebizitzetarako esleitutako batez besteko balioaren arabera, logela bateko Babes Ofizialeko Etxebizitza eraiki guztien % 5etik % 10era bitarte dira, bi logelakoak (3 edo 4 ohe) % 40-50, eta hiru logelakoak (5 edo 6 ohe) % 45-55, hurrenez hurren.

Seinale batzuen arabera komenigarria litzateke etxebizitzaren tipologia dibertsifikatzea, beren azalerari dagokionez bereziki. Familia-tamaina gero eta txikiagoa da, pertsona bateko eta bi pertsonako etxeen unitateak gero eta gehiago dira, eta etxebizitza bat jabetzan edo alokairuan edukitzea oso garestia da. Faktore horiek guztiak aintzat hartuta litekeena da eskariaren segmentu batek etxebizitza txikiagoak nahi izatea, nahiz eta sozialki eta sektorialki erresistentzia handia ikus daitekeen horri dagokionez. Gai hori sakonetik aztertu beharko litzateke, etxebizitza bakoitzeko batez besteko azalera murrizteko eta bizitegi-lurzoruaren kontsumoa moderatzeko aukera emango lukeen neurrian.

5. Taula. Gaur egun eraikitzen den etxebizitzaren batezbesteko azalera EAEn

Tabla 5. Estimación de superficies por tipos de vivienda en la CAPV

Etxebizitza mota Tipo de vivienda	Azalera (m ²) Superficie (m ²)	
	Erabilgarria Útil	Eraikia Construida
BOE (batezbesteko orokorra) / VPO (media global)	68	90
logela 1/ de 1 dormitorio	48	63
2 logela / de 2 dormitorios	62	82
3 logela / de 3 dormitorios	76	100
Etxebizitza tasatua / Vivienda tasada	80	106
Etxebizitza librea / Vivienda libre	–	–
Etxebizitzarako eraikinen batezbesteko orokorra Media global en edificios de viviendas	81	106
2 logela / de 2 dormitorios	72	92
3 logela / de 3 dormitorios	90	119
Elkarri atxikitako etxebizitzak / Viviendas adosadas	120	150
Familia bakarreko etxebizitzaren urbanizazioa Urbanización de viviendas unifamiliares	180	250 ^a

^a Eraikitako azalerak garajea barne hartzen du, sestraperan egon ezean (kasuen % 50ean zenbatetsia)

Iturria: Egileak egina, eragile pribilegiatuek emandako informazioan oinarrituta.

^a La superficie construida incluye el garaje cuando no está bajo rasante (estimado 50% de los casos)

Fuente: Elaboración propia en base a información suministrada por agentes privilegiados

3.– 2018-2026 aldirako kuantifikazio-metodoaren ezarpen argigarria.

Planteatutako metodologiaren funtzionamendua eta norainokoa argitzeko simulazio orokor bat egin da EAEko udalerri guztientzat eta 2018-2026 aldirako (hau da, 2018ko urtarrilaren 1etik 2026ko urtarrilaren 1era bitarteko aldirako). Kuantifikazio hori egiteko ez da kontuan hartu indarreko lurralde-ereduaren zuzenketa osagaia (LPPEk definitu beharrekoa), ezta bigarren etxebizitzaren koefizienteari dagokionez udal-eremu bakoitzean egin daitezkeen aldaketak ere. Hortaz, B2 osagaia (bigarren etxebizitzaren koefizientea aldatzearen ondoriozkoa) nulua da definizioz. Gainera, bigarren etxebizitzaren koefizientearen balioa 1,25 izango da koefiziente horren balio historikoak maila hori gainditzen duen udalerri guztietan. Logikoa denez, ezarpen argigarri honetarako kontuan hartu ez diren osagai horiek kontuan hartzeak eragin handia izango du hainbat udalerri eta eremu funtzionaletan, eta kontuan hartzeko moduko inpaktua izan lezake, halaber, EAE osoarentzako balio erantsietan.

3.a. Bizitegi-beharrak (2018-2026).

6. Taulan, kontuan hartutako 8 urteko aldirako (2018-2026) beharren kuantifikazioa laburbildu da. Aldi horretarako bizitegi-behar erantsiak 82.918 etxebizitza izango dira, gutxi gorabehera.

6. Taula. 2018-2026 epealdirako aurreikusitako bizitegi-beharrak

Tabla 6. Necesidades residenciales estimadas para el período 2018-2026

Lurralde Eremua	A1	A2	B1	C1	Bizitegi-beharrak guztira	% etxebizitza parkearen gainean
	Biztanle-aldaketa	Familia-tamaina	Bigarren etxebizitza	Jenderik gabeko etxebizitza		
Ámbito Territorial	Variación de la población	Tamaño familiar	Vivienda secundaria	Vivienda deshabitada	Total Necesidades Residenciales	% parque viviendas
EAE/CAPV	23.767	51.490	3.728	3.921	82.918	7,9
Álava/Araba	9.114	7.743	1.012	886	18.761	11,5
Bizkaia	6.852	26.877	1.600	1.750	37.084	6,9
Gipuzkoa	7.801	16.870	1.116	1.285	27.073	8,0
Eremun Funtzional bakoitzeko / Por Área Funcional						
Enkarterri/Encartaciones	453	754	72	75	1.354	8,3
Goierni	701	1.627	54	139	2.521	7,5
Bilbao Metropolitarra	2.034	21.074	890	1.110	25.108	6,0
Donostialdea-Bidasoa Beherea	3.708	9.546	469	621	14.344	7,5
Durangaldea	1.661	1.798	91	166	3.716	10,7
Debabarrena / Bajo Deba	23	1.718	111	99	1.951	5,5
Busturialdea-Artibai	400	1.691	206	139	2.436	6,0
Arratia	444	327	62	54	887	12,5
Arabako Errioxa Rioja Alavesa	420	273	135	53	881	10,3
Ayala	573	981	152	105	1.811	8,7
Debagoiena /Alto Deba	206	1.524	59	97	1.886	6,2
Mungialdea	1.696	631	230	156	2.713	19,3
Tolosaldea	940	1.111	54	135	2.240	10,0
Araba Erdialdea / Álava Central	8.353	6.655	766	757	16.531	12,0
Urola Kosta / Urola Costa	2.155	1.780	377	215	4.527	12,7

Ekitaldi honetan erabilitako kasuak direla-eta, bigarren etxebizitzaren eta jenderik gabeko etxebizitzaren osagaiek oso garrantzi txikia dute etxebizitza nagusiaren beharren aldean.

3.b. Bizitegi-ahalmena (2018-2026).

7. Taulan 2018-2026 aldirako bizitegi-ahalmena ikus daiteke, behin dagozkien udalerriei harrotze-faktoreak, jenderik gabeko etxebizitzaren berreskurapenari dagokion murrizketa (etxebizitza parkearen % 2 gutxienez) eta muga gehigarriak ezarri ondoren. Azaldu behar da jenderik gabeko etxebizitzak berreskuratzeak gehienezko bizitegi-ahalmenean duen eragina 20.857 etxebizitza gutxitzea dela. Oro har ikusten dugu zenbatetsitako bizitegi-beharrak 82.918 direla. Harrotze faktorea, jenderik gabeko etxebizitza koefizientea eta muga gehigarriak aplikatu ondoren, gehieneko bizitegi-ahalmena, berriz, 180.872 etxebizitza dira EAE osorako. Horren arabera, benetako harrotze-faktorea 2,18 da.

7. taula. 2018-2026ko planeamendurako aurreikusitako Bizitegi-ahalmena

Tabla 7. Capacidad residencial estimada para el planeamiento 2018-2026

Lurralde Eremua Ámbito Territorial	2016ko etxe. -parkea Parque viviendas 2016	Bizitegi beharrak Necesidades resid.		Gehienezko bizitegi-ahalmena Capacidad residencial máxima			
		Bizitegi Beharrak Necesidades residenciales	Harrotze- faktorearekin Neces. Esponjadas	Jenderik gabeko etxe murriztea Reduc. Viv. deshabitada	Bizitegi- ahalmena mugarik gabe Cap. Resid. sin limitaciones	Gehienezko Ahalmen Capacidad máxima	Harrotze- faktorea Factor de Esponjamiento
EAE/CAPV	1.042.646	82.918	198.558	20.857	177.701	180.872	2,18
1. Lurralde historiko bakoitzeko							
1. Por territorio histórico							
Araba/Álava	162.384	18.761	44.961	3.247	41.714	36.665	1,95
Bizkaia	540.835	37.084	88.691	10.820	77.871	86.490	2,33
Gipuzkoa	339.427	27.073	64.906	6.790	58.116	57.717	2,13
2. Eremu Funtzional bakoitzeko							
2. Por Área Funcional							
Enkarterri /Encartaciones	16.325	1.354	3.485	326	3.159	3.258	2,41
Goierrri	33.437	2.521	6.467	669	5.798	6.016	2,39
Bilbao metropolitarra /Metropolitano	415.700	25.108	58.385	8.316	50.069	58.452	2,33
Donostialdea- Bidasoa Beherea	190.135	14.344	33.055	3.802	29.253	28.245	1,97
Durangaldea	34.815	3.716	8.662	697	7.965	8.097	2,18
Debabarrena /Bajo Deba	35.595	1.951	4.838	712	4.126	5.006	2,57
Busturialdea- Artibai	40.549	2.436	6.364	809	5.555	6.149	2,52
Arratia	7.075	887	2.408	143	2.265	2.205	2,49
Arabako Errioxa Rioja Alavesa	8.539	881	2.409	171	2.238	2.096	2,38
Aiara	20.317	1.811	4.767	407	4.360	4.082	2,25
Debagoiena / Alto Deba	30.509	1.886	4.674	610	4.064	4.633	2,46
Mungialdea	13.679	2.713	7.102	274	6.828	6.120	2,26
Tolosaldea	22.449	2.240	6.002	449	5.553	4.710	2,10
Araba Erdialdea/ Álava Central	137.814	16.531	39.070	2.756	36.314	31.671	1,92
Urola Kosta	35.708	4.527	10.870	716	10.154	10.132	2,24

3.c. 1997ko LAGekiko konparazio-azterketa.

Amaitzeko, 8. Taulan konparatu egin dira berrikuspen honetako metodoarekin lortutako emaitzak eta 1997ko LAGek ezarritako irizpideak abiapuntuko informazio berari aplikatzetik eratorritako emaitzak.

Metodologia berria murriztaileagoa da azken urteetan ezarritakoa baino, bizitegi-kuantifikazioari dagokionez kontuan hartu diren ia alderdi guztietan.

1. Proiekzioen arabera udalerri atzerakorretan biztanleria galduko da, neurri txikian bada ere, eta, gauzak horrela, etxebizitza nagusiaren beharrak ere txikiagoak izango dira.
2. Familia-tamainaren kalkulan aldaketak izango dira, nola planteamenduan hala eritmoan, eta horren arabera 37.465 etxebizitza nagusi gutxiago beharko dira.

3. Metodo bakoitzak bigarren etxebizitzaren eskaria kalkulatzeko duen moduaren ondorioz, 3.823 etxebizitzako murrizketa sortzen da.
4. Kuantifikazio-metodo berrian aurreikusitako helburua, hau da, udalerrian dauden jenderik gabeko etxebizitzaren zati bat berreskuratzea, baliagarria da etxebizitza-ahalmenetik 20.857 etxebizitza kentzeko; alderdi hori 1997ko LAGetan ez zegoen aurreikusita.
5. Eskaintza-zorroztasunaren zuzenketa (1997ko LAGen metodoan erabili zen) erabili beharrean harrotze-kontzeptua (kuantifikaziorako metodo berrian) erabili izanak bateko eta besteko desadostasunak sortu ditu udalerriaren arabera. Osagai hori kalkulatzeko modua aldatu da bereziki, hasierako parkearen mende egon beharrean dagokion eremuaren bizitegi-beharren zenbatespenari lotuko zaiolako hemendik aurrera. Ildo horretan, harrotze-koefizientea aplikatzeak 37.032 etxebizitzako murrizketa dakar 1997ko LAGek ezarritako «eskaintzaren zorroztasunaren zuzenketa» aplikatuzetik sortutako etxebizitza kopuruaren aldean.
6. Onartutako gehieneko bizitegi-ahalmenari muga gehigarriak eranstearen ondorioz (1997ko LAGetan elementu hori ez zen kontuan hartu), metodologia berria erabiltzearen ondoriozko azken ahalmenak 106.619 etxebizitzako murrizketa ekarri du, 1997ko LAGetan ezarritako metodoa erabiltzearen ondoriozko ahalmenaren aldean.

8. taula. Metodologia berriaren eta 1997ko LAGen emaitzen arteko konparazioa.

Tabla 8. Comparación entre los resultados de la nueva metodología y las DOT de 1997

Kontzeptua (EAE-ren eremurako) Concepto (Para el ámbito de la CAPV)	Metodo berria Nuevo Método	Eguneratutako LAGak DOT actualizadas
Etxebizitza nagusien beharrak (A): Necesidades de vivienda principal (A):		
Biztanleen aldaketagatik (A1) Por variación de la población (A1)	23.767	35.142
Familia-tamainaren aldaketagatik (A2) Por variación del tamaño familiar (A2)	51.490	88.955
Bigarren etxebizitzaren beharrak (B) Demanda de vivienda secundaria (B)	3.728	7.551
Jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspena (C1) Previsión de viviendas deshabitadas (C1)	3.921	
Bizitegi beharrak Necesidades residenciales	82.918	131.648
Eskaintzaren zorrozt. Zuzenketa/ Harrotzea Corrección rigidez oferta / Esponjamiento	118.811	155.843
Jenderik gabeko etxebizitzaren berrabilpena Recuperación de viviendas deshabitadas	-20.857	
Gehienezko bizitegi- ahalmena Capacidad residencial máxima	180.872	287.491

4.– Udal plangintzan bizitegietarako lurzoruaren eskaintzaren kuantifikazioa kalkulatzeko fitxak.

Kontzeptu eta osagaien deskribapena	Erabilitako formula	Ikurren legenda																	
Bizitegi-beharren kalkulua																			
CMT: Indarrean dagoen lurralde-ereduaren zuzenketak																			
LPPk zuzenketa horiek identifikatuko ditu zenbatetsita beren tamaina eta inpaktua erabilera-nagusiko edo bigarren erabilerarako etxebizitzetan. Inpaktu hori kontutan hartuta azpiegitura eta ekipamenduetan, habitat-motetan edo garrantzitsutzat jotzen den beste edozein alderditan emandako aldaketak.	LP _{Pean} zehaztua	t denboraldiaren identifikazio orokorra: t_0 = Erreferentziako epealdia t_h = Planaren hasierako urtea t_a = Planaren azken urtea																	
A. Etxebizitza nagusien beharrak																			
A1. Biztanleria egoiliarren aldaketa dela-eta Udal-biztanleriaren proiektzio-formula: $P_t = P_0 \times (1 + RP)^t$	$(P_f - P_i) / TMF_f$	P_t = Biztanle-kopurua t unean TMF_t = Batez besteko familia tamaina t unean RP = Udal-biztanleriaren urteko bariazio-tasa (erdira murriztua, bariazioa negatiboa bada) RF = Familia-tamainaren urteko bariazio-tasa																	
A2. Familia-tamainaren aldaketa dela-eta Familia-tamainaren proiektzio-formula: $TMF_t = 1 + (TMF_0 - 1) \times (1 + RF)^t$	$P_i \times (1 / TMF_f - 1 / TMF_i)$																		
B. Bigarren etxebizitzaren eskaria																			
B1. Etxebizitza nagusien aldaketa dela-eta Parke nagusiaren bilakaerari lotutako eskaria	$(A1 + A2) \times (CVS_f - 1)$	CVS_t = Bigarren etxebizitzaren koefiziente t unean. Honela definitzen da: Etxebizitza okupatuak / Etxebizitza nagusiak																	
B2. Bigarren etxebizitzaren koefizientearen aldaketa dela eta CVSaren proiektzio zehatza eskatzen du. Bestela, eskuragarri dauden azken datu estatistikoetatik ateratzen dena aplikatuko da, beti ere 1,25 balioa gainditu gabe.	$(P_i / TMF_i) \times (CVS_f - CVS_i)$																		
C. Aurreikusitako jenderik gabeko etxebizitzak																			
C1. Jenderik gabeko etxebizitza aldaketa dela-eta Okupatutako parkearen bilakaerari lotutako lasaiera	$(A1 + A2 + B1 + B2) \times (CVD_t - 1)$	CVD_t = Jenderik gabeko etxebizitzaren koefiziente t unean. Honela definitzen da: Etxebizitza guztiak / Etxebizitza okupatuak. Udalerriko biztanleen arabera koefiziente normatiboa aplikatzen da (1,04-1,08 artean, taularen arabera).																	
NR. Bizitegi-beharrak																			
Planaren epealdirako aurreikusitako etxebizitza parkearen hazkunderaren balioespena. Zehaztutako 6 osagaiak gehituz kalkulatu da	$CMT + A1 + A2 + B1 + B2 + C1$																		
Bizitegi-ahalmenaren kalkulua																			
NRh. Harrotutako bizitegi-beharrak																			
Hasierako bizitegi-beharrak udal-biztanleriaren araberrako gehieneko harrotze-faktorearekin biderkatuz kalkulatu da. (HF: 2,2tik 3ra, taularen arabera)	$NR \times ESP$	ESP = Harrotze-faktorea																	
C2. Jenderik gabeko etxebizitzaren berreskuratzea																			
Bizitegi-beharrak harrotzetik sortzen den ahalmena gutxitu egiten da jenderik gabe dauden etxebizitzaren zati bat berreskuratzearen ondorioz.	$C2 = \text{dauden etxebizitza guztien } \%$	$C2$ = Berreskuratu behar diren jenderik gabeko etxebizitzak																	
Muga gehigarriak: – Kuantifikazioaren emaitza edozein dela, hasierako parkearen % 10era arteko bizitegi-ahalmena onartzen da beti. – Plan baten bizitegi-ahalmena hasierako parkearen %50era mugatzen da.		<table> <thead> <tr> <th>Udalaren tamaina</th><th>CVD</th><th>ESP</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>20.000+ biztanle</td><td>1,04</td><td>2,2</td></tr> <tr> <td>7.000 – 19.999 biztanle</td><td>1,05</td><td>2,4</td></tr> <tr> <td>3.000 – 6.999 biztanle</td><td>1,06</td><td>2,6</td></tr> <tr> <td>1.000 – 2.999 biztanle</td><td>1,07</td><td>2,8</td></tr> <tr> <td>1.000 biztanle baino gutxiago</td><td>1,08</td><td>3,0</td></tr> </tbody> </table>	Udalaren tamaina	CVD	ESP	20.000+ biztanle	1,04	2,2	7.000 – 19.999 biztanle	1,05	2,4	3.000 – 6.999 biztanle	1,06	2,6	1.000 – 2.999 biztanle	1,07	2,8	1.000 biztanle baino gutxiago	1,08
Udalaren tamaina	CVD	ESP																	
20.000+ biztanle	1,04	2,2																	
7.000 – 19.999 biztanle	1,05	2,4																	
3.000 – 6.999 biztanle	1,06	2,6																	
1.000 – 2.999 biztanle	1,07	2,8																	
1.000 biztanle baino gutxiago	1,08	3,0																	
BA. Gehieneko bizitegi-ahalmena																			
	$CR = (NR \times ESP) - C2$																		

BIZITEGI-LURZORU ESKAINTZAREN KUANTIFIKAZIOAREN KALKULUA, LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROEN ARABERA (2020-2028ko epea)			1
Udalerrria:			Eguna:
Eremu Funtzionala:			

LURRALDE PLAN PARTZIALEAN EZARRITAKO LURRALDE EREDUAREN ONDORIOAK	
CMT. LPP-ean ezarritako Lurralde Eremuaren ondorioak	CMT =
PLANEAMENDU-DENBORALDIAN, BIZITEGI-BEHARRAK	
A. Etxebizitza nagusien beharrak	
A1. Biztanleriaren aldaketaren ondorioz $A1 = (P28 - P20) / TMF28$	A1 =
A2. Familiaren Batezbesteko Tamainaren (TMF) aldaketaren ondorioz $A2 = P20 \times (1/TMF28 - 1/TMF20)$	A2 =
B. Bigarren mailako etxebizitzaren eskaera	
B1. Etxebizitza nagusien (VP) aldaketaren ondorioz $B1 = (A1 + A2) \times (CVS28 - 1)$	B1 =
B2. Bigarren mailako etxebizitza-Koefizientearen (CVS) aldaketaren ondorioz $B2 = (P20/TMF20) \times (CVS28 - CVS20)$	B2 =
C. Jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspena	
C1. Jenderik gabeko etxebizitzaren (VD) aldaketaren ondorioz $C1 = (A1 + A2 + B1 + B2) \times (CVD \text{ Norm.} - 1)$	C1 =
ETXEBIZITZA-BEHARRAK GUZTIRA	
$NR = CMT + A1 + A2 + B1 + B2 + C1$	NR =

PLANEAMENDUAN ESKAINI DAITEKEEN BIZITEGI-AHALMEN MAXIMOA	
NRe. Bizitegi-Behar harrotuak = Bizitegi-beharrak x harrotze-koefizientea $NRe = NR \times ESP$	NRe =
C2. Errekuperatu daitezkeen jenderik gabeko etxebizitzak $C2 = \text{Bertan dauden etxebizitzaren kopuru osoaren } \%2$	C2 =
CR. Mugatzaileak aplikatu gabe, bizitegi-ahalmen maximoa: $CR = (NR \times ESP) - C2$	CR =
MUGATZAILE GEHIGARRIAK	
Onartutako bizitegi-ahalmen maximoa (bertan dauden etxebizitza-kopuruaren %50a)	Cmáx =
Beti aurreikusi daitezkeen bizitegi-ahalmen minimoa (bertan dauden etxe. kopuruaren %10a)	Cmin =
Planeamenduan eskaini daitezkeen bizitegi-ahalmen maximoa (etxebizitza-kopurua):	CR =

BIZITEGI-LURZORU ESKAINTZAREN KUANTIFIKAZIOAREN KALKULUA, LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROEN ARABERA (2020-2028ko epea)	
Udalerrria:	2

BIZTANLERIAREN ETA ETXEBIZITZEN DATU ESTATISTIKOAK ETA HAIEN BILAKAERAREN HIPOTESIA											
	Urtea	Biztanleak	Etxebizitza Nagusiak	Bigarren mailako etxebizitza	Jenderik gabeko etxebizitza	Etxebizitza Guztira	TMF	CVS	CVD	Epea	TAC
	1996										
	2016										
	2020									1996-2016	
	2028									TAC ref.	

KALKULUAN ERABILITAKO OINARRIZKO KOEFIZIENTEAK

Familiaren t. (TMF) urteko aldaketa	
	-1,20

L. Plan Partzialaren Lurralde Ereduaren ondorioak	
LPP-aren ondoriozko etxe. kopurua	

Bigarren mailako etxebizitzaren koef. (C)	
Erreferentzia-koef.	
Onartutako Koef.maximoa	1,25

Biztanleriaren ondorioz harrotze-koefizientea (ESP)		
-tik (biztanleak)	-ra (bizt.)	Koef.
20.000		2,20
7.000	19.999	2,40
3.000	6.999	2,60
1.000	2.999	2,80
0	1.000	3,00
Arautegiaren harrotze-koefizientea		

Jenderik gabeko etxebizitzaren koef. (C)		
-tik (biztan.)	-ra (bizt.)	CVD
20.000		1,04
7.000	19.999	1,05
3.000	6.999	1,06
1.000	2.999	1,07
0	1.000	1,08
Erreferentzia-koef.(CVD)		
Arautegiko koef. (CVD)		
Jenderik gabeko etxebizitzaren berrabiarazteko koef. (CVD)		
(Bertan dagoen etxe-kopurua %)		%2,00

Mugatzaille gehigarriak	
1. Beti onartuko den bizitegi-ahalmena	
Bertan dagoen etxe-kopuruaren %a:	%10,00
2. Onargarria den bizitegi-ahalmenaren maximoa	
Bertan dagoen etxe-kopuruaren %a:	%50,00

$P_{xx} = \text{"xx" urteko biztanleria}$	$P_{20} = P_{16} \times (1 + TAC_{96-16})^4$
	$P_{28} = P_{20} \times (1 + TAC_{96-16})^8$
$TAC_{xx-yy} = \text{"xx" eta "yy" urteko artean urteko-hazkunde tasa}$	$TAC_{96-16} = (P_{16} / P_{96})^{1/20} - 1$
$TMF_{xx} = \text{"xx" urteko Familiaren Batezbesteko Tamaina}$	$TMF_{16} = P_{16} / VP_{16}$
	$TMF_{20} = 1 + [(TMF_{16} - 1) \times (1 - 0,012)^4]$
	$TMF_{28} = 1 + [(TMF_{20} - 1) \times (1 - 0,012)^8]$
$CVS_{xx} = \text{"xx" urteko Bigarren Etxebizitzaren Koefizientea}$	$CVS_{16} = 1 + (VS_{16} / VP_{16})$
$CVD_{xx} = \text{"xx" urteko Jenderik Gabeko Etxebizitzaren Koefizientea}$	$CVD_{16} = 1 + [VD_{16} / (VP_{16} + VS_{16})]$

Aplikatzeko Arauen V. Eranskina: Administrazio zentralaren txostenen arabera sartutako arloko araudia

1.– Abiazio zibila.

- a) Bilbao, Donostia edo Vitoria-Gasteizko aireportuen zerbitzuguneen barruan dauden «Bilbao Metropolitarrako», «Donostiako (Donostia-Bidasoa Beherea)» eta «Araba Erdialdeko» Eremu Funtzionaletako lurzoruei dagokionez, aireportuen arloan indarrean dagoen estatuko araudian xedatuta dagoenari jarraituko zaio, eta bidezkoa bada, Bilbaoko, Donostiako edo Vitoria-Gasteizko Aireportuen Plan Zuzentzaileen xedapenei, eta lurzoru horietan baimen daitekeen erabilera bakar-bakarra aireportuko erabilera publikoa izango da.
- b) Bilbaoko Aireportuko zortasun aeronautiko akustikoak, zarata mapa eta akzio plana onartzen dituen otsailaren 2ko 55/2018 Errege Dekretuari dagozkion aireportuko zortasun aeronautiko akustikoko guneak edo Donostiako eta Vitoria-Gasteizko Aireportuen Plan Zuzentzaileetan agertzen diren soinu-aztarnen eraginpean dauden esparruetan, ez dira bateragarriak bizitegi-erabilera berriak, ezta hezkuntza-erabileren edo osasun-erabileren zuzkidura-erabilerak ere, eta ez da antolamendu-aldaketarik onartuko, baldin eta aldaketa horien ondorioz erabilera horien eraginpean dauden pertsonen kopurua handitzen bada, indarrean dagoen plangintzarekin alderatuta.
- c) Bilbaoko, Donostiako, Vitoria-Gasteizko eta Logroño (Agoncillo) aireportuetako zortasun aeronautikoak mugatzen dituzten azalerek, Euskal Autonomia Erkidegoari eragiten dioten horiek, zehaztu egiten dituzte eraikuntzek (antena, tximistorratz, tximinia, aire girotuaren ekipamendu, igogailuen kutxa, kartel edo dekorazio-muturrak bezalako bere elementu guztiak barne) edo lur horretan edo objektu finkoetan egiten diren aldaketek (zutoinak, antenak, aerosorgailuak –beren palak barne–, kartelak eta abar) gainditu ezin dituzten altuerak (itsasoaren mailarekin alderatuta).
- d) Bilbaoko, Donostiako, Vitoria-Gasteizko eta Logroño (Agoncillo) aireportuetako zortasun aeronautikoen eraginpean dauden esparruetan, lurralde-eta hirigintza-plangintza berriaren edo horien berrikuspen edo aldaketaren berri eman beharko zaio Abiazio Zibileko Zuzendaritza Nagusiari, Neurri Fiskal, Administrazio eta Gizarte-ordenarenei buruzko abenduaren 30eko 13/1996 Legearen 166. artikuluan ezarritakoa betetzeko, Interes Orokorreko aireportuak eta haien zerbitzu eremuak antolatzeari buruzko abenduaren 4ko 2591/1998 Errege Dekretuaren bigarren xedapen gehigarriaren gaur egungo idazkeran xedatuta dagoena betez. Horretarako, txostena eskatuko da plangintzaren edo izapide baliokidearen lehen onarpena egin baino lehen. Nahitaezko txosten hori eskatzen ez bada edo kontrako erantzuna jasotzen bada, ezingo da plangintzaren behin betiko onarpena egin estatuaren eskumenei dagozkien alorretan.
- e) Zortasun aeronautikoen eraginpean dauden eremu eta espazioetan dagoenez, zeinahi eraikuntzaren, instalazioren (zutoinak, antenak, aerosorgailuak –palak barne–, eraikuntzarako behar diren bitartekoak –eraikuntzarako garabiak eta antzekoak barne–) edo landaketaren gauzatzeak Aireko Segurtasunaren Estatuko Agentziaren alde aurreko aldeko akordioa beharko du, Zortasun Aeronautikoei buruzko otsailaren 24ko 584/1972 Dekretuaren 30. eta 31. artikuluen arabera, gaur egungo idazkeran.

2.– Estatuko Errepide Sarea AP-68 Bilbao-Zaragoza.

- a) Estatuaren titulartasuneko lurzoruak (jabari publikoa eta desjabetutako lurzoruak) Azpiegituretarako Babes bereziko lurzoru urbanizaezin gisa (A-BBLU) edo antzeko baten gisa sailkatu beharko dira.
- b) Planoetan eskala egokiarekin eta Tresnaren araudiari dagokion zatian azalduko dira estatuko bideen babeseko zonak (jabari publikoko zona, zortasun-zona eta eraginpeko zona), eraikinaren muga-lerroa eta lur-berdinketaren kanpoko ertza.
- c) Estatuko errepideen babeseko zonen barruan dagoen edozein jarduketa egiteko, irailaren 29ko 37/2015 Legean, Errepideenean ezarrita dagoenak arautzen duenari jarraituko zaio.
- d) Tresnaren araudiari dagokion zatian agerraraziko da bide-jabari publikoa eraiki, konpondu, kontserbatu edo ustiatzeko obra eta zerbitzuak ez direla egongo udalaren kontrol prebentiboko ekintzen mende.
- e) Estatuko Errepide Sarerako konexio berriak egiteko edo lehendik dauden konexioak aldatzeko proposamen bat egiteko, Trafikoari eta Ahalmenari buruzko azterlan bat aurkeztu beharko da nahitaez.
- f) Estatuko errepideen gaur egungo drainatzea ezin dute ukitu aurreikusitako hirigintza-garapenek, ezta garapen horien eraikuntza-obrek ere, eta hirigintza-garapenen nahiz eta garapen horien eraikuntza-obrek ez dute isurketarik eragingo estatuko errepideen drainatzeetan.
- g) Tresnaren araudiari dagokion zatian honako hau agerraraziko da: lehendik dauden edo aurreikusita dauden Estatuko errepideetatik hurbil dauden eraikuntza berrietarako, eraikuntzarako lizentziak eman aurretik azterlan egokiak egingo dira espero daitezkeen soinu-mailak zehazteko; halaber, nahitaez ezarri beharko dira eraikigarritasunerako mugak, edo nahitaez eduki beharko dira ezinbesteko babes akustikoko bitartekoak, baldin eta indarrean dagoen araudian ezarritako atalaseak gainditzen badira.
- h) Tresnaren araudiari dagokion zatian agerraraziko da debekatuta dagoela publizitatea egitea hiriko tarteetatik kanpo, errepidearen galtzadetatik ikus daitezkeen edozein lekutan.
- i) Tresnaren araudiari dagokion zatian agerraraziko da aurreikusitako garapenetan instalatu beharreko argiek ezin diotela itsualdirik eragin Estatuko errepideetan zirkulatzen duen trafikoari.
- j) Plan Orokorrean aurreikusitako jarduketa guztiak bateragarriak izango dira Sustapen Ministerioak aurreikusitako errepideei buruzko azterlanekin.

3.– Interes orokorreko trenbide sarea.

- a) Lurralde-antolamenduaren gidalerroak garatzeko hirigintza-antolamenduko plan orokorrek eta gainerako erreminta orokorrek Estatuaren titulartasuneko trenbide-sistema orokor edo baliokide gisa kalifikatuko dituzte Interes Orokorreko Trenbide Sarea osatzen duten tren-azpiegiturek hartzen dituzten lursailak eta xede horrekin okupatu beharreko lursailak, betiere behin betiko izaeraz onartutako informazio-azterlanekin bat etorriz; horietan ez dira gehituko tren-azpiegituren administratzaileari esleitutako eskumenak oztopatzen edo asaldatzen dituzten eskumenak.
- b) Hirigintza-antolamendurako plan eta bitarteko orokorrek jabari publikoko eremu eta babes-eremu bana eta eraikigarritasun-muga bat ezarri behar dituzte Estatuaren eskumeneko trenbideetan, baita eremuotako lursailen jabetzari dagozkion mugak ere.

4.– Kostaldeei buruzko legedia.

- a) Lurralde-plan partzialek nahiz sektorialek, eta hirigintza-plangintzek, gidalerroen laburpen-mapa garatuko dute, zeinek bere eskalan jasota hauek: itsasertzaren lerroa, itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoaren mugaketa, babes-zortasuna, bide-zortasuna, eragin-eremua eta itsasorako sarbide-zortasuna. Horretarako, 22/1988 Legea, uztailaren 28koa, Kostaldeei buruzkoan ezarritakoa bete eta dagozkion mugaketak aplikatuko dira.

Guzti hori, aipatutako lerroen irudikapenean eman daitekeen edozein desdoitzeren aurrean mugarritze-planoetan agertzen diren datuak plangintzan islatutakoen gainetik egongo direla kontutan hartu gabe.

Gidalerroen laburpen-mapak grafikoki jasotzen ditu itsasertzaren lerroa, itsas-lehorreko jabari publikoaren mugarritze-lerroa, babes-zortasuna eta eragin-eremua. Mapa eskala egokian kontsulta daiteke GeoEuskadin, Euskadiko Datu Berezien Azpiegituran (DBA):

<https://www.geo.euskadi.eus/s69-bisorea/es/x72aGoeuskadiWAR/index.jsp?lang=eu>

- b) Itsas-lehorreko jabari publikoaren erabilera uztailaren 28ko 22/1988 Legearen III. tituluak araututakoa izango da; horrela, beren izaera dela-eta beste kokapenik izan ezin dezaketen jarduera edo instalazioei bakarrik baimenduko zaie jabariaren okupazioa, eta beti izan beharko dute dagokien gaikuntza-titulua.
- c) Babes-zortasuneko zonako erabilerak Kosteiei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legearen 24. eta 25. artikuluetan xedatutakora egokituko dira, eta, beraz, zona horretan baimendutako erabilerak autonomia-erkidegoko organo eskudunaren baimena izan beharko dute. Igarobide-zortasunak eta itsasora iristeko bideak errespetatzen direla bermatu beharko da, Kosteiei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legearen 27. eta 28. artikuluetan hurrenez hurren xedatzen denaren arabera. Era berean, 30. artikuluan eraginpeko zonari dagokionez xedatzen diren baldintzak bete beharko dira.
- d) Existitzen diren saneamendu-sareek dagokien gaikuntza-titulua izan beharko dute, eta gaur egun dauden instalazioak eta etorkizunerako proposatutako instalazioak uztailaren 28ko 22/1988 Legearen 44.6 artikuluan ezarritako mugen mende egongo dira. Elektrizitateko azpiegituren kasuan, itsas-lehorreko jabari publikoa liberatu nahi duten jarduketak planifikatzeko aukera baloratu beharko da, salbuespenezko baimenik izan ezean debekatuak daudenak uztailaren 28ko 22/1988 Legearen 25. artikuluen arabera.
- e) Hiri-hazkundearen arloko gidalerroei dagokienez: Kosteiei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legearen 30. artikuluan ezarritako baldintzak betetzen direla izan beharko da kontutan dagozkien udaleko hirigintza-plangintzetan proposatzen diren lurzoru urbanizagarrien sektoreen kasuan. Gainera, hirigintzako araudian ezarritakora moldatu beharko dira eraikuntzak, ezingo dutelarik pantaila arkitektonikorik sortu edo bolumen-pilaketarik eragin.
- f) Kostaldeko ibilbideetako bide eta begiratokiak kasuan kontutan izan beharko da trazatua itsas-lehorreko jabari publikotik kanpo egin beharko dela.
- g) Kultura-ondarearen arloko gidalerroetan, non babes-maila desberdinak aintzat hartzea proposatzen den, kontutan izan beharko da itsas-lehorreko jabari publikoko lursailetan edo babes-zortasunean kokatzen diren eraikin, elementu edo instalazio babestuak Kosteiei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legearen laugarren xedapen iragankorrean ezarritakoaren mende egongo direla, katalogatuko diren elementuentzako ezarriko den babes-erregimena kontutan izan gabe.

- h) Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduaren gidalerroen berrikuspenaren garapenerako irizpide, helburu eta proposamen orokorrek bat etorri beharko dute uztailaren 28ko 22/1988 Legearen zehaztapenekin, kalterik eragin gabe, garapenean erator daitekeen hirigintza-plangintzari buruz, aipatutako Legearen 112.a) eta 117. artikuluetan ezartzen den tramitazioko txostenen bitartez gauzatu beharreko hirigintza-plangintzari buruzko erabakiari. Txosten horiek plangintzak itsas-lehorreko jabari publikorako planteatutako proposamen zehatzak baloratuko dituzte, eta baita horien zorpen-eremuak ere, eta kosten alorreko legezko xedapenetara egokitzen diren ala ez.

5.– Portuak.

- a) Irailaren 5eko 2/2011 Legegintzako Errege Dekretuan ezarritakoari jarraiki (Estatuko Portuei eta Nabigazio Zibilari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena), hau da portuetako agintaritzen eskuduntzako den lurralde-eremua: portuaren zerbitzu-eremuaren eta kudeatzeko ardura duten itsasoko seinaleztapen-zerbitzuaren menpeko espazioen mugetan sartzen den eremua.
- b) Portuko espazioen gaineko eskuduntza elkartua duten administrazioen artean behar den koordinazioa artikulatzeko, estatuko portuetako zerbitzu-eremua portuko sistema orokor bezala kalifikatu beharko dute plan orokorrek eta hirigintza-antolamendurako gainerako instrumentuek, eta bai itsasoko seinaleztapen-zerbitzuaren eraginpeko portuko jabari publikoa ere; ezingo dute portuaren ustiatze-eskuduntzen eta itsasoko seinaleztapenen jarduketetan inolako asaldatze edo nahasmendurik eragin dezakeen zehaztapenik sartu, eta Estatuko Portuen txosten loteslea eskatuko da aurrez, Itsasargien Batzordeak irizpena eman ondoren, aurrez aipatutako espazioetatik kanpoko jarduketan ondorioz itsasoko seinaleztapen-zerbitzuan eraginik gerta daitekeen kasuetan, inguruetan itsas-nabigaziorako laguntzarako instalazioen bat dagoenean.
- c) Euskal Autonomia Erkidegoaren eskuduntzakoak diren portuen eta itsas- eta portu-instalazioen planifikazio-, antolamendu-, ustiatze-, eraikitze-, handiagotze-, berritze- eta mantentze-erregimena Euskal Autonomia Erkidegoko Portuen eta Itsasoko Garraioaren 2/2018 Legean ezarritakoa izango da (ekainaren 28ko 2/2018 Legea).